

Załącznik do uchwały Nr XLVIII/410/2023
Rady Gminy Baranów
z dnia 20 października 2023 r.

**GMINA
BARANÓW**

**STRATEGIA ROZWOJU
GMINY BARANÓW
NA LATA 2023-2033**

Baranów, 2022/2023

Spis treści

WPROWADZENIE	3
1. PODSUMOWANIE DIAGNOZY STRATEGICZNEJ	5
1.1.PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO	5
1.2.SPOŁECZEŃSTWO GMINY BARANÓW	11
1.3.BEZPIECZEŃSTWO SOCJALNE I PUBLICZNE	16
1.4.GOSPODARKA I ROLNICTWO	20
1.5.INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	22
1.6.KULTURA, SPORT I REKREACJA	27
1.7.SYSTEM ZARZĄDZANIA I GOSPODARKA FINANSOWA GMINY	29
2. ANALIZA SWOT	30
3. ZAŁOŻENIA STRATEGICZNE DLA ROZWOJU GMINY NA LATA 2023-2033	33
3.1.MISJA I WIZJA GMINY BARANÓW	33
3.2.CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ	33
3.3.MONITOROWANIE POSTĘPU RZECZOWEGO REALIZACJI STRATEGII	44
4. MODEL STRUKTURY PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ	51
4.1.OBECNA POLITYKA PRZESTRZENNA GMINY BARANÓW – ANALIZA DOKUMENTÓW PLANISTYCZNYCH	51
4.2.KLUCZOWE UWARUNKOWANIA ROZWOJOWE GMINY BARANÓW	52
4.3.MODEL STRUKTURY PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ GMINY BARANÓW	55
4.4.USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE BARANÓW	58
5. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI	59
6. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII	62
6.1.ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA REALIZACJĘ STRATEGII	62
6.2.WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH	69
6.3.SYSTEM MONITOROWANIA, EWALUACJI I AKTUALIZACJA STRATEGII	73
7. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA REALIZACJI STRATEGII	75
SPIS TABEL, WYKRESÓW I MAP WYKORZYSTANYCH W STRATEGII	77

WPROWADZENIE

„Strategia Rozwoju Gminy Baranów na lata 2023-2033” jest najważniejszym dokumentem strategicznym samorządu gminnego, określającym cele i kierunki dalszego rozwoju lokalnego, uwzględniające posiadany potencjał endogeniczny i uwarunkowania społeczno-gospodarcze.

Od czasu opracowania poprzedniej strategii gminnej minęło już 11 lat, które przyniosły dla samorządu wiele znaczących zmian, w tym zmian społeczno-gospodarczych, środowiskowych oraz funkcjonalnych i przestrzennych, doprowadzając do konieczności podjęcia ponownej analizy stanu obecnego i aktualizacji kierunków rozwoju. Ze względu na kończący się okres obowiązywania poprzedniej Strategii Rozwoju Gminy Baranów, jak również przygotowanie do nowej unijnej perspektywy finansowej 2021-2027, władze gminne podjęły decyzję o opracowaniu nowego dokumentu strategicznego, którego ramy obowiązywania przypadają na lata 2023-2033.

Strategia Rozwoju wskazuje kierunki działań, w których powinna rozwijać się Gmina Baranów. Bazując na obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej oraz przestrzennej, ustalono cele rozwojowe, niezbędne z punktu widzenia władz samorządowych, mieszkańców, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców i wszystkich grup społecznych związanych z Gminą. Dokument strategiczny ujmuje założenia rozwojowe samorządu gminnego w ramy przedsięwzięć możliwych do realizacji przy wsparciu zewnętrznych źródeł, wskazując jednocześnie na ich integracyjny wymiar poprzez spójne oddziaływanie w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej i przestrzennej. Pozwoli to na realizację dalszych inwestycji na poziomie lokalnym.

Przyczyn przygotowania nowej Strategii Rozwoju Gminy Baranów należy również upatrywać w przesłankach zewnętrznych, m.in. w konieczności dostosowania dokumentu gminnego do zapisów długookresowych i średniookresowych dokumentów wyższego szczebla, w tym Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku.

Podstawą prawną definiującą zakres, strukturę i procedurę przygotowania Strategii Rozwoju są przepisy:

- ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. 2023 poz. 40, t.j. z późn. zm.),
- ustawy z dnia 15 lipca 2020 roku o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 poz. 1378 t.j., z późn. zm.),
- ustawy z dnia 3 października 2008 roku, o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2022 poz. 1029 t.j., z późn. zm.).

Dnia 13.11.2020 r. weszły w życie przepisy wprowadzone ustawą z dnia 15.07.2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw. Zmiany objęły liczne akty prawne, w tym bezpośrednio związane z funkcjonowaniem samorządu gminnego. W ustawie z dnia 08.03.1990 r. o samorządzie gminnym znalazła się – po raz pierwszy w ustawodawstwie krajowym – podstawa prawna dla opracowania strategii rozwoju gminy, jak również określone zostały szczegółowe regulacje dotyczące tego dokumentu.

Zakres strategii rozwoju gminy został określony w artykule 10e ustawy o samorządzie gminnym, wskazującym, że dokument zawiera wnioski z diagnozy, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia

06.12.2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przygotowanej na potrzeby tej strategii, oraz określa w szczególności:

1. cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym,
2. kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych,
3. oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia,
4. model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy,
5. ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie,
6. obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 512, 1571 i 1815 oraz z 2020 r. poz. 1378), wraz z zakresem planowanych działań,
7. obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań,
8. system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych,
9. szacunkowe ramy finansowe i źródła finansowania.

Strategię rozwoju gminy sporządza się w formie tekstowej oraz graficznej.

Realizacja zadania polegającego na opracowaniu i przyjęciu Strategii jako dokumentu lokalnego prowadzona jest w sposób ustrukturyzowany. Ustalono etapy opracowania Strategii, w tym:

- ustalenie wniosków z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy,
- wypracowanie założeń programowych i funkcjonalno-przestrzennych Strategii,
- opracowanie projektu Strategii wraz z ogłoszeniem i przeprowadzeniem konsultacji społecznych, dla których zwieńczeniem jest sprawozdanie z ich przebiegu,
- przeprowadzenie oceny środowiskowej przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego,
- przyjęcie Strategii Rozwoju Gminy Baranów przez Radę Gminy w drodze uchwały.

„Strategia Rozwoju Gminy Baranów na lata 2023-2033” jest dokumentem określającym możliwe i optymalne kierunki rozwoju przy jednoczesnym zachowaniu zgodności z dokumentami wyższego rzędu, zapewniając spójność funkcjonalną i przestrzenną. Dokument przygotowany został z wykorzystaniem modelu partycypacyjno-eksperckiego, gdzie wszelkie analizy statystyczne i strategiczne są wynikiem zaangażowania podmiotów zewnętrznych biorących udział w opracowaniu dokumentu, jak również odpowiadają pełnemu zaangażowaniu wszystkich grup interesu, w tym społeczności lokalnej oraz władz lokalnych.

1. PODSUMOWANIE DIAGNOZY STRATEGICZNEJ

1.1. PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO

Lokalizacja i podział administracyjny

Baranów jest gminą wiejską, położoną na południowym krańcu województwa wielkopolskiego. Sąsiaduje z gminami: Kępno, Łęka Opatowska, Rychtal, Trzcinica i Bralin w powiecie kępińskim oraz położoną w województwie łódzkim gminą Wieruszów. Zajmuje obszar 7 441 ha, co stanowi 12,23% powierzchni powiatu kępińskiego. Obejmuje 11 sołectw: Baranów, Baranów Osiedle Murator, Donaborów, Grębanin, Jankowy, Joanka, Łęka Mroczeńska, Marianka Mroczeńska, Mroczeń, Słupia pod Kępem, Żurawiniec.

Mapa 1. Zasięg terytorialny gminy Baranów

Źródło: <https://pl.wikipedia.org/>, dostęp 13.10.2022

Gmina posiada dogodne położenie komunikacyjne. Przez jej teren przebiega droga krajowa nr 39 i droga ekspresowa S11. Pomimo, iż Baranów znajduje się w znaczącej odległości od stolicy województwa wielkopolskiego – od Poznania dzieli gminę ok. 180 km - to dystans pomiędzy gminą a siedzibami władz województw dolnośląskiego i opolskiego nie przekracza 100 km.

Obszar gminy znajduje się na pograniczu południowo-wschodniej części Niziny Wielkopolskiej i Niziny Śląskiej. Położony jest w południowo-wschodniej części Niziny Południowo-wielkopolskiej na pograniczu z Niziną Śląską, w obrębie Wysoczyzny Wieruszowskiej, która pod względem fizjograficznym podzielona jest na 3 mikroregiony sięgające terenów gminy. Północna część należy do Kotliny Kępińskiej, południowo-wschodnia do Równiny Bolesławieckiej, natomiast południowo-zachodnia znajduje się na fragmencie Wzgórz Mnichowsko-Trzcinińskich.

Zagospodarowanie przestrzenne

Polityka przestrzenna gminy Baranów prowadzona jest w oparciu o studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, którymi pokryte jest 6 822 ha jej powierzchni. SUKiZP wskazuje na wieś Baranów jako miejsce świadczenia usług podstawowych dla mieszkańców gminy z zakresu: oświaty, ochrony zdrowia, kultury, administracji, handlu, gastronomii, rzemiosła, sportu. W gminie dominuje zabudowa jednorodzinna. Budownictwo wielorodzinne występuje głównie na terenie osiedla Murator. Poszczególnym obrębom przypisano w studium charakter:

- wybitnie rolny: Żurawiniec, Marianka Mroczeńska, Joanka,
- rolny z udziałem lasów: Marianka Mroczeńska oraz południowa część obrębu Słupia pod Kępem,
- rolny z udziałem działalności pozarolniczych: Baranów, Jankowy, Donaborów, Grębanin, Mroczeń, Łęka Mroczeńska.

W przypadku przystąpienia do zamierzeń budowlanych na terenie, na którym nie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, należy uzyskać decyzję o warunkach zabudowy lub – w przypadku inwestycji celu publicznego – decyzję o lokalizacji inwestycji celu publicznego. Co roku Wójt Gminy Baranów wydaje kilkadziesiąt decyzji o warunkach zabudowy.

Gmina Baranów posiada również Lokalny Program Rewitalizacji przyjęty uchwałą nr LI/254/2017 Rady Gminy Baranów z dnia 29 listopada 2017 roku. Stanowi on wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich dalszego rozwoju. W wyniku podejmowanych projektów społecznych i inwestycyjnych mają zostać osiągnięte cele zmierzające do optymalizacji warunków życia mieszkańców, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób starszych i poprawy jakości użytkowania obiektów pożytku publicznego oraz bezpieczeństwa. Wyznaczony obszar zdegradowany zajmuje 12,35% powierzchni gminy (w jednostkach Baranów, Joanka i Mroczeń). Zamieszkiwany jest przez 29,99% ludności gminy.

Zasoby wodne

Gmina Baranów znajduje się w dorzeczu rzeki Prosnę, oś hydrograficzną stanowi rzeka Niesób będąca jej lewym dopływem. Południowo-zachodni fragment gminy położony jest w zlewni rzeki Widawy. Dopływem rzeki Niesób jest Jamica, która na odcinku ok. 7 km biegnie równolegle do niego w odległości 300 m. Jamica wpływa do Niesobu przy wschodniej granicy gminy.

Na terenie gminy, głównie w Słupi pod Kępem i Baranowie, występują niewielkie zbiorniki wód stojących.

Na obszarze Gminy Baranów zlokalizowane są częściowo zlewnie jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych: Niesób do Dopływu z Krążkowych (PLRW60001618423), Niesób od Dopływu z Krążkowych (PLRW60001018429), Pomianka (PLRW60000918189), Widawa do Czarnej Widawy (PLRW 600010136139), Studnica (PLRW6000101363169) oraz jednolite części wód podziemnych o kodzie PLGW600081 i PLGW600096. Z terenem gminy nie są związane jeziora będące jednolitymi częściami wód powierzchniowych. Pozostały fragment gminy Baranów leży w regionie wodnym Środkowej Odry, administrowanym przez PGW WP RZGW we Wrocławiu, przynależnym hydrograficznie także do dorzecza Odry.

W oparciu o obowiązujący Plan dla obszaru dorzecza Odry w regionie wodnym Warty wszystkie ww. jednolite części wód powierzchniowych są w stanie złym, są zagrożone i posiadają odstępstwo od osiągnięcia celów środowiskowych. Dla wszystkich pięciu ww. jednolitych rzecznych zostało wyznaczone odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej polegające na odroczeniu w czasie terminu osiągnięcia celów środowiskowych oraz dla czterech z nich (PLRW60001618423, PLRW60001018429, PLRW60000918189, PLRW 600010136139) odstępstwo z art. 4 ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej polegające na złagodzeniu celów środowiskowych, jakim jest ustalenie mniej rygorystycznych celów. Natomiast jednolite części wód podziemnych PLGW600081 i PLGW600096 są w stanie dobrym zarówno pod względem chemicznym jak i ilościowym, są niezagrożone i nie posiadają derogacji.

Teren Gminy Baranów zlokalizowany jest w regionie wodnym Warty oraz, częściowo, na terenie regionu wodnego Środkowej Odry. Znajduje się:

- poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. a) Prawa wodnego, tj. obszarem, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi $p=1\%$,
- poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. b) Prawa wodnego, tj. obszarem, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi $p=10\%$,
- poza obszarem, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi $p=0,2\%$,
- poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. c) Prawa wodnego, tj. obszarem między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału,
- poza obszarem narażonym na zalanie w przypadku całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego.

Gmina Baranów stosować się będzie do ustaleń Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry, zawierającego w treści Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla regionu wodnego Warty, przyjęty Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 26 października 2022 r., opublikowanego w dniu 22 grudnia 2022 r. (Dz. U. poz. 2714) oraz Planu przeciwdziałania skutkom suszy przyjętego Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. (Dz. U. poz. 1615).

Gmina Baranów (na terenie administrowanym przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu) położona jest: w całości na terenie silnie zagrożonym występowaniem suszy atmosferycznej, w całości na terenie umiarkowanie zagrożonym występowaniem suszy hydrologicznej, w całości na terenie ekstremalnie zagrożonym występowaniem suszy rolniczej, częściowo na terenie umiarkowanie zagrożonym występowaniem suszy hydrogeologicznej oraz częściowo na terenie silnie zagrożonym występowaniem suszy hydrogeologicznej. W łącznym zestawieniu Gmina Baranów klasyfikuje się jako obszar, w części północno-zachodniej, ekstremalnie zagrożony suszą, natomiast w części południowo-wschodniej i centralnej, silnie zagrożony suszą.

Pozostała część gminy, na terenie administrowanym przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, znajduje się w obszarze silnie narażonym na suszę atmosferyczną i hydrogeologiczną, umiarkowanie narażonym na suszę hydrologiczną, a ekstremalnie narażonym na suszę rolniczą. W łącznym zestawieniu obszar ten jest ekstremalnie zagrożony suszą.

Walory środowiska przyrodniczego i tereny zielone

Walory przyrodnicze gminy Baranów stanowią głównie lasy, które zajmują powierzchnię 862,28 ha, co przekłada się na wskaźnik lesistości tej jednostki na poziomie 11,6%. Spośród porównywanych gmin, Baranów charakteryzuje się najmniejszą lesistością, mniejszą niż średnia dla powiatu, województwa i kraju. Nieliczne zwarte kompleksy leśne położone są w południowej oraz wschodniej części gminy, w miejscowościach Marianka Mroczeńska, Słupia pod Kępem, Donaborów.

Większość lasów w gminie Baranów, bo ponad 741 ha, stanowią lasy publiczne. Areał lasów publicznych Skarbu Państwa liczy sobie 517,96 ha, z czego 516,16 ha znajduje się w zarządzie Lasów Państwowych. W zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa jest 1,8 ha, a lasy publiczne gminne zajmują powierzchnię 16,40 ha. Tereny leśne pozostające w administracji Lasów Państwowych podlegają Nadleśnictwu Syców, Leśnictwu Smardze i Darnowiec.

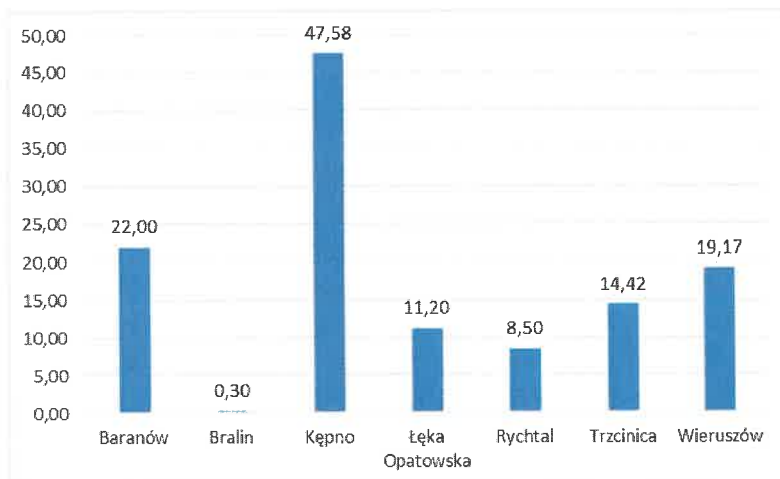
Na niewielkim obszarze gminy występują formy ochrony przyrody. Wyznaczony został tutaj obszar Natura 2000 Baranów będący kompleksem łąk wilgotnych, szuwarów, zarośli oraz zadrzewień położonych w dolinie Jamicy, poprzecinanych siecią rowów melioracyjnych. W jego północno-zachodniej i centralnej części znajdują się główne miejsca występowania czerwonoćzyka fioletka.

Za pomniki przyrody uznane zostały: cis pospolity rosnący w parku podworskim w Grębaninie oraz dąb szypułkowy rosnący przy posesji w Mroczeniu.

Przez południową i południowo-wschodnią część gminy Baranów przebiega korytarz ekologiczny GKPdC-14 Stawy Milickie – Bory Stobrawskie (korytarz główny, o znaczeniu międzynarodowym), natomiast na niewielkim fragmencie przy granicy z gminą Kępno korytarz KPdC-16C Dolina Górnej Prosnicy (korytarz krajowy, uzupełniający).

Tereny zielone w gminie Baranów tworzą: 3 parki spacerowo-wypoczynkowe o łącznej powierzchni 13,90 ha i 9 zieleńców zajmujących obszar 8,10 ha. Tereny zieleni osiedlowej nie występują.

Wykres 1. Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej w gminie Baranów i gminach ościennych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Pod względem obszaru, jaki zajmują tereny zielone, Baranów ustępuje jedynie gminie Kępno. Blisko połowę z 47,58 ha tej powierzchni stanowią 3 parki spacerowo-wypoczynkowe, a 22,78 ha to tereny zieleni osiedlowej. W strukturze swój udział ma także zielen uliczna, która zajmuje 7,40 ha. Najmniej terenów zielonych występuje w gminie Bralin - łączna powierzchnia 2 zieleńców wynosi 0,3 ha.

Klimat i jakość powietrza

Klimat występujący w gminie Baranów charakteryzuje się stosunkowo wysoką roczną temperaturą powietrza (średnia temperatura wynosi 9,5°C), krótką zimą, wczesną wilgotną wiosną oraz ciepłym latem. Liczba dni pochmurnych to średnio 130, pogodnych ok. 50-60, mroźnych 40-50, a z przymrozkami 110-120 dni. Czas zalegania pokrywy śnieżnej wynosi ok. 60 dni, a okres wegetacji trwa przeciętnie od 210 do 215 dni. Następczość szacuje się na poziomie ok. 1080 kWh/m²/rok, a miesiącem z największą ilością słonecznych godzin jest lipiec¹.

Według „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport wojewódzki za rok 2021” w 2021 roku w strefie wielkopolskiej, do której zalicza się teren gminy Baranów:

- nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnego poziomu substancji w powietrzu: dla dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), tlenku węgla (CO), benzenu,
- nie stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego ozonu (O₃) w ocenie rocznej, natomiast w przypadku celu długoterminowego zaliczono strefę do klasy D2, ponieważ stwierdzono przekroczenie wartości normatywnej 120 µg/m³ w odniesieniu do najwyższej wartości stężeń 8-godzinnych spośród średnich koczających w roku kalendarzowym,
- odnotowano przekroczenia dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszonego PM10 dla 24 godzin w roku kalendarzowym,
- odnotowano przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego w Kaliszu, gdzie stężenie średnie dla roku wyniosło 23 µg/m³ a także w Pleszewie (24 µg/m³), więc strefie przypisano klasę C1,
- nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego ołowiu w pyłe zawieszonym PM10,
- nie stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego arsenu, kadmu oraz niklu w pyłe zawieszonym PM10,
- stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 i zaliczono ją do klasy C.

Gospodarka odpadami

Gmina Baranów wraz z 12 innymi gminami jest udziałowcem przedsiębiorstwa „Zakład Zagospodarowania Odpadów Olszowa Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”, które świadczy usługi z zakresu usuwania odpadów, utrzymywania wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych. W zakresie zadań Zakładu jest również odzysk surowców z materiałów segregowanych, zbieranie odpadów niebezpiecznych, demontaż wyrobów zużytych. Do ZZO Olszowa Sp. z o.o. przekazywane są odpady komunalne, w tym odpady zmieszane, bioodpady oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczone do składowania. Spółka prowadzi Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, z którego korzystają m.in. mieszkańcy gminy Baranów.

W 2021 roku odbiorem odpadów z terenu gminy zajmowała się firma PPUH PETER.

Na podstawie analiz stanu gospodarki odpadami komunalnymi w gminie Baranów, do której wykonania zobowiązują zapisy ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2021 poz. 888 ze zm.) można wywnioskować, że ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy z każdym rokiem wzrasta. Rośnie także tonaż zmieszanych odpadów komunalnych, co może wskazywać na niską świadomość ekologiczną mieszkańców gminy

¹ Na podstawie „Zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Baranów”

i niezajomość zasad segregacji odpadów. Rosnąca ilość odpadów komunalnych ma niekorzystny wpływ na środowisko.

Tabela 1. Odpady komunalne wytwarzane na terenie gminy Baranów w latach 2016-2021

Kod odpadu	Nazwa odpadu	Masa (Mg)					
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
15 01 01	opakowania z papieru i tektury				38,82	64,91	70,83
15 01 02	opakowania z tworzyw sztucznych				299,52	384,65	496,37
15 01 06	zmieszane odpady opakowaniowe	151,26	246,76	301,36	23,06	0,48	
15 01 07	opakowania ze szkła	137,11	158,88	166,12	208,24	242,99	272,79
16 01 03	zużyte opony	8,26	11,64	4,08	0,84		
17 01 01	odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów					165,1	27,5
20 01 36	zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	4,58		0,13	0,052		
20 02 01	odpady ulegające biodegradacji				39,49	71,56	117,32
20 02 03	inne odpady nieulegające biodegradacji					35,46	32,7
20 03 01	niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1347,4	1430,36	1489,88	1469,52	1834,87	1946,48
20 03 07	odpady wielkogabarytowe	101,28	116,34	158,61	225,348	321,06	255,42
20 03 99	odpady komunalne niewymienione w innych podgrupach					0,94	
Razem		1749,89	1963,98	2120,18	2304,89	3122,02	3219,41

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Analiz stanu gospodarki odpadami komunalnymi Gminy Baranów w latach 2016-2021

Odnawialne źródła energii

Rozwiązania OZE zyskują popularność wśród mieszkańców gminy Baranów. Instalacje fotowoltaiczne występują w gospodarstwach domowych na obszarze gminy, m.in. w Mroczeniu, Janowych, Słupi pod Kępem, Łęce Mroczeńskiej i Baranowie. Gmina Baranów czynnie wdraża rozwiązania OZE w obiektach użyteczności publicznej: budynkach oświaty, obiektach sportowych, klubie seniora. Również inwestorzy prywatni podejmują działania w celu lokalizowania OZE na tym obszarze, o czym świadczą prowadzone w ostatnich latach postępowania ws. wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć polegających na budowie instalacji fotowoltaicznych.

1.2. SPOŁECZEŃSTWO GMINY BARANÓW

Demografia

Gmina Baranów zamieszkiwana była na koniec 2021 roku przez 8 012 osób, a jej gęstość zaludnienia wyniosła 109 osób/km². Najliczniej zamieszkanymi miejscowościami są Baranów², Mroczeń oraz Słupia pod Kępem. Najmniejsza liczba mieszkańców występuje w sołectwie Marianka Mroczeńska.

Tabela 2. Struktura demograficzna gminy Baranów w latach 2016-2021

Nazwa	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Zmiana	Zmiana (%)
Baranów (Baranów, Lisiny), Baranów Os. Murator	2084	2092	2101	2107	2080	2088	4	0,19
Donaborów	499	517	509	512	511	509	10	2,00
Grębanin (Grębanin, Grębanin Kolonія Pierwsza, Grębanin Kolonia Druga, Lipka)	857	860	868	882	882	893	36	4,20
Jankowy	579	572	582	583	585	589	10	1,73
Joanka	257	257	265	263	267	276	19	7,39
Łęka Mroczeńska	484	482	483	473	476	476	-8	-1,65
Marianka Mroczeńska	160	160	159	157	154	150	-10	-6,25
Mroczeń (Feliksów, Mroczeń)	1387	1380	1375	1372	1381	1397	10	0,72
Słupia pod Kępem (Młynarka, Słupia pod Kępem)	1383	1376	1376	1381	1357	1357	-26	-1,88
Żurawiniec (Justynka, Żurawiniec)	254	251	257	257	265	277	23	9,06
Gmina Baranów	7944	7947	7975	7987	7958	8012	68	0,86

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Baranów

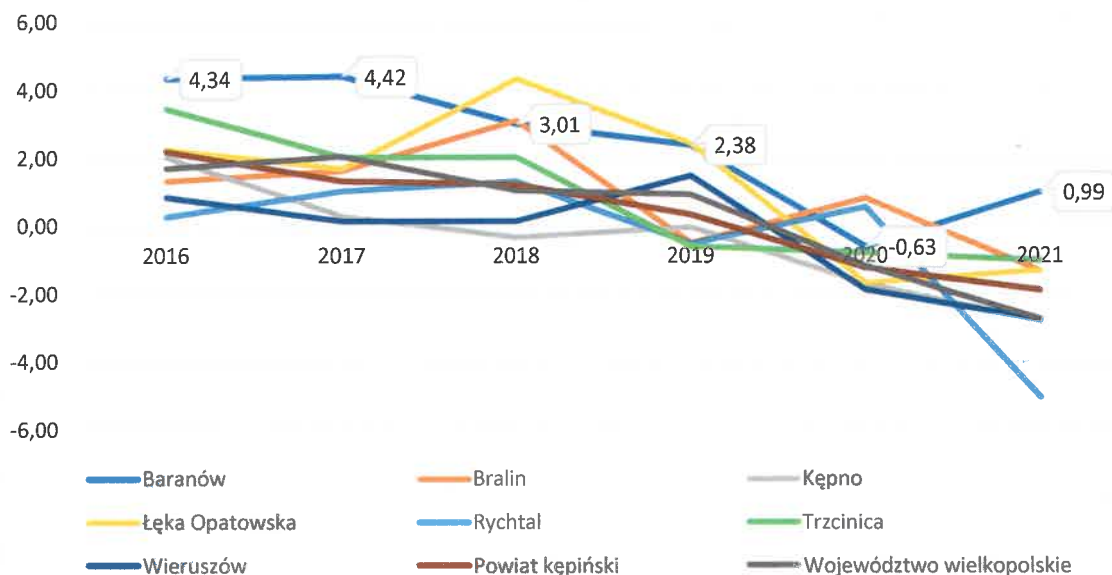
W analizowanym przedziale czasowym, obejmującym lata 2016-2021, obserwuje się pozytywne tendencje demograficzne, które wyrażają się w rosnącej liczbie mieszkańców, dodatnim przyroście naturalnym, dodatnim saldzie migracji (w tym również najwyższej wartości salda migracji na 1000 ludności wśród ościennych gmin).

Liczba mieszkańców gminy w porównaniu z rokiem 2016 wzrosła o 68 osób, tj. 0,85%. Wzrost liczby ludności spowodowany jest m.in. przewagą liczby urodzeń nad liczbą zgonów. Przyrost naturalny na terenie gminy Baranów z wyjątkiem roku 2020 przyjmował wartości dodatnie. Jest to jedyna spośród porównywanych jednostek, w której w 2021 roku urodzenia dominowały nad liczbą zgonów. Przekłada się to również na jedyną dodatnią wartość wskaźnika przyrostu naturalnego na 1 000 ludności

² Liczba ludności dla sołectwa Baranów i Baranów Osiedle Murator podana jest łącznie, ponieważ baza danych Urzędu Stanu Cywilnego nie ma możliwości podzielenia mieszkańców na 2 ww. sołectwa.

w analizowanej grupie. Zachodzące w społeczeństwie procesy depopulacyjne pogłębiło wystąpienie pandemii Covid-19 i związana z nią zwiększona liczba zgonów. W analizowanym przedziale czasu obserwuje się obniżającą się wartość przyrostu naturalnego w każdej z analizowanych jednostek administracyjnych.

Wykres 2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w gminie Baranów i porównywanych jednostkach w latach 2016-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS BDL

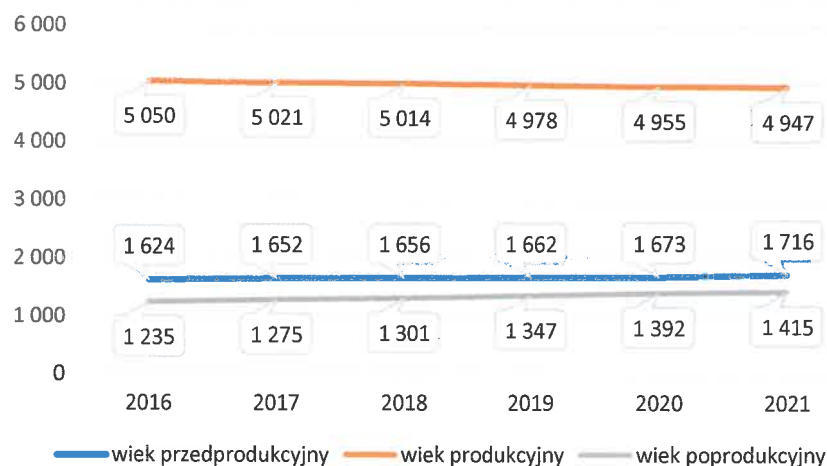
Na przestrzeni analizowanego przedziału czasowego, jedynie w 2017 roku odnotowano w gminie Baranów ujemne saldo migracji. W ostatnim roku analizy wyniosło ono 58 osób (55 os. w wyniku migracji wewnętrznych oraz 3 os. zewnętrznych). W przypadku pozostałych gmin jedynie w Bralinie liczba osób osiedlających się była wyższa niż liczba osób wyprowadzających się.

Dodatknie saldo migracji może być spowodowane zjawiskiem suburbanizacji – Baranów sąsiaduje z gminą miejsko-wiejską Kępno, w której w analizowanym okresie odnotowuje się odpływ liczby mieszkańców wyrażający się przede wszystkim ujemnym saldem migracji wewnętrznych. Większa liczba osób osiedlających się niż wyprowadzających się z terenu gminu Baranów może być również skutkiem decyzji ekonomicznych i zawodowych wynikających z dostępności miejsc pracy w przedsiębiorstwach działających na jej terenie, zwłaszcza w branży meblarskiej.

Proces starzejącego się społeczeństwa zachodzi w gminie Baranów najłagodniej - wskazują na to najniższe w porównywanej grupie wartości wskaźników obciążenia demograficznego: ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym oraz ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym. Pomimo rosnącej liczby osób w wieku poprodukcyjnym, udział tej grupy wiekowej jest niższy niż osób w wieku do 17 roku życia.

Starzenie się społeczeństwa jest jednak zjawiskiem dotyczącym społeczności lokalną, co objawia się malejącym udziałem grupy mieszkańców w wieku produkcyjnym w strukturze demograficznej gminy. Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030 opracowana przez GUS wskazuje na dalszy wzrost liczby mieszkańców do roku 2030, jednak liczba seniorów przekroczy liczbę osób młodych.

Tabela 3. Ludność gminy Baranów pod względem przynależności do ekonomicznych grup wieku w latach 2016-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Tabela 4. Prognoza ludności gminy Baranów według ekonomicznych grup wieku do roku 2030

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Przedprodukcyjny	1 631	1 626	1 629	1 623	1 610	1 587	1 564	1 549
Produkcyjny	4 850	4 836	4 806	4 792	4 778	4 774	4 791	4 785
Poprodukcyjny	1 561	1 595	1 632	1 663	1 699	1 735	1 748	1 776
Ogółem	8 042	8 057	8 067	8 078	8 087	8 096	8 103	8 110

Źródło: Źródło: Opracowanie własne na podstawie Prognozy ludności gmin na lata 2017-2030

Ochrona zdrowia

Mieszkańcy gminy Baranów mają ograniczony dostęp do usług medycznych świadczonych na jej terenie. Na jej obszarze, zgodnie z danymi Rejestru Podmiotów Wykonujących Działalność Leczącą, zarejestrowanych jest kilku lekarzy, lekarzy dentystów, fizjoterapeutów i pielęgniarka. Placówki udzielające świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej znajdują się w Słupi pod Kępem i Mroczeniu. W Grębaninie zlokalizowany jest Oddział Lecznico-Rehabilitacyjny funkcjonujący w strukturach Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Kępnie. Pozostałe usługi medyczne z zakresu POZ, AOS, ASDK, leczenia szpitalnego świadczone są w placówkach medycznych na terenie Kępna.

O ograniczonej dostępności do świadczeń medycznych decyduje również duża odległość do szpitali o wyższym stopniu referencyjności. Najbliższy szpital II stopnia – Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej Ostrów Wielkopolski – znajduje się w odległości ok. 60 km od Baranowa, a szpital III stopnia – Wojewódzki Szpital Zespolony im. Ludwika Perzyny w Kaliszu – w odległości ok. 80 km.

Dostępność aptek i punktów aptecznych można uznać za dobrą – dotyczy to zarówno Gminy Baranów, jak i sąsiedniego Kępna, w którym działa apteka otwarta również w trybie 24/7.

Gmina Baranów ponosi wysokie wydatki na opiekę zdrowotną. W latach 2016-2019 nakłady w dziale 851 przewyższały kwoty, jakie inne gminy wiejskie wydawały na ten cel. Sytuacja ta zmieniła się w ostatnich latach - w porównaniu z innymi gminami Baranów wydał na ochronę zdrowia najmniej, a w 2021 roku większe nakłady poniosła - Kępna i Wieruszowa – Łęka Opatowska.

Edukacja

Wychowaniem i edukacją na terenie gminy zajmują się następujące placówki:

- Zespół Szkół im. Powstańców Wielkopolskich w Baranowie – Szkoła Podstawowa i Publiczne Przedszkole Samorządowe w Baranowie,
- Zespół Szkół w Donaborowie – Szkoła Podstawowa i Publiczne Przedszkole Samorządowe w Donaborowie,
- Zespół Szkół w Łęce Mroczeńskiej - Szkoła Podstawowa i Publiczne Przedszkole Samorządowe w Łęce Mroczeńskiej,
- Zespół Szkół w Słupi pod Kępem - Szkoła Podstawowa i Publiczne Przedszkole Samorządowe w Słupi pod Kępem,
- Szkoła Podstawowa w Mroczeniu wraz ze Szkołą Filialną w Grębaninie,
- Żłobek Gminny „Barankowo”.

Dostępność miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 można określić jako dobrą. Gmina charakteryzuje się wysokim odsetkiem dzieci objętych opieką w żłobkach, wyższym niż wartość dla powiatu i województwa. Istotny odsetek stanowią dzieci spoza gminy, aczkolwiek ich liczebność maleje - w początkowych latach było to ok. 20 dzieci, natomiast ostatnio ok. połowa mniej. Opiekę wychowawczo-edukacyjną nad dziećmi do lat 3 na terenie gminy zapewnia 1 żłobek gminny „Barankowo”. Mieszczą się w nim 2 oddziały żłobkowe wczesno przedszkolne oraz 2 oddziały przedszkolne. W latach 2018-2021 w gminie funkcjonowały 2 obiekty zapewniające opiekę nad dziećmi do lat 3, co wiązało się z większą liczbą miejsc – w tym okresie na terenie gminy dostępne były 72 miejsca.

Jednym z mierników jakości edukacji są rezultaty osiągnięte przez uczniów na egzaminach końcowych. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w szkołach na terenie gminy Baranów są zróżnicowane. Zwykle wypadają lepiej w przypadku matematyki niż średni wynik osiągany w powiecie kępińskim i województwie wielkopolskim. Podobnie w przypadku części poświęconej językowi angielskiemu. W przypadku języka polskiego wyższym wynikiem charakteryzuje się powiat niż gmina. Średnie wyniki egzaminów ósmoklasisty w poszczególnych szkołach z terenu gminy Baranów wykazują się dużym zróżnicowaniem. Rezultaty osiągnięte przez uczniów na egzaminie w latach 2019-2022 nie pozwalają jednoznacznie wskazać, która szkoła wypada najlepiej pod tym względem.

Tabela 5. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w latach 2019-2022 w poszczególnych szkołach na terenie gminy Baranów

Szkoła	2019	2020	2021	2022
Język polski				
Zespół Szkół w Donaborowie		53,11%	71,85%	60,69%
Zespół Szkół w Łęce Mroczeńskiej			58,58%	61,67%
Zespół Szkół w Słupi pod Kępem		57,85%	50,64%	67,00%
Szkoła Podstawowa w Mroczeniu	58,70%	54,56%	65,17%	51,11%
Matematyka				
Zespół Szkół w Donaborowie		40,44%	34,77%	60,75%
Zespół Szkół w Łęce Mroczeńskiej			44,00%	72,27%
Zespół Szkół w Słupi pod Kępem		43,08%	35,64%	69,33%
Szkoła Podstawowa w Mroczeniu	49,71%	46,38%	53,33%	61,87%

Język angielski				
Zespół Szkół w Donaborowie		32,78%	66,08%	50,56%
Zespół Szkół w Łęce Mroczeńskiej			45,92%	55,64%
Zespół Szkół w Słupi pod Kępem		47,54%	44,18%	69,69%
Szkoła Podstawowa w Mroczeniu	53,08%	47,12%	63,15%	62,66%

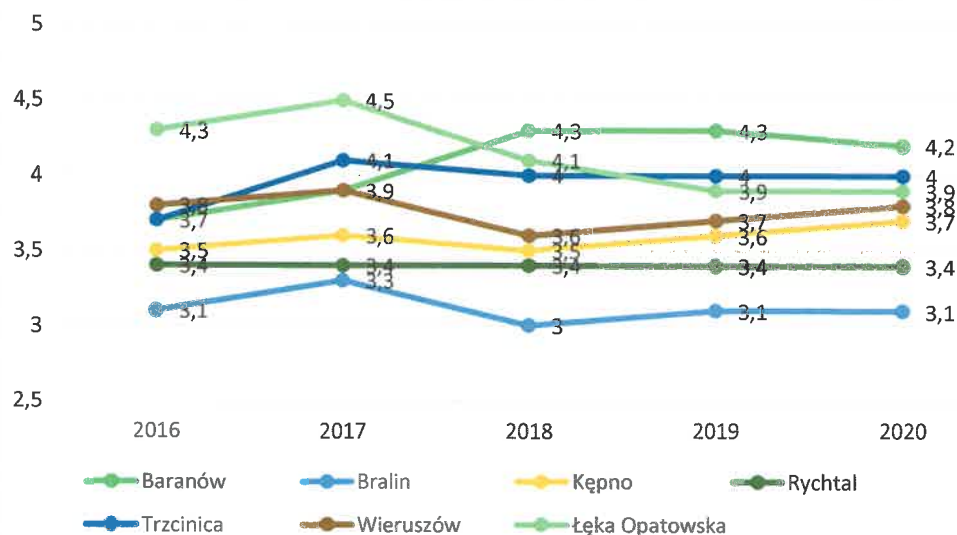
Źródło: Opracowanie własne na podstawie https://www.oke.poznan.pl/cms,5330,wyniki_i_analizy.htm

Uczniowie z terenu gminy Baranów kontynuują edukację głównie w szkołach ponadpodstawowych na terenie Kępna, ponieważ w gminie Baranów nie ma szkół prowadzących kształcenie ponadpodstawowe. Wyjątkiem jest znajdujący się w Słupi pod Kępem Zespół Szkół Specjalnych, którego organem prowadzącym jest Powiat Kępiński.

Aktywność społeczna mieszkańców

Działalność sektora obywatelskiego opiera się o stowarzyszenia i fundacje zarejestrowane na obszarze gminy Baranów. Jest tu zarejestrowanych kilkadziesiąt organizacji pozarządowych, z czego 3 mają status organizacji pożytku publicznego. W porównaniu z sąsiadującymi samorządami większa liczba NGO-sów zarejestrowana jest jedynie na terenie gmin, w których znajdują się siedziby powiatów kępińskiego i wieruszowskiego. Liczbę organizacji i innych podmiotów pozarządowych można uznać za satysfakcjonującą, co potwierdza również najwyższa wartość wskaźnika liczby organizacji społecznych na 1000 mieszkańców wśród porównywanych gmin.

Wykres 3. Liczba organizacji społecznych na 1000 mieszkańców w gminie Baranów i porównywanych gminach w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy.monitorrozwaju.pl

Gmina co roku opracowuje Program współpracy z organizacjami pozarządowymi będący elementem jej polityki społeczno-finansowej. Program opracowywany jest w celu rozwijania świadomości społecznej w zakresie budowania form aktywności mieszkańców, wypracowywania form współpracy gminy z NGO-sami i integracji środowiska trzeciego sektora. W celu wzmacniania potencjału rodzimych NGO gmina może zlecać realizację własnych zadań organizacjom pozarządowym. Zadania mają charakter niskokosztowy, ale przyczyniają się do budowania więzi społecznych i wzmacniania relacji samorząd – mieszkańcy.

Istotnym dla rozwoju gminy jest również aktywność społeczna przejawiająca się jako udział w wyborach i wybór władz realizujących strategię rozwojową jednostki terytorialnej. Frekwencja wyborcza w gminie Baranów podczas wyborów w latach 2018-2020 była wyższa niż w przypadku powiatu kępińskiego, a w przypadku wyborów samorządowych także województwa wielkopolskiego. Oznacza to, że baranowianie korzystają z prawa wyborczego, chcą kształtować przyszłość gminy i mieć wpływ na rozwój swojego otoczenia.

Tabela 6. Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych, parlamentarnych, do Parlamentu Europejskiego oraz wyborach prezydenckich

Nazwa	Wybory samorządowe 2018	Wybory parlamentarne 2019 - Sejm	Wybory parlamentarne 2019 - Senat	Wybory do Parlamentu Europejskiego 2019	Wybory prezydenckie 2020 - I tura	Wybory prezydenckie 2020 - II tura
Baranów	64,64	62,43	62,43	44,29	59,91	67,62
Bralin	65,25	64,22	64,22	45,67	67,30	69,31
Kępno	60,52	61,69	61,70	46,58	65,37	67,73
Łęka Opatowska	63,36	59,97	59,97	43,00	63,87	66,32
Rychtal	59,81	54,05	53,98	37,19	56,56	61,45
Trzcinica	51,69	60,98	60,98	41,05	62,61	64,72
Wieruszów	59,25	62,05	62,05	44,13	63,78	67,06
Powiat kępiński	60,58	60,96	60,96	44,02	63,50	66,72
Województwo Wielkopolskie	55,93	62,95	62,95	44,86	65,49	69,25

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych w serwisie <https://wybory.gov.pl/> (dostęp 29.09.2021)

1.3. BEZPIECZEŃSTWO SOCJALNE I PUBLICZNE

Bezpieczeństwo socjalne

Działania z zakresu bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców znajdują się w gestii Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baranowie. Zgodnie z zapisami statutu misją gminnej jednostki organizacyjnej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Tabela 7. Liczba osób i gospodarstw domowych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej

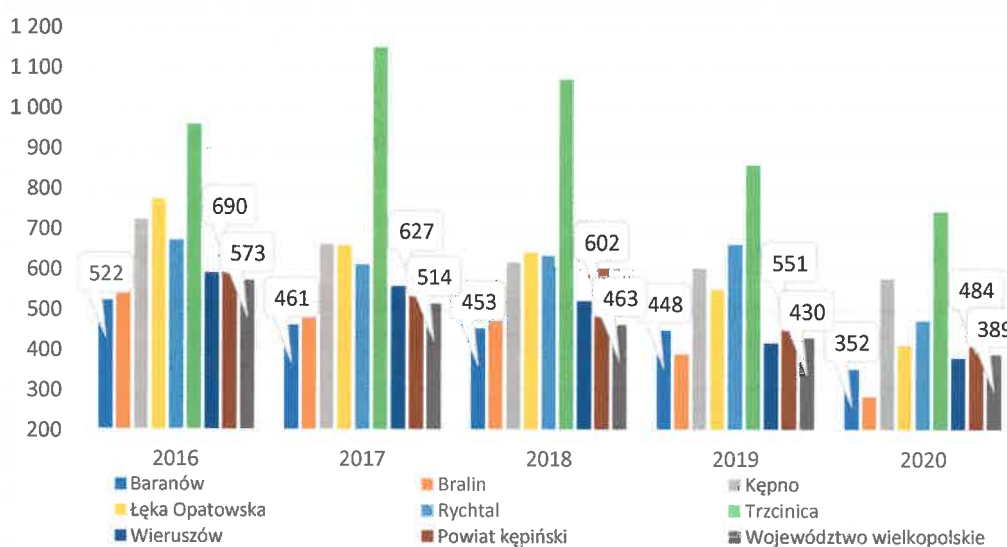
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba gospodarstw domowych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	175	149	149	151	148	130
Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	500	419	406	388	406	345

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baranowie

Dane udostępnione przez GOPS w Baranowie wskazują, że na koniec ostatniego roku analizy 130 gospodarstw domowych oraz 345 osób korzystało ze świadczeń pomocy społecznej. W przyjętym okresie porównawczym zmniejszyła się zarówno liczba osób, jak i liczba gospodarstw domowych będących beneficjentami pomocy społecznej. Można to odczytywać jako skutek rosnącej samodzielności mieszkańców, zarówno w kwestiach ekonomicznych, jak i zawodowych czy rodzinnych. Powyższe dane świadczą także o poprawiającej się sytuacji ekonomicznej mieszkańców, co związane jest m.in. z niską stopą bezrobocia.

Dla porównania skali zjawiska z innymi analizowanymi jednostkami przyjęto wskaźnik liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej przypadającej na 10 tys. mieszkańców. Najniższymi wartościami cechowały się natomiast gminy Bralin (w 2020 roku było to 283 os.) oraz Baranów (352 os.). Sytuacja społeczna w omawianej jednostce jest pod tym względem lepsza niż w powiecie kępińskim oraz województwie wielkopolskim. Jedynie w 2019 roku wartość wskaźnika w gminie była wyższa niż w Wielkopolsce.

Wykres 4. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Świadczenia pozostają istotnym komponentem pomocy społecznej dla mieszkańców, pozwalającym zaspokajać potrzeby społeczności lokalnej. Nie mniej jednak zauważa się potrzebę wspierania działań GOPS, zwiększonej współpracy w obszarze możliwości stwarzania szans zatrudnieniowych poprzez zintensyfikowane współdziałanie z Powiatowym Urzędem Pracy w Kępnie, jak również dalszą potrzebę podejmowania działań na rzecz integracji społecznej i reintegracji zawodowej.

Bezrobocie

Liczba osób bezrobotnych w Gminie Baranów co roku oscyluje w granicach ok. 70 osób. Najwięcej bezrobotnych z terenu gminy zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kępnie było na koniec 2016 roku. Po spadku tej liczby o 20 osób w 2017 roku, w kolejnych 3 latach, tj. do roku 2020, notowano tendencję rosnącą. Według stanu na 31.12.2021 liczba bezrobotnych w gminie Baranów wynosiła 65 osób, w tym 16 osób (32,65%) pozostawało bez pracy przez okres przekraczający 24 miesiące.

Wykres 5. Liczba osób pozostających bez pracy na terenie gminy Baranów w latach 2016-2021 (stan na 31 grudnia)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kępnie

Wśród osób pozostających bez pracy przeważają kobiety - w 2021 r. stanowiły one 64,62% bezrobotnych mieszkańców gminy zarejestrowanych w PUP. W gminie Baranów udział kobiet w strukturze bezrobocia jest wyższy niż w powiecie kępińskim oraz województwie.

Porównując strukturę i zmianę liczby osób bezrobotnych w sąsiednich dla Gminy Baranów jednostkach samorządowych pomiędzy rokiem 2016 a 2021, zauważyć można, że cały analizowany obszar, poza gminą Rychtal, charakteryzuje się podobną tendencją wskazującą spadek liczby osób bezrobotnych. Trend spadkowy ma miejsce również w jednostkach wyższego rzędu: powiecie i województwie.

Tabela 8. Liczba osób pozostających bez pracy w gminie Baranów, gminach sąsiednich oraz powiecie kępińskim i województwie wielkopolskim w latach 2016-2021

Nazwa	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Zmiana	Zmiana %
Baranów	76	56	67	68	72	65	-11	-14,47
Bralin	57	53	47	44	61	54	-3	-5,26
Kępno	328	328	313	272	345	289	-39	-11,89
Łęka Opatowska	44	39	34	28	45	31	-13	-29,55
Rychtal	43	40	35	36	44	46	3	6,98
Trzcinica	56	42	44	36	46	42	-14	-25,00
Wieruszów	418	378	347	282	359	307	-111	-26,56
Powiat kępiński	659	606	585	523	664	566	-93	-14,11
Województwo wielkopolskie	77 697	58 857	50 867	46 313	60 958	49 850	-27847	-35,84

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kępnie oraz GUS BDL

Gmina Baranów charakteryzuje się niższą stopą bezrobocia niż powiat kępiński. W obu przypadkach wskaźniki te w całym okresie analizy osiągają niższe wartości niż w województwie wielkopolskim oraz kraju. Stopa bezrobocia w omawianej gminie przyjmuje marginalne wartości. Taka sytuacja na rynku pracy jest bardziej korzystna społecznie i ekonomicznie z punktu widzenia pracowników, natomiast dla pracodawców może oznaczać problem ze znalezieniem pracowników z pożądanymi na danym stanowisku kompetencjami i kwalifikacjami. Może implikować zintensyfikowanie zjawiska rotacji pracowników, jak również wiąże się ze zwiększoną presją na wzrost płac, co zwiększa koszty prowadzenia firmy.

Tabela 9. Stopa bezrobocia w gminie Baranów, powiecie kępińskim, województwie wielkopolskim i kraju w latach 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Baranów	1,7	1,2	1,4	1,4	1,5	b.d.
Powiat kępiński	2,1	1,9	1,8	1,6	1,9	1,6
Województwo wielkopolskie	4,9	3,7	3,2	2,8	3,7	3,1
Polska	8,2	6,6	5,8	5,2	6,3	5,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL oraz
https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Baranow_wielkopolskie (dostęp 23.09.2022)

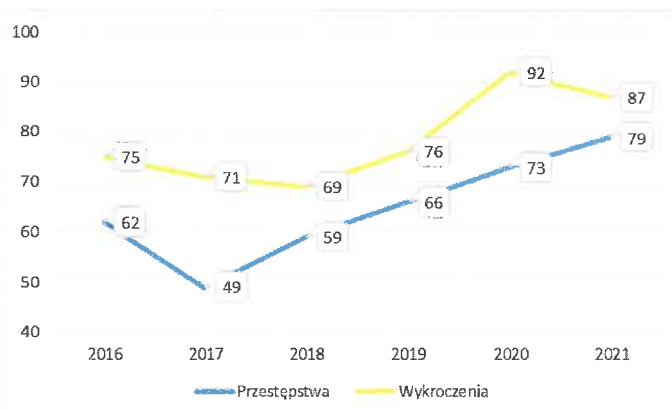
Zakres bezrobocia analizować można również z perspektywy posiadanych uprawnień, kompetencji, doświadczeń zawodowych i przeciwstawienie ich obecnym realiom rynkowym, o których świadczy corocznie aktualizowany barometr zawodów. Zgodnie z barometrem na rok 2022 dla powiatu kępińskiego nadwyżkę poszukujących pracy stanowią ekonomiści. Wyższy popyt niż podaż dotyczy natomiast sektorów: budowlanego, medycznego, HoReCa, transportowego, przetwórstwa rolno-spożywczego, administracyjnego i edukacyjnego.

Koniecznym pozostaje więc wdrożenie, jak i kontynuacja działań z zakresu edukacji, zwłaszcza praktycznej, odpowiadającej na potrzeby lokalnego rynku. Możliwa jest również współpraca pomiędzy jednostkami organizacyjnymi gminy, pracodawcami oraz Powiatowym Urzędem Pracy w Kępnie w celu zintensyfikowania działań na rzecz reintegracji i aktywności zawodowej mieszkańców.

Bezpieczeństwo publiczne

Poziom bezpieczeństwa na terenie gminy Baranów można określić na podstawie takich wskaźników, jak: liczba odnotowanych przestępstw i wykroczeń, zdarzeń drogowych, kolizji i wypadków oraz pożarów.

Wykres 6. Przestępstwa i wykroczenia na terenie gminy Baranów w latach 2016-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Kępnie

Co roku na obszarze omawianej jednostki KPP w Kępnie odnotowuje po kilkadziesiąt wykroczeń i przestępstw. W analizowanym przedziale czasowym po początkowym spadku liczby czynów zabronionych w latach 2019-2021 nastąpił wzrost tych negatywnych zjawisk. W przeliczeniu na 1000

mieszkańców w gminie Baranów popełnianych jest więcej przestępstw niż w województwie wielkopolskim i w kraju.

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w omawianej gminie w 2021 roku wyniósł 87,80%. Była to wyższa wartość od wskaźnika wykrywalności dla województwa wielkopolskiego (73%) oraz znacznie większa niż dla całej Polski (71%).

Liczba zdarzeń drogowych na obszarze gminy w każdym roku analizy, z wyjątkiem 2016, przekraczała 100. Zdecydowaną większość przypadków stanowiły kolizje. W 3 rocznikach odnotowano po 1 wypadku, w latach 2018 i 2020 zdarzyły się po 4 tego typu zdarzenia. W ostatnim roku analizy KPP w Kępnie sprawozdała 5 wypadków i największą liczbę zdarzeń od roku 2018. Wiązała się z tym również najwyższa liczba rannych (7 osób) oraz 1 ofiara śmiertelna.

Na terenie gminy funkcjonują licznie jednostki ratownicze działające jako ochotnicze straże pożarne. Organizacje te funkcjonują w miejscowościach: Baranów, Baranów Osiedle Murator, Jankowy, Joanka, Łęka Mroczeńska, Grębanin, Żurawiniec, Słupia pod Kępem, Mroczeń, Marianka, Mroczeńska, Donaborów. Gmina znajduje się również na obszarze działania Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Kępnie.

W strukturze wyjazdów straży pożarnej przeważają miejscowe zagrożenia. Pod względem wielkości przeważają pożary małe, tj. taki w wyniku którego zostały spalone lub zniszczone:

- obiekty lub ich części, ruchomości, składowiska materiałów, maszyny, urządzenia, surowce, paliwa itp. o powierzchni do 70 m² lub objętości do 350 m³,
- lasy, uprawy, trawy, torfowiska i nieużytki, o powierzchni nie większej niż 1 ha.

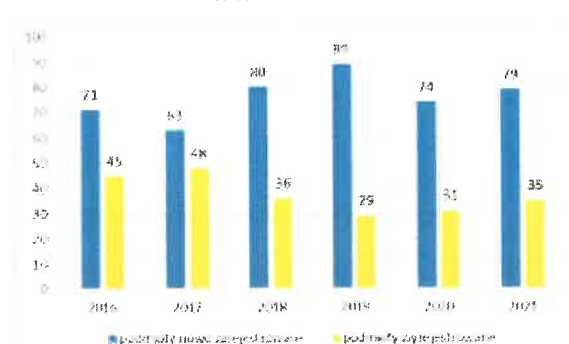
Wpływ na obniżenie zagrożenia przestępczością kryminalną może mieć funkcjonowanie monitoringu na terenie gminy. Kamery zlokalizowane są przy obiektach użyteczności publicznej, w szkołach i obiektach sportowych, ale również w przedsiębiorstwach i na prywatnych posesjach.

1.4. GOSPODARKA I ROLNICTWO

Podmioty gospodarcze i przedsiębiorczość

Na obszarze gminy Baranów w 2021 roku zarejestrowanych było 1 041 podmiotów gospodarki narodowej, w tym 1 006 z sektora prywatnego oraz 25 z publicznego. Zauważalny jest ogólny trend rosnącej liczby podmiotów gospodarczych na terenie gminy, jak również w porównywanych jednostkach. Jest to wypadkowa rosnącej liczby podmiotów nowo zarejestrowanych i spadku wyrejestrowanych. W latach 2018-2021 obserwuje się pogłębienie tego pozytywnego trendu, co świadczy o rosnącym potencjale przedsiębiorstw ulokowanych na terenie gminy Baranów.

Wykres 7. Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane i wyrejestrowane w gminie Baranów w latach 2016-2021

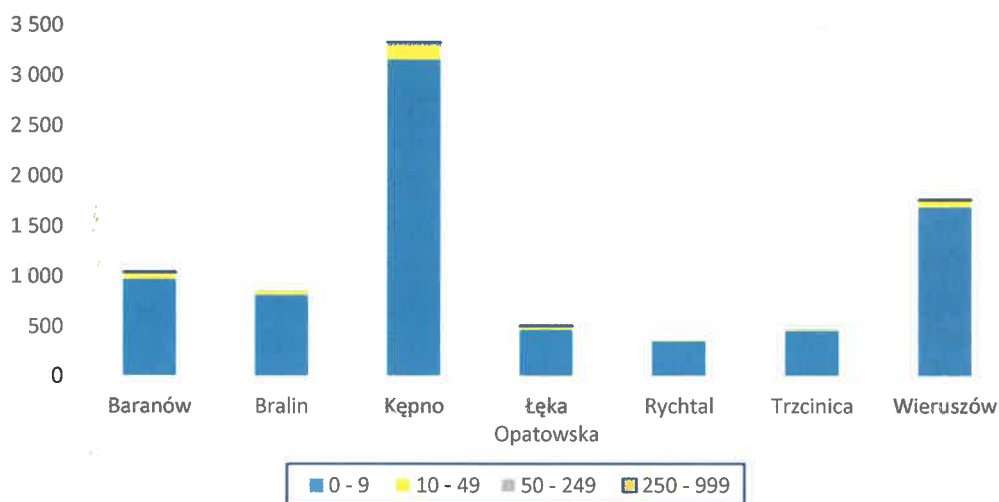

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Największa przewaga liczby nowo zarejestrowanych firm nad wyrejestrowanymi obserwowana jest w gminie Kępno – w ciągu ostatnich 2 lat przekracza wartość 100/rok. Drugie miejsce pod tym względem zajmuje gmina Wieruszów, w której wartości kształtują się od 57 podmiotów w 2020 do 71 w rocznikach 2019 i 2021. Za ww. gminami miejsko-wiejskimi plasuje się gmina Baranów.

Dokładniejszy obraz sytuacji gospodarczej gmin może dać wskaźnik mierzący liczbę podmiotów gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców. W gminie Baranów zostały osiągnięte najwyższe wartości spośród porównywanych jednostek sąsiednich i jednocześnie wyższe niż wyniki dla powiatu i województwa. Ponadto wraz z gminą Trzcinica są jedynymi, w których zmiana wskaźnika pomiędzy 2017 a 2021 rokiem przyjmuje wartość dodatnią. Należy jednak zaznaczyć, że w przypadku Trzcinicy wartości wskaźnika należą do najniższych spośród analizowanych jednostek samorządu terytorialnego.

Wykres 8. Podmioty gospodarki narodowej w gminie Baranów i sąsiednich gminach w 2021 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Pod względem klas wielkości w gminie Baranów przeważają podmioty zatrudniające do 9 pracowników, które stanowią 92,89% ogółu. W tej grupie nastąpił też największy wzrost liczby podmiotów – w porównaniu z 2016 liczba mikroprzedsiębiorstw była wyższa o 187, tj. o 23,97%. W 2021 roku zarejestrowane na terenie gminy były 52 podmioty małe (5%) oraz 18 średnich przedsiębiorstw (1,73%). Liczba firm zatrudniających powyżej 249 pracowników w każdym roku analizy była stała i wynosiła 4. Jest to największa liczba dużych przedsiębiorstw spośród wszystkich gmin powiatu kępińskiego, w którym łącznie zarejestrowanych jest 10 podmiotów zatrudniających co najmniej 250 pracowników.

Gmina Baranów, podobnie jak inne gminy, charakteryzuje się dużą różnorodnością prowadzonej na jej terenie działalności gospodarczej w sektorze prywatnym. Działalność prowadzona jest zarówno w rolnictwie, przemyśle i budownictwie, jak również w szeroko pojętych usługach. Kilka branż odgrywa szczególnie istotną rolę w gospodarce gminy ze względu na swoją liczebność. Wśród branż dominujących można wymienić:

- podmioty sekcji C – przetwórstwo przemysłowe (29,34%),
- podmioty z sekcji G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (24,61%),
- podmioty z sekcji H – budownictwo (11,20%).

Wysoki udział podmiotów prowadzących działalność wg kodów PKD 2007 wpisujących się w sekcję C wynika z lokalnej specyfiki – powiat kępiński stanowi swoiste zagłębienie przedsiębiorstw produkujących meble.

Wśród przedsiębiorstw istotnych dla gospodarki gminy Baranów można wymienić np.:

- Fabrykę Mebli WERSAL Z.B.Ł. Kaczorowscy Sp.k. w Jankowach,
- MEBLE STOLAR Sp. z o.o. Sp. k. w Jankowach,
- Meble Elmar Jerczyńscy sp. j. w Jankowach,
- DREW MIX Albert sp. j. w Łęce Mroczeńskiej,
- MIRJAN 24 Sp. z o.o. w Łęce Mroczeńskiej,
- Firma DOLMAR z Donaborowa,
- Firma Wielobranżowa „KONARSKI” Sp.j. w Mroczeniu (kompleksowa obróbka szkła),
- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe "STOLARZ-LEMPERT" Sp.j. w Marianie Mroczeńskiej,
- DIG-NET Sp. z o.o. Sp.k. w Mroczeniu,
- Fabryka Mebli BENIX Kaczorowscy Sp. z o.o. w Mroczeniu,
- Fabryka Mebli MEBLAR Sp.j. w Baranowie,
- Ropez Fabryka Mebli Robert i Aneta Poszwa Sp.j. w Mroczeniu,
- FPUH „GENPOL” Mateusz Hodyas w Grębaninie,
- Zakład PPUH STALMARK w Grębaninie,
- Agropol Marek i Dariusz Jarych Sp.j. w Baranowie,
- JUREK Meble z Jankowych,
- Filia firmy Korbanek Sp. z o.o. w Mroczeniu,
- Zakład Szklarski ART-DIAME w Słupi pod Kępem,
- PPH "KRYSPOL" Krzysztof Skiba w Słupi pod Kępem,
- ZPHU Meblomar Piotr Grześniak Export-Import w Słupi pod Kępem,
- Pionier – Pianki Kowalińscy w Jankowych.

Firmy prowadzą sprzedaż swoich produktów nie tylko na rynku polskim, ale również europejskim. Wiele z nich sprzedaje swoje wyroby w hurtowych ilościach na terenie zachodniej i południowej Europy.

Gmina Baranów nie posiada terenów inwestycyjnych. Na jej obszarze nie została ustanowiona specjalna strefa ekonomiczna.

1.5. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

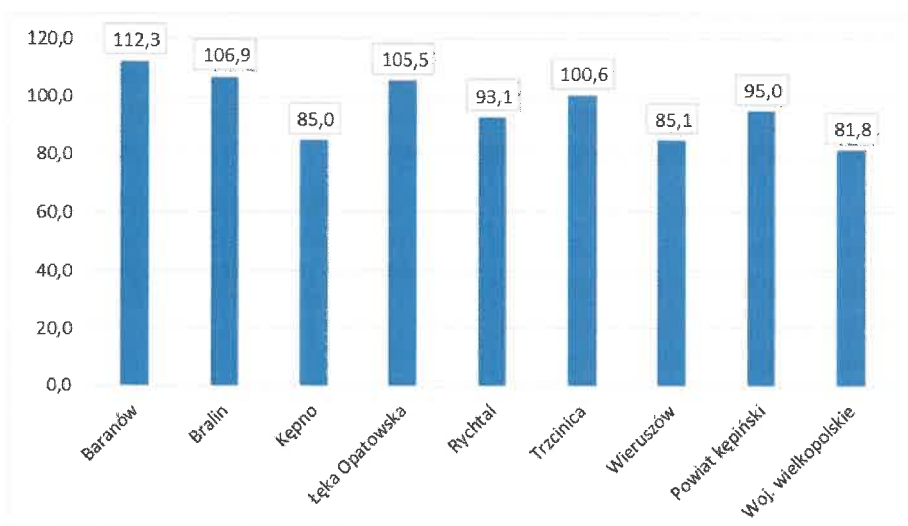
Infrastruktura mieszkaniowa

Baranów zajmuje 3 miejsce zarówno pod względem liczebności budynków mieszkalnych i mieszkań. Większy zasób infrastruktury mieszkaniowej znajduje się jedynie w gminach miejsko-wiejskich Kępno i Wieruszów. Według danych GUS na terenie gminy Baranów znajdowało się 2 105 budynków mieszkalnych (wg danych za 2021 r.) i 2 347 mieszkań (2020 r.). Zarówno liczba budynków mieszkalnych, jak i mieszkań zwiększyła się względem stanu z roku 2016, co świadczy o rozwoju mieszkalnictwa. Gmina Baranów cechuje się najwyższym wzrostem procentowym liczby budynków mieszkalnych (14,46%). Jest to wartość wyższa o ok. 5 p.p. niż w przypadku powiatu kępińskiego i województwa wielkopolskiego.

W gminie Baranów przeciętna liczba osób przypadająca na 1 mieszkanie w 2020 roku wyniosła 3,42 os., co jest wynikiem wyższym niż średnia dla powiatu kępińskiego (3,12 os.) oraz województwa wielkopolskiego (2,75 os.). We wszystkich analizowanych jednostkach odnotowano spadek liczby osób przypadających na 1 mieszkanie. Największy spadek dotyczył gminy Kępno, a najmniejszy gminy Trzcinica.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w gminie Baranów w 2020 roku wynosiła 112,3 m². Jest ona większa o 17,3 m² niż w powiecie kępińskim oraz o 30,5 m² niż w województwie wielkopolskim oraz największa spośród wszystkich porównywanych gmin.

Wykres 9. Przeciętna powierzchnia 1 mieszkania w gminie Baranów, gminach sąsiednich, powiecie kępińskim i województwie wielkopolskim w 2020 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS BDL

W 2020 roku na 1 osobę w gminie Baranów przypadało 32,9 m² powierzchni użytkowej mieszkania. Jest to o 2 m² więcej niż 4 lata wcześniej. W porównaniu ze średnią dla powiatu kępińskiego był on większy o 2,4 m², natomiast dla województwa 3,1 m². O poprawiającym się standardzie życia mieszkańców świadczyć może fakt, że metraż zwiększył się w okresie analizy w każdej z porównywanych jednostek.

Podstawowe potrzeby mieszkańców gminy Baranów w zakresie zaopatrzenia w instalacje techniczno-sanitarne są zaspokajane w znacznym stopniu. Mieszkania położone w gminie Baranów w zdecydowanej większości wyposażone są w instalację wodociągową, posiadają łazienkę i ustęp spłukiwany. W 86,7% mieszkań znajduje się centralne ogrzewanie, a przeszło co 5 mieszkania posiada podłączenie do gazu sieciowego. W latach 2016-2020 rósł udział mieszkań posiadających wyżej wskazane udogodnienia. W największym stopniu dotyczyło to gazu sieciowego, do którego na przestrzeni 4 lat zyskało dostęp 7,4% mieszkań.

Tabela 10. Wyposażenie mieszkań w gminie Baranów w instalacje – w % ogółu mieszkań

	2016	2017	2018	2019	2020	zmiana %
wodociąg	98,4	98,5	98,5	98,5	98,6	0,2
ustęp spłukiwany	96,9	96,9	96,9	97,0	97,1	0,2
łazienka	94,8	94,9	95,0	95,1	95,2	0,4
centralne ogrzewanie	85,8	85,9	86,2	86,4	86,7	0,9

gaz sieciowy	14,3	15,3	16,6	18,6	21,7	7,4
--------------	------	------	------	------	------	-----

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Gospodarka wodno-ściekowa

Stopień wyposażenia w infrastrukturę wodną i kanalizacyjną stanowi jeden z wyznaczników poziomu jakości życia mieszkańców danej gminy. Przekłada się również na jakość stanu środowiska na jej obszarze, zwłaszcza poziomu zanieczyszczeń gleb i wód.

Na terenie gminy Baranów znajdują się podziemne ujęcia dysponujące stacjami uzdatniania wody w miejscowościach:

- Grębanin – obsługuje miejscowości: Baranów, Grębanin, Grębanin Kol. I i II, Feliksów, Joanka, Łęka Mroczeńska, Marianka Mroczeńska, Mroczeń (Feliksów), Żurawiniec,
- Jankowy – miejscowości obsługiwane: Donaborów, Jankowy, Słupia, Młynarka,
- Baranów – Murator obsługuje Osiedle Murator.

W 2021 roku w gminie Baranów 100% budynków mieszkalnych podłączonych było do sieci wodociągowej, a 62,4% do kanalizacji. W grupie porównawczej obserwuje się podobny poziom wyposażenia budynków mieszkalnych w sieć wodociągową. Najmniejszy ich udział obserwuje się w gminie Wieruszów, który wynosi 87,2%. Oprócz gminy Baranów w 100% zwodociągowana jest gmina Bralin, a niewiele niższy udział budynków wyposażonych w tę instalację dotyczy gmin Rychtal i Trzcinica.

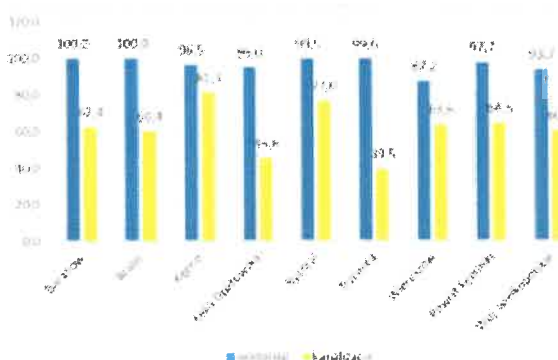
Zużycie wody na 1 mieszkańca w gminie Baranów jest na bardzo zbliżonym poziomie do wartości osiąganych w powiecie kępińskim (39,9m³) i województwie wielkopolskim (39,3m³). Na tle porównywanej grupy znacząco wyróżnia się gmina Bralin, w której średnie zużycie wody na 1 mieszkańca jest na poziomie 65,2m³.

Gmina Baranów wraz gminami Kępno i Bralin wchodzi w skład aglomeracji Kępno. W Baranowie znajduje się oczyszczalnia ścieków obsługująca aglomerację i eksploatowana przez „Wodociągi Kępińskie” Sp. z o.o., której udziałowcami są gminy Kępno i Baranów. Jest to oczyszczalnia biologiczna z podwyższonym usuwaniem związków azotu, fosforu. Na terenie gminy Kępno znajduje się punkt zlewny, do którego przywożone są pojazdami asenizacyjnymi ścieki bytowe z terenu aglomeracji.

Pod względem dostępności kanalizacji mieszkańcy gminy Baranów są w niższym stopniu wyposażeni w tę instalację niż przeciętnie w powiecie kępińskim, ale w większym niż w województwie wielkopolskim.

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w gminie Baranów wyniosła w 2021 roku 64,1 km. Była dłuższa niż w 2016 roku o 3,8 km. Zwiększyła się również liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania – wzrost wyniósł 13,92% (190 szt.) w stosunku do roku

Wykres 10. Wyposażenie budynków mieszkalnych w wodociąg i kanalizację w gminie Baranów, gminach sąsiednich, powiecie kępińskim i województwie wielkopolskim w 2021 roku

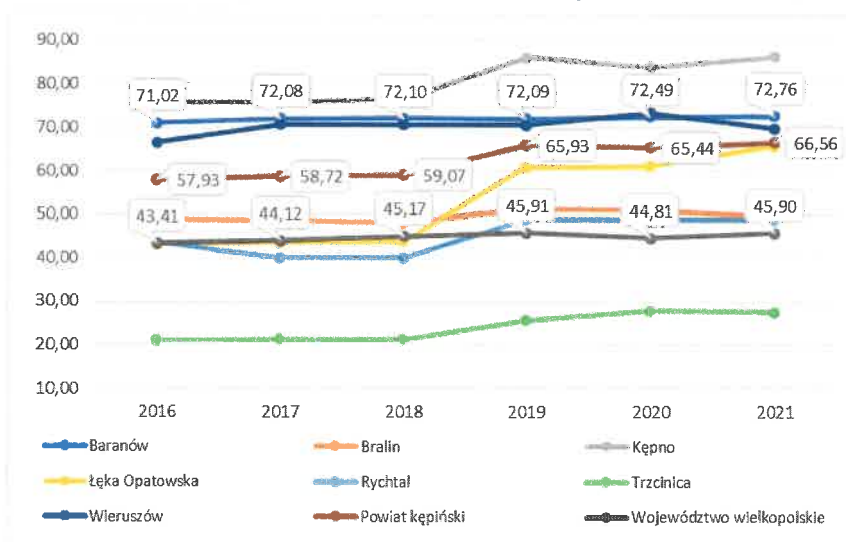

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS BDL

bazowego. Konsekwencją większej liczby przyłączy jest wzrost objętości ścieków bytowych odprowadzanych siecią kanalizacyjną.

Długość sieci kanalizacyjnej w relacji do długości sieci wodociągowej w gminie Baranów w analizowanym okresie kształtowała się na poziomie od 71,02% do 72,76%. Wyższy wskaźnik notowany był jedynie w gminie Kępno, gdzie relacja ta wynosiła 86,42% w 2021 roku. W przypadku obu gmin są to wartości wyższe od średnich dla powiatu (66,56%) oraz województwa (45,90%).

Wykres 11. Długość sieci kanalizacyjnej w relacji do długości sieci wodociągowej w gminie Baranów, gminach sąsiednich, powiecie kępińskim i województwie wielkopolskim w latach 2016-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Sieć gazowa

Sieć gazowa na terenie gminy Baranów się rozwija, o czym świadczy np. rosnąca długość czynnej sieci, w tym również sieci dystrybucyjnej. Głównymi odbiorcami gazu są budynki mieszkalne - liczba przyłączy do budynków niemieszkalnych to jedynie 37 sztuk w 2021 roku. Gaz dostarczany jest do 638 gospodarstw domowych, z czego 507 wykorzystuje to źródło do ogrzewania mieszkań. Niemal co czwarty mieszkaniec gminy Baranów w 2020 roku korzystał z sieci gazowej (24,49%). Jest to niższy udział populacji niż w powiecie kępińskim (28,03%) i województwie wielkopolskim (52,01%).

Dostępność sieci gazowej w gminach z grupy porównawczej jest bardzo zróżnicowana. Najdłuższa czynna sieć gazowa występuje w gminie Kępno i wynosi ponad 80 km. Drugie miejsce pod tym względem zajmuje gmina Baranów, a trzecie Trzcínica, gdzie długość sieci osiągnęła w 2021 ponad 41 km. Sieć gazowa dostępna jest także w gminach Wieruszów i Bralin, natomiast nie występuje (lub występuje w znikomym stopniu) na terenie gmin Łęka Opatowska i Rychtal.

Zaopatrzenie w ciepło

Zaopatrzenie w ciepło na terenie gminy Baranów odbywa się za pomocą kotłowni lokalnych zasilających kompleksy większych budynków publicznych oraz indywidualnych instalacji w budynkach mieszkalnych. Najczęstszym nośnikiem energii stosowanym na terenie gminy jest węgiel i gaz, ale mieszkańcy wykorzystują również biomasę i gaz ziemny do ogrzewania budynków.

Gaz na terenie gminy Baranów jest dystrybuowany przez Polską Spółkę Gazownictwa wchodzącą w skład Grupy Kapitałowej PGNiG, Oddział Zakład Gazowniczy w Poznaniu. Dystrybucja paliwa gazowego dotyczy miejscowości: Baranów, Borówno, Grębanin, Katarzynka, Łęka Mroczeńska, Mroczeń oraz Nowy Mroczeń. Placówka gazownicza znajduje się w Kępnie.

W celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń na terenie gminy z jej budżetu w formie dotacji celowej udzielane jest dofinansowanie wymiany niskosprawnych źródeł ogrzewania węglowego na ekologiczne źródła ciepła.

Infrastruktura drogowa

Gmina Baranów charakteryzuje się dobrym położeniem komunikacyjnym, co jest wynikiem przebiegu przez jej teren 2 dróg krajowych oraz fragmentu drogi ekspresowej S11. Baranów najlepiej wypada na tle gmin sąsiednich w zakresie dostępności dróg dla rowerów.

Według przeprowadzonej na koniec 2021 r. oceny nawierzchni utwardzonych dróg gminnych 78% znajduje się w stanie dobrym lub bardzo dobrym. Stan ostrzegawczy dotyczy 17%, a zły jedynie 5%.

Przez teren gminy przebiega linia kolejowa nr 272 Kluczbork-Poznań Główny z przystankiem osobowym w miejscowości Słupia pod Kępnem. Linia ta, łącząca stolicę województwa wielkopolskiego z województwem opolskim, jest dwutorowa i w całości zelektryfikowana.

Usługą regularnego przewozu osób świadczy kilka firm prywatnych. Transport publiczny w granicach gminy oraz powiatu obsługuje przewoźnik firma EUROMATPOL. Przejazdy realizowane są m.in. do sąsiednich gmin z powiatu kępińskiego.

Gmina Baranów charakteryzuje się najdłuższą siecią dróg dla rowerów na tle gmin sąsiednich. Wskazują na to najwyższe wartości wskaźników długości dróg dla rowerów na 100 km² (30,91 km) oraz ich kilometrażu przypadającego na 10 tys. ludności (28,47 km).

Tabela 11. Długość dróg dla rowerów na terenie gminy Baranów w latach 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana	zmiana %
drogi dla rowerów ogółem	20,2	23,0	23,0	23,0	23,0	23,0	2,8	13,86
pod zarządem gminy	14,9	14,9	14,9	14,9	14,9	14,9	0,0	0
pod zarządem starostwa	5,3	8,1	8,1	8,1	8,1	8,1	2,8	52,83

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Długość dróg dla rowerów w granicach gminy Baranów w 2021 roku wynosiła 23 km - pod zarządem gminy znajdowało się 14,9 km, natomiast starostwo administrowało 8,1 km. W porównaniu z rokiem 2016 długość tej infrastruktury wzrosła o 2,8 km (tj. 13,86%) – dotyczy to dróg dla rowerów pod zarządem starostwa powiatowego.

Tabela 12. Długość dróg dla rowerów w gminie Baranów na tle porównywanych gmin

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Baranów	20,2	23,0	23,0	23,0	23,0	23,0
Bralin	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8
Kępno	5,9	7,1	15,4	15,4	15,4	15,9

Łęka Opatowska	1,2	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1
Trzcinica	1,6	1,6	1,6	1,6	4,0	4,0
Wieruszów	9,2	9,4	10,1	10,1	10,1	16,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Przez teren gminy przebiegają 2 trasy rowerowe: odcinek południowy Transwielkopolskiej Trasy Rowerowej oraz Szlak Rowerowy „Wrota Wielkopolski”.

1.6. KULTURA, SPORT I REKREACJA

Kultura i działalność kulturalna

Podmiotem w głównej mierze zajmującym się szerzeniem kultury jest Gminna Biblioteka Publiczna im. Feliksa hrabiego Wężyka w Baranowie, posiadająca filie w Mroczeniu oraz Słupi pod Kępem. W ramach swojej działalności realizuje projekty własne, prowadzi lekcje biblioteczne, prelekcje, odczyty, konkursy, wystawy oraz spotkania autorskie. Włącza się na poziomie lokalnym w realizację ogólnopolskich kampanii promujących czytelnictwo.

Pod względem wartości wskaźnika mierzącego liczbę bibliotek przypadających na 10 tys. mieszkańców Baranów ustępuje miejsca jedynie Łęce Opatowskiej (5,7) oraz Trzcinicy (4,1).

Poziom czytelnictwa w gminie nie jest zadowalający, a jego spadek dostrzegalny jest również w analizowanej grupie gmin. Świadczą o tym zwłaszcza dane za lata 2019-2021 – w każdym przypadku, z wyjątkiem Trzcinicy, liczba osób odwiedzających bibliotekę w celu wypożyczenia książki nie wróciła do stanu sprzed wybuchu pandemii Covid-19.

Pomimo, iż łączna liczba czytelników wszystkich bibliotek na terenie gminy Baranów nie jest najniższa spośród porównywanych jednostek, osiąga najniższą wartość wskaźnika mierzącego ich liczbę na 1 000 ludności (58 osób).

Baranowska biblioteka wraz z filiami dysponuje łącznie księgozbiorem liczącym 29,5 tys. egzemplarzy, który na przestrzeni analizowanych lat zwiększył się o ponad 4,2 tys. woluminów. Obszerniejszym zbiorem książek dysponują jedynie biblioteki na terenie gmin Kępno, Wieruszów i Łęka Opatowska.

Miejscem, w którym toczy się życie kulturalne społeczności lokalnej są świetlice wiejskie. Kalendarz wydarzeń kulturalnych uzupełnia regularna działalność w postaci zajęć, konkursów plastycznych, muzycznych, fotograficznych i tanecznych. Organizowane są koncerty zespołów, artystów, grup teatralnych, spotkań z autorami. Istotnym miejscem dla prowadzenia działalności kulturalnej i integracyjnej w gminie Baranów jest Dom Ludowy „Baranowska Chata” w Baranowie, który w 2014 roku rozpoczął swoją działalność. Obiekt stanowi miejsce spotkań lokalnej społeczności, organizacji szkoleń, spotkań literacko-muzycznych itp.

Wśród cyklicznych wydarzeń kulturalnych organizowanych na terenie gminy znajdują się:

- Dni Baranowa będące podtrzymaniem wielowiekowej tradycji jarmarków. Oprócz koncertów, w trakcie których publiczności mogą się pokazać lokalne zespoły, grupy uczniowskie i przedszkolne, uczestnicy mogą również poprobować regionalnej kuchni.
- Dożynki Gminne – tradycyjne podziękowanie za plony.
- Baranowskie lato w siodle, w ramach którego organizowane są konkursy powożenia, skoków przez przeszkody.

- Turniej wiedzy o gminie organizowany w Łęce Mroczeńskiej.
- Plenery malarskie – Plener Malarski „Baranowskie Pejzaże” powstał w nawiązaniu do artystycznych spotkań, jakie miały miejsce w Grębaninie w latach 30. XX wieku i związane były z osobą malarza Piotra Potworowskiego zamieszkującego w tym okresie w Grębaninie.

Zabytki

Głównymi zabytkami gminy Baranów są zespoły pałacowe, dworskie i folwarczne, kościoły, cmentarze zabytkowe, obiekty techniczne. W rejestrze zabytków nieruchomych znajdują się następujące obiekty z terenu gminy:

- układ urbanistyczny oraz archeologiczne warstwy kulturowe z XV wieku na terenie Baranowa,
- drewniany kościół parafialny pw. świętych Wawrzyńca i Andrzeja w Baranowie, datowany na lata 1732-34,
- drewniany kościół parafialny pw. św. Marcina w Donaborowie, pochodzący z XVIII w.,
- drewniany kościół pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Grębaninie, 1615, 1712, 1850,
- park dworski w miejscowości Jankowy z poł. XIX wieku,
- pałac w miejscowości Mroczeń, datowany na lata 1840-50,
- zespół pałacowy (park i pałac) w Słupi pod Kępem, z 4 ćwierćwiecza XIX w.

Zabytkami ruchomymi wpisanymi do rejestru zabytków jest wyposażenie obiektów sakralnych na terenie gminy - kościołów w Baranowie, Donaborowie, Grębaninie oraz Słupi pod Kępem.

Gminna ewidencja zabytków obejmuje 149 pozycji, wśród których oprócz ww. wymienionych zabytków nieruchomych znajdują się m.in.:

- dwór i zespół dworsko-folwarczny w Żurawincu.
- tzw. „Czerwona Willa” w Grębaninie, w latach 1933-1939 obiekt zamieszkiwał malarz, rzeźbiarz i scenograf Piotr Potworowski,
- dwór wraz z parkiem i czworakiem w zespole dworskim w Donaborowie,
- zespół folwarczny w Feliksowie,
- dwór i park w zespole dworskim w Grębaninie,
- Kościół pw. Wszystkich Świętych w Słupi pod Kępem,
- Budynki mieszkalne w centralnej części Baranowa.

W kilku miejscowościach położone są również zabytkowe cmentarze. Na terenie gminy zewidencjonowano 125 stanowisk archeologicznych będących świadectwem wielowiekowego osadnictwa – od neolitu do czasów nowożytnych. Zdecydowanie dominują ślady osadnictwa, punkty osadnicze i osady (122 stanowiska), występuje tu także grodzisko w Baranowie, kopiec podworski w Grębaninie oraz cmentarzysko w Mroczeniu.

Samorząd podejmuje działania na rzecz poprawy stanu technicznego obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków, np. w postaci remontów lokali komunalnych.

Sport i rekreacja

Krzewieniem kultury fizycznej i sportu na terenie gminy Baranów zajmują się zespoły i kluby sportowe. Są to: „Orzeł Mroczeń”, „Strażak Słupia”, Grębański Klub Sportowy, LKS „Jankowy 1968”, UKS „Tornado” Donaborów, UKS „Kamyk” Grębanin, UKS „Pionier” Baranów, UKS „Orliki” Mroczeń.

Zaplecze infrastrukturalne do uprawiania sportu znajduje się w kilku miejscowościach na terenie gminy: w Baranowie, Osiedlu Murator, Donaborowie, Grębaninie, Jankowach, Mariance Mroczeńskiej, Mroczeniu, Słupi pod Kępem.

Wyżej wskazane obiekty to również miejsca organizacji zawodów w różnych dyscyplinach sportu – odbywają się przy ich wykorzystaniu wydarzenia z udziałem drużyn nie tylko z terenu gminy, powiatu, ale także z całej Polski.

Turystyka

Gmina jest właścicielem kilku budynków, w którym znajdują się miejsca noclegowe, tzn. w budynku wielofunkcyjnym na Osiedlu Murator, w Dworku w Donaborowie, w tzw. Szkole Biało-Czerwonej w Łęce Mroczeńskiej, w budynku zaplecza Baranowskiej Chaty w Baranowie. Nocleg na terenie gminy oferuje jeden motel, który dysponuje 24 miejscami noclegowymi. Usługi krótkiego zakwaterowania świadczone są również w Grębaninie.

Na obszarze gminy działa kilka obiektów gastronomicznych.

1.7. SYSTEM ZARZĄDZANIA I GOSPODARKA FINANSOWA GMINY

Dochody ogółem gminy Baranów w 2021 roku wyniosły 78 163 660,25 zł, co w porównaniu z rokiem 2016 stanowi wzrost o prawie 41,5 mln zł. W analizowanym okresie czasu dochody rosły systematycznie, a dynamika zmian była bardzo korzystna – w porównaniu z rokiem 2016 wyniosła 113,19%.

Na tle wszystkich analizowanych gmin sąsiednich Baranów zajmowała 2 miejsce pod względem najwyższych dochodów własnych, które wyniosły ponad 49 mln zł. Wydatki ogółem gminy Baranów w 2021 roku wyniosły 79 462 468,80 zł, co w porównaniu z rokiem bazowym 2016 stanowi wzrost o blisko 45,9 mln zł, tj. 136,63%. W latach 2016-2021 wydatki rosły systematycznie - wyjątkiem był spadek w roku 2019.

Porównując dochody i wydatki gminy Baranów, do roku 2019 dochody przeważały nad wydatkami, natomiast w latach 2020-2021 budżet zamknięto z przewagą wydatków, jednakże należy zaznaczyć, że w ostatnim roku analizy różnice nie były znaczące - przewaga dochodów nad wydatkami wynosiła 1 298 808,55 zł.

Największy udział wykonanych wydatków w wydatkach ogólnych w gminie Baranów w 2021 roku dotyczył wydatków na: oświatę (dział 801), rodzinę (dział 855), transport i łączność (dział 600), administrację (dział 750).

Na tle średniej dochodów na 1 mieszkańca gmin i miast na prawach powiatu w województwie wielkopolskim (w 2021 roku wynosiły 6 918,71 zł) dochody gminy Baranów wynosiły 9 709,77 zł w przeliczeniu na 1 mieszkańca w analogicznym okresie i są wyższe niż średnia dla tego województwa, jak również powiatu kępińskiego.

Na tle porównywanych gmin sąsiednich Baranów od 2018 roku charakteryzuje się najwyższym dochodem gminy przypadającym na 1 mieszkańca. Przez 2 lata poprzedzające ten okres najwyższy dochód w przeliczeniu na 1 mieszkańca osiągała gmina Łęka Opatowska.

2. ANALIZA SWOT

Wnioski z analizy danych statystycznych i przeprowadzonej diagnozy strategicznej podsumowano w sposób syntetyczny w poniższej analizie SWOT, która pokazuje zidentyfikowane silne i słabe strony Gminy Baranów oraz możliwości i zagrożenia. Analiza ta jest również holistycznym podsumowaniem aktualnej sytuacji, w jakiej znajduje się Gmina Baranów, będąc jednocześnie podstawą do określenia perspektywicznych kierunków rozwoju.

Analiza SWOT stanowi punkt wyjścia do opracowania ram strategicznych dokumentów planistycznych. Jest to etap przejściowy pomiędzy częścią diagnostyczną, stanowiącą podstawę do dalszych prac, a częścią projekcyjną. Stanowi kompleksową metodę służącą usystematyzowaniu zasobów i potencjałów obszaru Gminy Baranów oraz jej otoczenia. Polega na rozważeniu:

- **Sił (Strengths) – mocnych stron** – czynników wewnętrznie pozytywnych – atutów, które w sposób pozytywny odróżniają gminę od innych jednostek, tworzących podstawy dla rozwoju, podnoszących atrakcyjność i konkurencyjność w oczach mieszkańców, inwestorów, osób odwiedzających,
- **Słabości (Weaknesses) – słabych stron** – czynników wewnętrznie negatywnych – konsekwencji ograniczeń zasobów i zaniedbań, mających niekorzystny wpływ na rozwój jednostki lub utrudniających realizację zamierzeń,
- **Szans (Opportunities) – czynników zewnętrznie pozytywnych** – zjawisk i tendencji w otoczeniu zewnętrznym, które odpowiednio wykorzystane stają się impulsem do rozwoju, cechy makrootoczenia, które sprzyjają rozwojowi Gminy,
- **Zagrożenia (Threats) – czynników zewnętrznie negatywnych** – wszystkich czynników zewnętrznych, które postrzegane są jako bariery rozwoju, cechy makrootoczenia, które mogą spowolnić rozwój Gminy.

Tabela 13. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
– utrzymująca się niska stopa bezrobocia, – rosnący poziom kapitału społecznego i zaangażowania społeczności lokalnej wyrażający się m.in. w wyższej frekwencji wyborczej niż w powiecie oraz obecności na terenie gminy aktywnie działających organizacji pozarządowych, – rosnąca liczba mieszkańców gminy, – wysoka atrakcyjność osiedleńcza gminy, – podejmowanie działań inwestycyjnych w infrastrukturę edukacji, – rozwijająca się baza rekreacyjno-sportowa, będąca również areną zawodów nie tylko o charakterze lokalnym, – sieć placówek edukacyjnych, zapewniających dostęp do opieki przedszkolnej i szkoły podstawowej, – szeroka oferta zajęć dydaktycznych i sportowych dla dzieci i młodzieży,	– ograniczony dostęp do usług zdrowotnych na terenie gminy, – wzrost liczby osób starszych i związany z tym - obecnie niski, ale rosnący wskaźnik obciążenia demograficznego, – niezadowalająca ekspozycja walorów turystycznych gminy, – niewystarczające dostosowanie środowiska szkolnego, przedszkolnego i żłobkowego do potrzeb rozwojowych dzieci i zmian demograficznych, – dysproporcje w dostępności i jakości infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i kulturalnej na obszarze gminy, – wyraźna przewaga liczebna kobiet wśród osób bezrobotnych w gminie, – niezadowalający poziom bezpieczeństwa mierzony: wskaźnikami przestępstw na 1000 mieszkańców przyjmującymi wyższe wartości

– rosnąca samodzielność ekonomiczna mieszkańców wynikająca ze: spadku liczby beneficjentów pomocy społecznej oraz niskiego udziału tej grupy w populacji gminy, – wyposażenie obiektów i przestrzeni publicznej w monitoring, – wykorzystanie Domu Ludowego „Baranowska Chata” i świetlic wiejskich w celach kulturalnych i rekreacyjnych, jako miejsca spotkań społeczności lokalnej, – zagospodarowanie zabytków na potrzeby budynków użyteczności publicznej oraz w celach mieszkaniowych, – koncentracja przedsiębiorstw z branży meblarskiej, – utrzymująca się liczba dużych przedsiębiorstw, – sprzedaż wyrobów produkowanych przez firmy z terenu gminy na rynkach zagranicznych, – wysokie wartości wskaźników rozwoju przedsiębiorczości, – korzystna relacja liczby nowo zarejestrowanych podmiotów w rejestrze REGON do liczby wyrejestrowanych, – dobre warunki do rozwoju działalności gospodarczej – wysoki udział terenów pokrytych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, niewielka powierzchnia obszarów cennych przyrodniczo, – wysoki stopień zwodociągowania gminy, – dostępność terenów zielonych – parków i zieleńców, – wykorzystanie rozwiązań OZE w budynkach użyteczności publicznej, – dynamiczny wzrost liczby budynków mieszkalnych, – wysoki stopień wyposażenia mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne, – rozwój sieci gazowej na terenie gminy, – dobre położenie komunikacyjne i dostępność transportowa gminy, – dostępność transportu zbiorowego, o czym świadczy: przebieg linii kolejowej z przystankiem na terenie gminy, usługi regularnego przewozu oferowane przez kilku przewoźników, – rosnący udział budynków podłączonych do kanalizacji, – podejmowanie działań zwiększających dostępność infrastruktury technicznej dla mieszkańców, – wyposażenie gminy w infrastrukturę rowerową, co odzwierciedlają wskaźniki długości dróg dla rowerów na 100 km² oraz 10 tys. ludności,	niż w województwie wielkopolskim i Polsce, rosnącą liczbą zdarzeń drogowych oraz zdarzeń odnotowanych przez jednostki ochrony przeciwpożarowej, – niski poziom czytelnictwa, – niewielka rola turystyki w gospodarce gminy, o czym świadczy m.in. mała liczba obiektów świadczących usługi turystyczne, noclegowe i gastronomiczne, – niekorzystne warunki dla prowadzenia działalności rolniczej wynikające ze: słabej jakości gleb i rozdrobnienia gruntów, – konieczność łączenia dochodów z pracy w rolnictwie z innymi źródłami: z pozarolniczej działalności gospodarczej lub ze świadczeń wypłacanych przez ZUS/KRUS, – rosnące wydatki gminy, – wysoki udział oświaty, rodziny i transportu w wydatkach gminy, – częściowe zgazyfikowanie terenu gminy, – niski stopień lesistości i niewielki obszar gminy objęty formami ochrony przyrody, – niska świadomość ekologiczna mieszkańców gminy oraz nieznanomość zasad segregacji odpadów wynikająca z rosnącej ilości odpadów zmieszanych, – braki w zakresie infrastruktury okołodrogowej (chodniki, drogi dla rowerów, oświetlenie), – niewystarczający stan infrastruktury drogowej i towarzyszącej, – położenie w oddaleniu od Poznania, – wysokie ceny mieszkań, – ograniczone zasoby mieszkaniowe na obszarze gminy, – brak sieci ciepłowniczej, – dysproporcja pomiędzy stopniem zwodociągowania a skanalizowaniem gminy, – niska opłacalność ekonomiczna budowy sieci kanalizacyjnej na obszarach z rozproszoną zabudową, – wykorzystywanie węgla w celach grzewczych i niskosprawnych źródeł ciepła.

– przebieg przez teren gminy tras rowerowych: odcinka południowego Transwielkopolskiej Trasy Rowerowej oraz Szlaku Rowerowego „Wrota Wielkopolski”.	
Szanse	Zagrożenia
– współpraca międzysektorowa, m.in. z organizacjami pozarządowymi, – uczestnictwo gminy w partnerstwach krajowych i zagranicznych, – wzrost znaczenia zdrowego trybu życia i zainteresowania aktywną rekreacją, – napływ nowych mieszkańców, – trendy osadnicze wynikające z suburbanizacji oraz osiedlania się w miejscach o „chłonnym” rynku pracy, – prognozy demograficzne wskazujące na ustawiczny wzrost liczby mieszkańców, – dostępność środków zewnętrznych, w tym środków unijnych w perspektywie finansowej 2021-2027, – przebieg dróg krajowych, w tym dróg ekspresowych przez teren gminy, – dobre położenie inwestycyjne gminy, – promocja gospodarcza gminy przez podmioty prywatne, działające na jej obszarze, – inwestycje zewnętrzne poprawiające dostępność komunikacyjną gminy oraz jej atrakcyjność inwestycyjną i osiedleńczą, – polityka kładąca nacisk na ochronę środowiska, – prowadzenie przez Gminę polityki proekologicznej m.in. poprzez udzielanie dofinansowań na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków oraz wymianę niskosprawnych źródeł ogrzewania węglowego na ekologiczne źródła ciepła, – czerpanie z doświadczeń i dobrych praktyk wdrażanych przez inne samorządy w kraju i z zagranicy.	– postępujący kryzys gospodarczy, wojna w Ukrainie i reperkusje tych wydarzeń: zagrożenie zubożeniem społeczności lokalnej i ryzyko zwiększenia wydatków na pomoc społeczną oraz hamowanie gospodarki wynikające m.in. z rosnącego ryzyka wiążącego się z nowymi inwestycjami, rosnącymi wydatkami w budżetach domowych na media i produkty pierwszej potrzeby, – ograniczenie środków finansowych na realizację zadań publicznych, – ograniczenie dostępności do środków unijnych w ramach nowej perspektywy finansowej UE 2021-2027, – wzrost kosztów pracy, – „rynek pracownika”, – rozciągnięty w czasie proces przygotowania i realizacji inwestycji, – rosnące koszty realizacji inwestycji, – zwiększenie liczby zadań nakładanych na samorządy gminne, – zagrożenia będące następstwem pandemii Covid-19 ograniczające działalność gospodarczą, – ryzyko ponownego wybuchu epidemii choroby zakaźnej i jej wielopoziomowych konsekwencji dla społeczności lokalnej oraz gospodarki Gminy, – rozpad więzi społecznych, potęgowany ograniczeniami nakładanymi w pandemii Covid-19, – postępujące zmiany klimatyczne i rosnąca częstotliwość występowania anomalii pogodowych, m.in. zagrożenie suszą.

Źródło: opracowanie własne

3. ZAŁOŻENIA STRATEGICZNE DLA ROZWOJU GMINY NA LATA 2023-2033

3.1. MISJA I WIZJA GMINY BARANÓW

Strategia Rozwoju Gminy Baranów na lata 2023-2033 jest dokumentem, w którym poddano diagnozie aktualną sytuację społeczno-gospodarczą i przestrzenną, zwracając uwagę zarówno na atuty i walory obszaru, jak również na obszary wymagające interwencji i poprawy. Proces tworzenia i późniejszej realizacji Strategii jest procesem zmierzającym do osiągnięcia stanu pożądanego - docelowego, w którym zarówno sfera społeczna, gospodarcza, jak i przestrzenna charakteryzują się wysoką jakością, spójnością i kompleksowym, wzajemnym oddziaływaniem. Proces dojścia do takiego stanu opisuje misja, ukierunkowana na podstawowe wartości i działania, poprzez realizację których możliwe będzie osiągnięcie ustalonej wizji.

Wobec powyższego misją gminy Baranów jest:

Stymulowanie pożądaney zmiany w kierunku zrównoważonego rozwoju, opartego na działaniach zapewniających powszechny dostęp do wysokiej jakości usług publicznych, wysoko rozwiniętej infrastruktury społecznej, technicznej i transportowej, służącej spójności lokalnej i regionalnej.

Kolejnym istotnym elementem założeń strategicznych jest wizja rozwoju, opisująca stan będący efektem realizacji założeń wynikających z niniejszej Strategii, jej celów, kierunków i działań. Wizja gminy Baranów to:

Gmina Baranów miejscem atrakcyjnym dla mieszkańców, przedsiębiorców i inwestorów, odznaczającym się wysokim kapitałem ludzkim i społecznym oraz powszechną dostępnością nowoczesnych usług publicznych, w tym wysokiej jakości: oświaty, kultury i sportu. Gmina Baranów obszarem zapewniającym rozbudowaną infrastrukturę techniczną i drogową, umożliwiającą rozwój przedsiębiorczości i mobilności mieszkańców, z wykorzystaniem potencjałów endogenicznych.

3.2. CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Na bazie przeprowadzonej diagnozy strategicznej, opartej o analizę obszarową oraz w oparciu o rozpatrywane uwarunkowania zewnętrzne i zidentyfikowane sfery wymagające interwencji, ustalono cele strategiczne oraz odpowiadające im cele operacyjne i kierunki działań, dla których ustalone zostały również wskaźniki i rezultaty. Układ celów strategicznych i przyporządkowanych im celów operacyjnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Układ celów strategicznych i operacyjnych

Cele strategiczne				
Cel strategiczny I. Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo	Cel strategiczny II. Ożywiona kultura, sport i rekreacja	Cel strategiczny III. Wzmocniony potencjał lokalnej gospodarki	Cel strategiczny IV. Czyste środowisko, zagospodarowana przestrzeń i rozwinięta infrastruktura techniczna	Cel strategiczny V. Dostępny i sprawny samorząd
Cele operacyjne				
Cel operacyjny I.1. Wysoka jakość kapitału ludzkiego Cel operacyjny I.2. Nowoczesna polityka senioralna i zdrowe społeczeństwo Cel operacyjny I.3. Aktywne włączenie społeczne i zawodowe Cel operacyjny I.4. Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego	Cel operacyjny II.1. Zagospodarowana przestrzeń kulturalno-rekreacyjna Cel operacyjny II.2. Atrakcyjna oferta spędzania czasu wolnego, rekreacji i sportu Cel operacyjny II.3. Zachowane dziedzictwo kulturowe i historyczne	Cel operacyjny III.1. Aktywny rozwój przedsiębiorczości Cel operacyjny III.2. Zrównoważone i rozwinięte rolnictwo	Cel operacyjny IV.1. Uporządkowana przestrzeń publiczna Cel operacyjny IV.2. Spójny układ transportowy i ekologiczny system komunikacyjny Cel operacyjny IV.3. Wysoka jakość i dostępność infrastruktury komunalnej Cel operacyjny IV.4. Zwiększona efektywność energetyczna i wykorzystanie OZE Cel operacyjny IV.5. Skuteczna ochrona zasobów naturalnych	Cel operacyjny V.1. Efektywna i profesjonalna administracja publiczna Cel operacyjny V.2. Skuteczna promocja i współpraca samorządowa oraz międzysektorowa Cel operacyjny V.3. Uporządkowana i zrównoważona gospodarka planistyczna

Źródło: opracowanie własne

Charakterystyka szczegółowa celów operacyjnych

Cel operacyjny I.1. Wysoka jakość kapitału ludzkiego	
Kierunki działań:	I.1.1: Dostosowanie infrastruktury przedszkolnej i edukacyjnej do trendów demograficznych I.1.2: Rozwój różnorodnej oferty zajęć edukacyjnych i sportowych
Powyższy cel operacyjny obejmuje szeroko pojęte wsparcie dla edukacji na poziomie przedszkolnym i szkolnym. Przewiduje działania ukierunkowane na zapewnienie większej dostępności do nowoczesnych placówek edukacyjnych wykorzystujących w procesie edukacji narzędzia i pomoce dydaktyczne podnoszące atrakcyjność procesu kształcenia, w tym innowacyjne narzędzia informatyczne. Zmiany demograficzne	

zachodzące na terenie gminy wymagają dostosowania sieci placówek przedszkolnych oraz szkół podstawowych do lokalnych potrzeb, dlatego planuje się inwestycje w obiekty, w których prowadzone jest wychowanie przedszkolne i szkół szkolnictwa ogólnego, zapewniając przyjazne i bezpieczne warunki kształcenia. Przedsięwzięcia te będą prowadzone z poszanowaniem koncepcji uniwersalnego projektowania, prowadząc do eliminacji barier dostępowych dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Ponadto wskazuje się na rozwój oferty edukacyjnej w obu typach placówek w kierunku zaspokojenia indywidualnych potrzeb dzieci i młodzieży, zapewniając dobrą jakość kształcenia. Wsparcie nakierowane będzie m.in. nabywanie i rozwijanie kompetencji kluczowych, pożądanych na rynku pracy oraz społeczno-emocjonalnych, językowych. Pożądanym działaniem jest zapewnienie różnorodnej oferty zajęć dodatkowych, kompensacyjnych i wyrównujących szanse dzieci oraz lepszej dostępności diagnozy psychologicznej, pedagogicznej, logopedycznej, zaburzeń integracji. Przewiduje się również różnorodne działania z zakresu rozbudowy i zwiększenia atrakcyjności dostępnej dla dzieci i młodzieży oferty dydaktycznej realizowanej w formule zajęć pozalekcyjnych, m.in. rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów.

Działaniami uzupełniającymi jest wsparcie kadry placówek oświatowych polegających na uzupełnieniu i rozwijaniu kompetencji oraz kwalifikacji, m.in. doskonalenie umiejętności cyfrowych, organizacji edukacji włączającej.

Przykładowe zadania:	– Budowa przedszkola w Baranowie, budowa przedszkola w Donaborowie, – Budowa szkoły podstawowej w Słupi pod Kępem, – Remont budynku Zespołu Szkół w Mroczeniu mieszczącego się w Pałacu Wężyków, – Rozwój oferty zajęć dodatkowych, kompensacyjnych, wyrównujących szanse dzieci w ośrodkach wychowania przedszkolnego, – Wsparcie uczniów w rozwijaniu kompetencji kluczowych, wyrównywanie szans edukacyjnych, podejmowanie działań na rzecz edukacji włączającej, – Rozbudowa oferty zajęć pozalekcyjnych, służących rozwojowi kompetencji, umiejętności, uzdolnień i zainteresowań uczniów, – Doskonalenie kompetencji i kwalifikacji kadr placówek oświatowych.
-----------------------------	--

Cel operacyjny I.2: Nowoczesna polityka senioralna i zdrowe społeczeństwo

Kierunki działań:	<i>I.2.1: Rozwój infrastruktury i oferty dedykowanej osobom starszym</i> <i>I.2.2: Poprawa infrastruktury ochrony zdrowia i dostępności opieki zdrowotnej</i> <i>I.2.3: Wzrost profilaktyki i promocji zdrowia</i>
--------------------------	--

W ramach celu przewiduje się rozwój usług społecznych, mających sprostać wyzwaniom starzejącego się społeczeństwa oraz szeroko pojętych usług zdrowotnych, w tym również działań z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia. Wspólnym mianownikiem działań jest wydłużenie trwania życia w zdrowiu i zapewnienie dostępności do ww. usług na poziomie lokalnym.

Rosnący udział osób starszych w populacji gminy powoduje potrzebę wdrażania działań adaptacyjnych, rozwijających usługi i produkty dla najstarszej grupy mieszkańców. Podejmowane będą działania z zakresu srebrnej gospodarki zaspokajające lokalne potrzeby poprzez wspieranie miejsc umożliwiających aktywizację seniorów i wspólne spędzanie czasu, zarówno w sferze infrastrukturalnej, jak i niematerialnej. Przedmiotem interwencji będzie przestrzeń i usługi podnoszące komfort życia, stwarzające możliwości dla wspólnej między- i wielopokoleniowej integracji społecznej, w tym również z wykorzystaniem nowoczesnych technologii. Wspierani będą również opiekunowie osób starszych i wymagających stałej opieki.

Działania wpisujące się w ww. cel operacyjny dotyczą także poprawy dostępności usług medycznych, zwłaszcza w zakresie Podstawowej Opieki Zdrowotnej. Uwarunkowania gospodarcze, demograficzne i położenie w bezpośrednim sąsiedztwie ośrodka miejskiego determinują rosnącą liczbę mieszkańców gminy, stąd pożądanym działaniem jest zapewnienie mieszkańcom dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej w oparciu o nowoczesną infrastrukturę i aparaturę medyczną w pobliżu miejsca zamieszkania.

W odpowiedzi na wyzwania związane z utrzymaniem aktywności zawodowej i dobrego stanu zdrowia mieszkańców wspierana będzie realizacja programów i polityki zdrowotnej, dążących do podniesienia świadomości w zakresie profilaktyki zdrowotnej, w tym m.in. w zakresie wczesnego wykrywania nowotworów.

Przykładowe zadania:	– Wsparcie miejsc świadczenia usług dla seniorów, – Realizacja programów społecznych wspierających osoby starsze i ich opiekunów, – Remont przychodni lekarskiej w Słupi pod Kępem, – Budowa nowej przychodni lekarskiej w Gminie Baranów, – Wsparcie realizacji programów profilaktycznych mających na celu zachowanie dobrego stanu zdrowia mieszkańców gminy Baranów.
-----------------------------	--

Cel operacyjny I.3: Aktywne włączenie społeczne i zawodowe

Kierunki działań:	<i>I.3.1: Zabezpieczenie instytucjonalnej opieki nad dziećmi do lat 3</i> <i>I.3.2: Eliminacja barier dostępowych dla osób ze szczególnymi potrzebami</i> <i>I.3.3: Skuteczne wdrażanie programów aktywizacji społecznej i zawodowej</i>
--------------------------	--

Cel koncentruje się na działaniach zapobiegających wykluczeniu społecznemu i zawodowemu mieszkańców będących na różnych etapach życia. Zawierają się tu interwencje w zapewnienie opieki instytucjonalnej nad dziećmi do lat 3, poprawę jakości i dostępności tych usług. Wsparcie w tym zakresie ma się przekładać na zapewnienie rodzicom i opiekunom szans na powrót na rynek pracy i poprawę ich aktywności zawodowej.

Cel obejmuje także wachlarz działań zmierzających do zachowania aktywności zawodowej, w tym wpisujących się w koncepcję lifelong learning (uczenia się przez całe życie), umożliwiających przekwalifikowanie pracowników, wyposażenie ich w kompetencje pożądane na rynku pracy (w tym kompetencje cyfrowe), wsparcie kadry przedsiębiorstw w dostosowaniu się do zmian w otoczeniu społeczno-gospodarczym czy wdrożenie programów naprawczych ograniczających negatywne dla zdrowia czynniki w miejscu pracy i zapewnienie ergonomicznych rozwiązań w pracy. Wspierane w podnoszeniu umiejętności i kompetencji będą też osoby znajdujące się w trudnej sytuacji, m.in. bezrobotni, bierni zawodowo, poszukujący pracy, obywatele państw trzecich. By ułatwić dostęp do dobrej jakości ofert edukacji wspierane będą miejsca w środowisku lokalnym, służące pozaformalnej edukacji osób dorosłych.

Działania podejmowane w ramach ww. celu operacyjnego mają eliminować bariery zagrażające pełnemu włączeniu społecznemu. Obejmują szeroki wachlarz przedsięwzięć w infrastrukturę i ofertę wspierającą osoby niesamodzielne, niepełnosprawne i zagrożone wykluczeniem społecznym. Rozwiązywaniu problemów społecznych sprzyjać będzie m.in. realizacja usług reintegracji społecznej i zawodowej, pomoc rodzinom z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, podejmowanie międzysektorowych inicjatyw i włączanie w nie organizacji pozarządowych. W ramach ww. celu zawierają się działania aktywizujące społeczność lokalną do większego zaangażowania w sprawy lokalne.

Przewiduje się również przedsięwzięcia zmierzające do poprawy dostępności obiektów użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym placówek oświatowych, placówek służby zdrowia, administracji samorządowej. Efektem podejmowanych działań będzie zniwelowanie barier zarówno

w obszarze architektonicznym, jak i technicznym, społecznym i organizacyjnym i spełnienie standardów dostępności.

Przykładowe zadania:	– Zapewnienie miejsc opieki żłobkowej w Gminie Baranów, – Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej zgodnie ze standardem dostępności, – Wspieranie działań mających na celu przekwalifikowanie pracowników, dostosowanie miejsc pracy do potrzeb osób starszych i poprawa ergonomii pracy, wspieranie działań outplacementowych, – Realizacja usług społecznych dla osób wymagających wsparcia i ich otoczenia.
-----------------------------	---

Cel operacyjny I.4: Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego

Kierunki działań:	I.4.1: Poprawa zaplecza infrastrukturalnego i wyposażenia służb ratowniczych I.4.2: Rozwój infrastruktury poprawiającej bezpieczeństwo mieszkańców (oświetlenie uliczne, monitoring)
--------------------------	--

Realizacji celu operacyjnego służy katalog działań z zakresu wzmocnienia systemu ratowniczo-gaśniczego, zarówno w aspekcie infrastrukturalnym, poprzez zapewnienie odpowiednich miejsc stacjonowania ochotniczych straży pożarnych, jak i zakup specjalistycznego sprzętu i wyposażenia obiektów dla OSP, służących do skutecznego prowadzenia akcji ratowniczych oraz usuwania skutków zagrożeń naturalnych i poważnych awarii. Nowoczesne i profesjonalne zaplecze sprzętowe to jeden z kluczowych elementów wpływających na bezpieczeństwo mieszkańców.

Kolejnym elementem zwiększającym bezpieczeństwo osób przebywających w przestrzeni publicznej i obiektach użyteczności publicznej jest monitoring wizyjny. Osoby przebywające w tych miejscach mogą być narażone na zagrożenia pochodzące np. ze strony wandalii, złodziei i włamywaczy. Narzędzie posiada charakter prewencyjny, zniechęcający do popełniania przestępstw i wykroczeń. Ponadto wyposażenie obiektów użyteczności publicznej, w tym placówek oświaty w system dozorowy, uzupełnia inne podejmowane przez nie działania pozytywnie oddziałując na poziom i poczucie bezpieczeństwa uczniów i pracowników szkoły.

Inwestycjom w tym zakresie powinny towarzyszyć działania edukacyjne i proświadczeniowe, skierowane do dzieci i młodzieży, zapobiegające przestępczości i przeciwdziałające jej przyczynom.

Innym elementem służącym poprawie bezpieczeństwa jest rozbudowa systemu oświetlenia drogowego i ulicznego, z zastosowaniem rozwiązań zmniejszających jego energochłonność.

Przykładowe zadania:	– Zapewnienie warunków lokalowych i poprawa stanu technicznego budynków OSP w Gminie Baranów (remont budynku w Mroczeniu i rozbudowa w Grębaninie), – Doposażenie służb systemu ratowniczo-gaśniczego w Gminie Baranów, – Rozbudowa i remont oświetlenia ulicznego w Gminie Baranów, – Rozwój monitoringu wizyjnego (przestrzeń publiczne, obiekty użyteczności publicznej).
-----------------------------	---

Cel operacyjny II.1: Zagospodarowana przestrzeń kulturalno-rekreacyjna

Kierunki działań:	II.1.1: Budowa, rozbudowa i modernizacja bazy kulturalnej oraz obiektów sportowych
--------------------------	---

Realizacji celu służą inwestycje w infrastrukturę sportową na terenie gminy oraz rozwój miejsc stanowiących miejsca spotkań społeczności lokalnej – biblioteki oraz świetlic wiejskich.

Dla osiągania sukcesów w sporcie zawodowym i amatorskim nieodzowne jest zapewnienie wysokiej jakości bazy treningowej, realizowane więc będą działania polegające na tworzeniu nowych i modernizowaniu istniejących obiektów sportowych z zapewnieniem komfortowego zaplecza.

Przewiduje się również wsparcie infrastrukturalne miejsc spajających społeczność lokalną w poszczególnych sołectwach na terenie gminy, zapewniając warunki lokalowe, techniczne i wyposażenie potrzebne dla organizacji wydarzeń i inicjatyw angażujących mieszkańców. Pozwoli to na prowadzenie szerokiej i dostosowanej do aktualnych potrzeb społecznych oferty przedsięwzięć kulturalno-artystycznych oraz spotkań budujących w mieszkańcach poczucie wspólnoty.

Przykładowe zadania:	– Inwestycje w boiska sportowe i ich zaplecze w Gminie Baranów (np. budowa boiska wielofunkcyjnego w Donaborowie, rozbudowa boiska sportowego w miejscowości Jankowy, remont boiska i budowa budynku szatniowego z zadaszoną trybuną w miejscowości Mroczeń, rozbudowa boiska sportowego miejscowości Grębanin, budowa stadionu sportowego w Baranowie), – Wsparcie gminnych i sublokalnych miejsc integracji społeczności lokalnej (biblioteka, świetlice wiejskie).
-----------------------------	--

Cel operacyjny II.2: Atrakcyjna oferta spędzania czasu wolnego, rekreacji i sportu

Kierunki działań:	II.2.1: Rozwój oferty spędzania czasu wolnego, rekreacji i sportu II.2.2: Zwiększanie atrakcyjności i różnorodności oferty kulturalnej
--------------------------	---

Dostrzega się potrzebę zapewnienia różnorodnych form spędzania czasu wolnego i aktywności fizycznej zaspokajających potrzeby społeczności lokalnej, jak i uatrakcyjnienia oferty Gminnej Biblioteki Publicznej wraz z wdrażaniem rozwiązań cyfrowych. Istotnym jest rozwijanie oferty kulturalnej i spędzania czasu wolnego, rekreacji, sportu w sposób równomierny, uwzględniający potrzeby społeczności zamieszkującej w różnych częściach gminy. Ważne znaczenie w procesie budowy atrakcyjnej oferty ma wsparcie oddolnych inicjatyw, realizowanych przez organizacje pozarządowe i lokalnych liderów (KGW, OSP).

Przykładowe zadania:	– Zapewnienie różnorodnych form spędzania czasu wolnego i aktywności fizycznej zaspokajających potrzeby społeczności lokalnej, – Zwiększenie dostępności oferty kulturalnej m.in. poprzez kreowanie nowych form oferty kulturalnej i wdrażanie rozwiązań cyfrowych, – Wsparcie oddolnych inicjatyw społeczno-kulturalnych.
-----------------------------	--

Cel operacyjny II.3: Zachowane dziedzictwo kulturowe i historyczne

Kierunki działań:	II.3.1: Ochrona krajobrazu kulturowego gminy
--------------------------	---

Jednym z czynników kulturotwórczych gminy jest bogata historia i istniejące do dziś obiekty zabytkowe. Istotnym dla realizacji celu będzie więc podejmowanie działań na rzecz zahamowania degradacji oraz zachowania dziedzictwa kulturowego i historycznego, przejawiające się w konserwacji i poprawie stanu technicznego zabytków nieruchomych. Istotną dla osiągnięcia tego celu będzie realizacja zadań wskazanych w gminnym programie opieki nad zabytkami. Poprawa stanu zabytków, zagospodarowanie przestrzeni wokół nich oraz działania popularyzatorskie (skierowane do społeczności lokalnej i szerszego grona za pomocą

działań promocyjnych z wykorzystaniem narzędzi marketingowych) przekładają się na zwiększenie zainteresowania zabytkami i historią gminy ze strony mieszkańców i turystów.

Istotą działań podejmowanych w celu „Zachowanie dziedzictwo kulturowe i historyczne” jest efektywne wykorzystanie posiadanego zasobu zabytkowego dla pełnienia funkcji użytkowych (np. edukacyjnych, mieszkalnych) z poszanowaniem charakteru zabytkowej substancji.

Przykładowe zadania:

- Poprawa stanu zachowania obiektów zabytkowych,
- Zwiększenie dostępności zabytków dla mieszkańców i turystów.

Cel operacyjny III.1: Aktywny rozwój przedsiębiorczości

Kierunki działań:

III.1.1: Promocja przedsiębiorczości i poprawa warunków do rozwoju oraz funkcjonowania przedsiębiorstw

III.1.2: Promocja oferty inwestycyjnej gminy

III.1.3: Efektywna współpraca międzysektorowa

Zakres działań podejmowanych na rzecz realizacji celu „Aktywny rozwój przedsiębiorczości” obejmuje m.in. kształtowanie warunków do rozwoju przedsiębiorstw, co przejawia się m.in. w przeznaczaniu terenów pod inwestycje. Jednak aby były one atrakcyjne dla inwestorów, konieczne jest ich uzbrojenie w podstawowe media (energia elektryczna, woda, kanalizacja, gaz). Znalezienie nowych inwestorów, jak i wsparcie podmiotów gospodarczych funkcjonujących na obszarze gminy jest ważne dla rozwijania dominującej tu branży meblarskiej, jak i innych branż, tworzenia nowych miejsc pracy i wzmocnienia lokalnej gospodarki. Realizacja celu zakłada również prowadzenie dialogu pomiędzy samorządem a przedsiębiorcami, wspierając tym samym warunki dla rozwoju usług dla biznesu. Podejmowane działania mają również na celu rozwój form informowania o możliwościach inwestycyjnych w gminie w taki sposób, by skutecznie pozyskiwać nowe podmioty gospodarcze.

Przykładowe zadania:

- Tworzenie przyjaznego środowiska dla inwestycji i kształtowanie warunków do rozwoju przedsiębiorstw (np. uzbrojenie terenów),
- Budowa oferty inwestycyjnej gminy i jej prezentacja potencjalnym inwestorom,
- Kooperacja samorządu z przedsiębiorcami w kreowaniu rozwiązań sprzyjających rozwojowi gospodarczemu gminy.

Cel operacyjny III.2: Zrównoważone i rozwinięte rolnictwo

Kierunki działań:

III.2.1: Poprawa konkurencyjności rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego

Pomimo mało korzystnych warunków do prowadzenia działalności rolniczej (wynikających m.in. z słabej jakości gleb i znacznego rozdrobnienia gospodarstw) oraz negatywnych zjawisk obserwowanych na przestrzeni lat w postaci np. spadku liczby gospodarstw i malejącego pogłowia zwierząt, nadal dość istotny odsetek mieszkańców gminy pracuje w rolnictwie. Stąd ważnym jest podejmowanie działań wspierających ten sektor gospodarki w poprawie funkcjonowania na rynku, w tym dywersyfikacji źródeł dochodów. Gmina wspierać będzie osoby utrzymujące się z rolnictwa w sprostaniu wyzwaniom utrzymania i wzrostu konkurencyjności, m.in. podejmowaniu i rozwijaniu działalności pozarolniczej i okołorolniczej, prowadzeniu rolniczego handlu detalicznego czy promowaniu produktów lokalnych.

Przykładowe zadania:	– Wspomaganie rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego na terenie Gminy w dostosowaniu do zmieniających się warunków rynkowych, – Wsparcie rozwoju rolnictwa ekologicznego, agroturystyki, produktów lokalnych i promocja zakupów żywności bezpośrednio od rolników.
Cel operacyjny IV.1: Uporządkowana przestrzeń publiczna	
Kierunki działań:	IV.1.1: Rewitalizacja obszarów gminnych IV.1.2: Dostępność terenów rekreacyjnych i zieleni IV.1.3: Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na cele społecznie użyteczne
Wspólnym mianownikiem działań jest dbałość o wysokiej jakości przestrzeń ogólnodostępną, służącą mieszkańcom. Zmiany zachodzące na terenie gminy determinują konieczność tworzenia nowych terenów rekreacyjnych, otwartej i dostępnej przestrzeni stanowiącej miejsce spotkań lokalnej społeczności, otwartych i plenerowych stref wypoczynku. To także cel, który kładzie nacisk na dbałość o zieleni w okolicy miejsca zamieszkania. Wskazuje na rolę terenów zielonych, zwłaszcza przy planowaniu nowych inwestycji, które powinny brać pod uwagę przenikanie się przestrzeni zabudowanej z zazielenioną przy uwzględnieniu różnorodności biologicznej i unikaniu nasadzeń gatunków inwazyjnych.	
Przykładowe zadania:	– Rewitalizacja Rynku w Baranowie wraz z rozbudową, przebudową i zmianą sposobu użytkowania budynku szkoły na ośrodek kultury z ośrodkiem opieki dziennej nad seniorami oraz biblioteką, – Utworzenie miejsca rekreacji wraz z placem zabaw w Łęce Mroczeńskiej, – Wsparcie przenikania się przestrzeni zazielenionych z zabudowanymi oraz rozwój terenów zieleni, – Zagospodarowanie Nowego Rynku na Osiedlu Murator, – Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego przy DK 11 w Słupi pod Kępem, – Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w Żurawiecu.
Cel operacyjny IV.2: Spójny układ transportowy i ekologiczny system komunikacyjny	
Kierunki działań:	IV.2.1: Rozwój infrastruktury drogowej i poprawa jej stanu technicznego IV.2.2: Wsparcie zewnętrznych inwestycji drogowych i transportowych oddziałujących na dostępność gminy IV.2.3: Rozwój infrastruktury okołodrogowej
Jedną z kluczowych determinant rozwoju jest dostępność transportowa, stąd samorząd gminny kładzie duży nacisk na poprawę stanu technicznego infrastruktury na terenie gminy oraz rozwój sieci drogowej. Wspierać będzie inwestycje oddziałujące na poprawę dostępności wewnętrznej i zewnętrznej gminy, realizowane przez podmioty zewnętrzne. Drogi to jeden z najintensywniej eksploatowanych elementów infrastruktury, stąd konieczne jest podejmowanie ustawicznych działań naprawczych i modernizacyjnych. Działaniem towarzyszącym interwencji w stan techniczny dróg będzie wyposażenie ich w infrastrukturę poprawiającą bezpieczeństwo ruchu drogowego - budowę i remont chodników, rozbudowę systemu oświetlenia umożliwiającą właściwe rozpoznanie sytuacji na drodze. Prowadzone będą przedsięwzięcia polegające na budowie ścieżek rowerowych, które wykorzystywane są w celach transportowych (jako dojazd do pracy, szkoły), ale i rekreacyjnych, o pozytywnym wpływie na	

zdrowie osób po nich się poruszających oraz korzystnym oddziaływaniu na środowisko. Jest to jedno z działań promujących zmianę z indywidualnego transportu samochodowego na transport niezmotoryzowany. Gmina i placówki oświatowe podejmować będą działania na rzecz zmiany modelu podróży na rzecz komunikacji zbiorowej.

Przykładowe zadania:	– Budowa, przebudowa i remont dróg w Gminie Baranów, – Przebudowa i remont obiektów mostowych, np. mostu na rzece Jamicy w drodze gminnej nr 852540 P (Lisiny), – Dofinansowanie inwestycji realizowanych przez Powiat Kępiński dotyczących infrastruktury drogowej i towarzyszącej w Gminie Baranów (np. ścieżki rowerowe), – Budowa ścieżek rowerowych w Gminie Baranów, – Wyposażenie dróg w infrastrukturę poprawiającą bezpieczeństwo niechronionych uczestników ruchu drogowego (np. chodniki, oświetlenie), – Działania edukacyjne podnoszące świadomość w zakresie propagowania korzystania z niskoemisyjnego transportu zbiorowego i ruchu niezmotoryzowanego.
-----------------------------	--

Cel operacyjny IV.3: Wysoka jakość i dostępność infrastruktury komunalnej

Kierunki działań:	IV.3.1: Modernizacja i rozwój infrastruktury wodno-ściekowej IV.3.2: Rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury oraz gospodarowanie wodami opadowymi IV.3.3: Poprawa efektywności systemu gospodarowania odpadami
--------------------------	---

Realizacja celu wiąże się z podejmowaniem kroków inwestycyjnych w kierunku sprostania potrzebom mieszkańców w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych. Dążąc do wyrównania istniejących dysproporcji pomiędzy zapewnieniem dostępności do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, przewiduje się inwestycje w rozbudowę sieci oraz – w przypadku zaistnienia takiej konieczności – działania modernizacyjne istniejącej infrastruktury.

Cel koncentruje się wokół działań adaptacyjnych do zmian klimatu, dlatego wskazuje się na potrzebę podejmowania działań zwiększających dostępność wody, przeciwdziałającym suszom i powodziom, dając większe możliwości akumulacji wody. Gmina Baranów (na terenie administrowanym przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu) położona jest: w całości na terenie silnie zagrożonym występowaniem suszy atmosferycznej, w całości na terenie umiarkowanie zagrożonym występowaniem suszy hydrologicznej, w całości na terenie ekstremalnie zagrożonym występowaniem suszy rolniczej, częściowo na terenie umiarkowanie zagrożonym występowaniem suszy hydrogeologicznej oraz częściowo na terenie silnie zagrożonym występowaniem suszy hydrogeologicznej. W łącznym zestawieniu Gmina Baranów klasyfikuje się jako obszar, w części północno-zachodniej, ekstremalnie zagrożony suszą, natomiast w części południowo-wschodniej i centralnej, silnie zagrożony suszą. Pozostała część gminy, na terenie administrowanym przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, znajduje się w obszarze silnie narażonym na suszę atmosferyczną i hydrogeologiczną, umiarkowanie narażonym na suszę hydrologiczną, a ekstremalnie narażonym na suszę rolniczą. W łącznym zestawieniu obszar ten jest ekstremalnie zagrożony suszą. Stąd istotnym elementem rozwojowym jest podejmowanie działań przewidzianych dla samorządu w planie przeciwdziałania skutkom suszy.

Pożądane będzie podejmowanie działań na rzecz racjonalizacji i rozwijania systemu gospodarowania odpadami, w tym również popularyzacja zasad gospodarki o obiegu zamkniętym, u której podstaw leży selektywne zbieranie odpadów.

Przykładowe zadania:	– Rozwój systemu zaopatrzenia w wodę, m.in. budowa sieci wodociągowej w Donaborowie, – Rozbudowa i modernizacja infrastruktury ściekowej w gminie Baranów (np. budowa kanalizacji w miejscowościach Joanka, Donaborów i Łęka Mroczeńska), – Rozwój mikro i małej retencji wodnej, – Ochrona i odtwarzanie ekosystemów retencjonujących wodę, – Wdrażanie zasad gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ), – Dookonalenie systemu gospodarki odpadami.
Cel operacyjny IV.4: Zwiększona efektywność energetyczna i wykorzystanie OZE	
Kierunki działań:	IV.4.1: Modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej oraz budynków mieszkalnych IV.4.2: Racjonalizacja zużycia energii i wzrost jej produkcji z OZE
W ramach celu operacyjnego przewidziano kontynuację działań polegających na kompleksowej modernizacji budynków użyteczności publicznej oraz zamieszkania zbiorowego, której zakres wynika z audytu energetycznego, a w przypadku modernizacji systemu oświetlenia z audytu oświetleniowego. Wspierane będzie pozyskiwanie dotacji przez mieszkańców gminy na termomodernizację budynków mieszkalnych i wymianę nieefektywnych źródeł ciepła. Działaniem zmierzającym do realizacji celu będzie kontynuacja inwestycji w zastosowanie OZE do produkcji energii cieplnej i elektrycznej, np. instalacji fotowoltaicznych, pomp ciepła czy kolektorów słonecznych, ograniczając tym samym emisję gazów cieplarnianych i zapewniając samowystarczalność energetyczną.	
Przykładowe zadania:	– Termomodernizacja i wymiana źródeł grzewczych w budynkach, – Montaż instalacji fotowoltaicznych i pomp ciepła w obiektach gminnych.
Cel operacyjny IV.5: Skuteczna ochrona zasobów naturalnych	
Kierunki działań:	IV.5.1: Skuteczna ochrona przyrody, poprawa jakości środowiska i adaptacja do zmian klimatu IV.5.2: Edukacja ekologiczna
Cel ten został wyodrębniony jako element dopełniający działania infrastrukturalne z zakresu ochrony środowiska. Obejmuje on przedsięwzięcia ograniczające degradację środowiska przyrodniczego, promujące działania na rzecz ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, budujące świadomość ekologiczną mieszkańców gminy. W jego ramach promowane będą działania z zakresu elektromobilności, propagujące wykorzystanie OZE przez mieszkańców i przedsiębiorstwa z terenu gminy.	
Przykładowe zadania:	– Wspieranie działań na rzecz ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, – Działania zmierzające do zmniejszenia zanieczyszczeń powietrza i ograniczenia hałasu, – Działania poprawiające świadomość ekologiczną ludności m.in. w zakresie racjonalnego korzystania z zasobów środowiskowych. – Edukacja ekologiczna mieszkańców, głównie pod względem segregacji odpadów.
Cel operacyjny V.1: Efektywna i profesjonalna administracja publiczna	

Kierunki działań:	V.1.1: Wdrażanie nowoczesnych technologii w administracji V.1.2: Podnoszenie kompetencji, kwalifikacji i umiejętności kadr administracji
Ideą wdrażania działań służących osiągnięciu celu „Efektywna i profesjonalna administracja publiczna” jest doskonalenie usług publicznych. W związku z postępującymi zmianami technologicznymi upowszechnia się wykorzystanie technologii informacyjnych i komunikacyjnych w obszarach, w których działają jednostki administracji samorządowej. Obecnie internet jest jednym z kluczowych narzędzi pracy i dostępu do informacji, stąd może być wykorzystywany również w elektronicznej administracji w samorządach i załatwianiu spraw urzędowych. Mając na uwadze powyższe przewiduje się rozwój e-usług w tych obszarach usług publicznych i samorządowych, gdzie tego typu cyfryzacja nie została jeszcze wprowadzona. Takie działanie przyczyni się do usprawnienia procesów świadczenia usług, jak również zwiększenia dostępności do zasobów zarówno dla interesantów, jak i pracowników samorządowych i jednostek podległych. Postępujący rozwój nowoczesnych technologii, w tym w zarządzaniu samorządem, wymaga od Gminy podjęcia działań dostosowujących jej działania do obowiązujących standardów. Podobnie jak zmieniające się otoczenie społeczno-gospodarcze, przepisy prawne i oczekiwania społeczeństwa, które generują potrzebę zapewnienia kadry posiadającej stosowne kwalifikacje do efektywnego wykonywania swoich obowiązków i dalszego rozwoju Gminy. Planuje się rozwijanie kompetencji i umiejętności kadr administracji samorządowej i jednostek organizacyjnych.	
Przykładowe zadania:	– Rozwój elektronicznej administracji, e-usług i e-zasobów publicznych, usprawnienie komunikacji elektronicznej z administracją samorządową z wykorzystaniem TIK oraz poprawa cyberbezpieczeństwa, wdrażanie systemów monitorowania i zarządzania energią w budynkach, – Organizacja szkoleń, kursów, dofinansowanie studiów podyplomowych i działań rozwijających kompetencje kluczowe i umiejętności pracowników samorządowych.
Cel operacyjny V.2: Skuteczna promocja i współpraca samorządowa oraz międzysektorowa	
Kierunki działań:	V.2.1: Budowanie i zacieśnienie współpracy partnerskiej na rzecz rozwoju gminy V.2.2: Kreowanie pozytywnego wizerunku gminy
Cel wskazuje na istotny wpływ działań o charakterze promocyjnym i wizerunkowym na rozwój gminy. Podkreśla także znaczenie zawiązywania partnerstw i współpracy z innymi samorządami, organizacjami, jak również partnerami społeczno-gospodarczymi, zarówno na płaszczyźnie lokalnej, jak i regionalnej oraz krajowej. Poprzez te działania Gmina postrzegana jest jako jeden z partnerów, realizujących wspólne cele i inwestycje, zwiększając tym samym swoją rozpoznawalność i konkurencyjność. Ponadto przedsięwzięcia realizowane w partnerstwach mogą przyczyniać się do szerszej skali oddziaływania, co z kolei wpłynie będzie na odnoszone pozytywne efekty społeczno-gospodarcze, a tym samym wyższą jakość życia. Istotną współpracą z perspektywy rozwoju gminy jest bieżące współdziałanie samorządu oraz aktywnych na jego terenie organizacji pozarządowych, stowarzyszeń, fundacji, realizując inicjatywy istotne z punktu widzenia pojawiających się i bieżących potrzeb.	
Przykładowe zadania:	– Zacieśnienie współpracy międzygminnej i z sąsiednimi gminami, – Działania partnerskie i międzysektorowe, w tym z NGO-sami oraz partnerami społeczno-gospodarczymi, – Podejmowanie działań promocyjnych mających na celu zwiększenie rozpoznawalności Gminy.

Cel operacyjny V.3: Uporządkowana i zrównoważona gospodarka planistyczna	
Kierunki działań:	V.3.1: Kompleksowe gospodarowanie przestrzenią gminną V.3.2: Rozwój gospodarki mieszkaniowej
Podstawowym założeniem zrównoważonej polityki planistycznej gminy jest dążenie do standaryzacji i ustalenia właściwego przeznaczenia danych terenów. Istotna zatem jest dalsza działalność planistyczna uwzględniająca walory obszaru Gminy wraz z regulowaniem właściwego przeznaczenia kolejnych terenów na mocy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Dostrzega się potrzebę aktualizacji planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej gminy i obserwowanego trendu rozwojowego. Gmina Baranów charakteryzuje się rosnącą liczbą mieszkańców, co wiąże się z potrzebą rozwoju mieszkalnictwa. Niezbędnym dla tworzenia atrakcyjnych warunków do osiedlania się są dostępne zasoby mieszkaniowe. Dysponując gruntami przeznaczonymi pod zabudowę mieszkaniową, podejmować zamierza działania na rzecz zwiększania zasobu mieszkaniowego. Dostrzega także potrzebę inwestycji z zakresu mieszkalnictwa wraz z infrastrukturą towarzyszącą, w tym dostosowywanie mieszkań ze wsparciem, przeznaczonych na potrzeby społeczne i zapewnienie odpowiednich warunków pobytu ich mieszkańcom.	
Przykładowe zadania:	– Aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, – Poprawa estetyki przestrzeni publicznych, – Zagospodarowanie przestrzeni gminnej na cele mieszkaniowe (np. przebudowa ze zmianą sposobu użytkowania budynku po byłej szkole).

Zakres przedmiotowy wskazanych celów przedstawia poniższe zestawienie, ukazując poszczególne cele operacyjne wraz z przyporządkowanymi do nich kierunkami działań i zadaniami. Zestawienia zadań w ramach poszczególnych kierunków nie stanowią katalogu zamkniętego, a jedynie wyznaczają dostrzeganą potrzebę interwencji na moment opracowania dokumentu, zaś właściwa realizacja ustalonych założeń odbywać się będzie również za pośrednictwem realizacji innych, aktualnych na daną chwilę zadań, zgodnych z poszczególnym kierunkiem działań, celem operacyjnym i strategicznym.

3.3. MONITOROWANIE POSTĘPU RZECZOWEGO REALIZACJI STRATEGII

Ustalone założenia strategiczne co do zasady ukazują cele strategiczne, operacyjne wraz z kierunkami działań oraz w miejscach, w których to możliwe, wskazane zostały też katalogi zadań, będące katalogami otwartymi podlegającymi bieżącemu uzupełnieniu, równoległe do pojawiających się potrzeb społeczno-gospodarczych i funkcjonalno-przestrzennych. Strategia obejmuje plany na ponad 10-letni okres, co też oznacza brak pełnej możliwości wskazania wszystkich inwestycji jakie podejmowane będą w trakcie jej obowiązywania. Niemniej jednak, wyznaczając kierunkowy charakter Strategii, istotnym zadaniem będzie bieżąca, śródkresowa i końcowa analiza postępu osiągania założonych rezultatów.

W poniższej tabeli przedstawiono mierniki wraz ze wskaźnikami, niezbędnymi dla procesu monitorowania postępu rzeczowego realizacji założeń strategicznych istotnych z punktu rozwoju lokalnego Gminy Baranów.

Tabela 15. Matryca monitorowania postępu realizacji Strategii

Kierunki działań	Rezultaty	Miernik	Wartość wskaźnika w 2028	Wartość wskaźnika w 2033
I.1.1: Dostosowanie infrastruktury przedszkolnej i edukacyjnej do trendów demograficznych	Wyrównanie dostępu do edukacji przedszkolnej i szkolnej	Liczba wybudowanych, przebudowanych, rozbudowanych lub zmodernizowanych/wyremontowanych budynków przedszkolnych i szkolnych [szt.]	2	3
	Poprawa warunków nauki oraz jakości usług edukacyjnych w gminie	Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki nad dziećmi i placówek oświatowych [os.]	150	180
		Liczba utworzonych miejsc w placówkach objętych wsparciem [szt.]	150	180
I.1.2: Rozwój różnorodnej oferty zajęć edukacyjnych i sportowych	Wzrost jakości kształcenia w placówkach przedszkolnych i szkolnych na terenie gminy	Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej [os.]	150	180
	Zróżnicowanie oferty edukacyjnej i sportowej	Liczba zajęć dodatkowych dla uczniów [szt.]	10	10
	Dostosowanie edukacji do indywidualnych potrzeb ucznia	Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem [os.]	200	220
	Zwiększenie oferty edukacyjnej skierowanej do dzieci i młodzieży	Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem [szt.]	5	5
	Podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji kadr placówek oświatowych	Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem w zakresie edukacji włączającej [szt.]	5	5
	Poprawa poziomu kondycji fizycznej dzieci i młodzieży	Liczba doposażonych placówek systemu oświaty [szt.]	5	5
		Liczba szkoleń, kursów lub studiów podyplomowych dla kadry placówek oświatowych [szt.]	10	10
I.2.1: Rozwój infrastruktury i oferty dedykowanej osobom starszym	Poprawa jakości życia osób starszych	Liczba utworzonych miejsc dla seniorów w opiece dziennej/całodobowej [szt.]	20	25
	Wzrost aktywności osób starszych	Liczba projektów skierowanych do osób starszych i/lub ich opiekunów [szt.]	3	5

1.2.2: Poprawa infrastruktury ochrony zdrowia i dostępności opieki zdrowotnej	Podniesienie poziomu zdrowia publicznego	Liczba pacjentów korzystających z opieki medycznej w ramach lokalnych Przzychodni Zdrowia [szt.]	100	100
	Poprawa jakości i dostępności usług zdrowotnych	Liczba wybudowanych, przebudowanych, rozbudowanych lub zmodernizowanych/wyremontowanych przychodni [szt.]	1	1
1.2.3: Wzrost profilaktyki i promocji zdrowia	Wzrost świadomości zdrowotnej mieszkańców	Liczba wdrażanych programów profilaktyki zdrowotnej [szt.]	2	3
	Wydłużenie trwania życia i poprawa stanu zdrowia mieszkańców	Liczba osób objętych programami profilaktyki zdrowotnej [os.]	100	150
1.3.1: Zabezpieczenie instytucjonalnej opieki nad dziećmi do lat 3	Poprawa dostępności opieki żłobkowej	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach [%]	90	95
		Liczba utworzonych miejsc w opiece żłobkowej [szt.]	50	60
1.3.2: Eliminacja barier dostępowych dla osób ze szczególnymi potrzebami	Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej i przestrzeni publicznych dla osób o szczególnych potrzebach	Liczba dostosowanych obiektów użyteczności publicznej [szt.]	3	3
		Liczba osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej [os./szt.]	280/100	250/90
1.3.3: Skuteczne wdrażanie programów aktywizacji społecznej i zawodowej	Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu	Liczba osób objętych działaniami z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej [os.]	15	20
	Przeciwdziałanie i zwalczanie kryzysów oraz dysfunkcji w rodzinie	Stopa bezrobocia [%]	1	0
1.4.1: Poprawa zaplecza infrastrukturalnego i wyposażenia służb ratowniczych	Poprawa jakości bazy i wyposażenia służb działających w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego	Liczba przebudowanych, rozbudowanych lub zmodernizowanych budynków OSP [szt.]	1	2
	Wzmocnienie zdolności operacyjnych służb ratowniczych	Liczba doposażonych jednostek OSP na terenie gminy [szt.]	5	6
1.4.2: Rozwój infrastruktury poprawiającej bezpieczeństwo mieszkańców (oświetlenie uliczne, monitoring)	Poprawa bezpieczeństwa publicznego	Liczba nowych lub zmodernizowanych punktów świetlnych [szt.]	10	15
		Liczba projektów w zakresie oświetlenia ulicznego oraz monitoringu wizyjnego [szt.]	1	2

II.1.1.1: Budowa, rozbudowa i modernizacja bazy kulturalnej oraz obiektów sportowych	Poprawa dostępności infrastruktury kulturalnej i sportowej	Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów sportowych [szt.]	3	4
	Poprawa warunków lokalowych w obiektach służących integracji społecznej	Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów służących integracji społeczności lokalnej [szt.]	3	4
		Liczba osób korzystających z nowych lub zmodernizowanych obiektów sportowych oraz obiektów służących integracji społeczności lokalnej [os.]	100	120
		Liczba przedsięwzięć zwiększających dotychczasową ofertę spędzania czasu wolnego, rekreacji i sportu [szt.]	10	15
II.2.1: Rozwój oferty spędzania czasu wolnego, rekreacji i sportu	Wzrost różnorodności i dostępności oferty sportowo-rekreacyjnej			
	Poprawa warunków uczestnictwa w kulturze	Liczba wydarzeń kulturalnych inicjowanych przez Gminę i jednostki podległe [szt.]	4	4
II.2.2: Zwiększanie atrakcyjności i różnorodności oferty kulturalnej	Poprawa dostępności oferty kulturalnej i dostosowanie jej do potrzeb odbiorców			
	Poprawa stanu technicznego obiektów zabytkowych	Liczba inicjatyw oddolnych w kulturze [szt.]	10	10
II.3.1: Ochrona krajobrazu kulturowego gminy	Zachowanie dziedzictwa kulturowego i architektonicznego	Liczba odnowionych obiektów zabytkowych [szt.]	2	3
	Budowa tożsamości lokalnej			
III.1.1: Promocja przedsiębiorczości i poprawa warunków do rozwoju oraz funkcjonowania przedsiębiorstw	Wzrost atrakcyjności prowadzenia działalności gospodarczej na terenie gminy	Liczba przedsięwzięć w zakresie kształtowania warunków do rozwoju przedsiębiorstw [szt.]	1	2
		Liczba przedsiębiorstw zarejestrowanych na terenie gminy [szt.]	300	400
III.1.2: Promocja oferty inwestycyjnej gminy	Skuteczna promocja gospodarcza gminy	Liczba ofert inwestycyjnych gminy [szt.]	5	5
III.1.3: Efektywna współpraca międzysektorowa	Wzmocnienie relacji międzysektorowych sprzyjających rozwojowi gospodarczemu gminy	Liczba wspólnych inicjatyw samorządu i przedsiębiorców [szt.]	4	5
		Liczba nowo powstałych podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy [szt.]	50	60

III.2.1: Poprawa konkurencyjności rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego	Rozwój sektora rolno-spożywczego w gminie Rozwój idei przedsiębiorczości wśród mieszkańców związanych z rolnictwem	Liczba gospodarstw rolnych funkcjonujących na terenie gminy [szt.]	100	100
		Liczba przedsięwzięć wspierających rolników i sektor rolno-spożywczy [szt.]	10	10
IV.1.1: Rewitalizacja obszarów gminnych	Rewitalizacja przestrzeni gminnej Ograniczenie problemów w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej	Liczba przedsięwzięć rewitalizacyjnych [szt.]	1	1
		Liczba inwestycji w miejsca rekreacji i tereny zielone [szt.]	1	2
IV.1.2: Dostępność terenów rekreacyjnych i zieleni	Zwiększenie potencjału rekreacyjnego przestrzeni publicznej	Liczba wybudowanych, przebudowanych lub doposażonych placów zabaw [szt.]	2	2
		Powierzchnia zagospodarowanej przestrzeni publicznej [ha]	100	100
IV.2.1: Rozwój infrastruktury drogowej i poprawa jej stanu technicznego	Dobry stan techniczny dróg na terenie gminy Poprawa dostępności transportowej gminy Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu	Długość wybudowanych, przebudowanych lub wyremontowanych dróg [km]	10	15
		Liczba wybudowanych, przebudowanych lub wyremontowanych obiektów mostowych [szt.]	1	2
IV.2.2: Wsparcie zewnętrznych inwestycji drogowych i transportowych oddziałujących na dostępność gminy	Redukcja emisyjności transportu	Liczba inwestycji realizowanych przez inne podmioty przy wsparciu finansowym ze środków gminy [szt.]	3	5
		Długość wspartej infrastruktury rowerowej [km]	10	15

IV.2.3: Rozwój infrastruktury okołodrogowej	Poprawa funkcjonalności systemu dróg dla rowerów	Długość wybudowanych, przebudowanych lub wyremontowanych chodników [km]	10	15
	Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu			
IV.3.1: Modernizacja i rozwój infrastruktury wodno-ściekowej	Zwiększenie dostępności do infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej Poprawa jakości systemu zaopatrzenia w wodę	Długość wybudowanej lub zmodernizowanej sieci wodociągowej [km]	5	8
		Długość wybudowanej lub zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej [km]	5	8
		Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków [szt.]	50	60
IV.3.2: Rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury oraz gospodarowanie wodami opadowymi	Wzrost odporności na zmiany klimatyczne	Liczba inwestycji z zakresu gospodarowania wodami opadowymi [szt.]	5	10
IV.3.3: Poprawa efektywności systemu gospodarowania odpadami	Wzrost poziomu segregacji odpadów	Masa odpadów zebranych selektywnie [tony]	1200,0	1000,00
IV.4.1: Modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej oraz budynków mieszkalnych	Podniesienie efektywności energetycznej budynków na terenie gminy	Liczba budynków poddanych termomodernizacji [szt.]	50	60
		Liczba zmodernizowanych lub wymienionych źródeł ciepła [szt.]	50	60
IV.4.2: Racjonalizacja zużycia energii i wzrost jej produkcji z OZE	Zwiększenie wykorzystania energii odnawialnej do pokrycia lokalnego zapotrzebowania na energię	Liczba wybudowanych/rozbudowanych instalacji OZE [szt.]	5	8
IV.5.1: Skuteczna ochrona przyrody, poprawa jakości środowiska i adaptacja do zmian klimatu	Redukcja emisji gazów cieplarnianych i poprawa jakości powietrza	Liczba działań podjętych na rzecz ochrony przyrody i różnorodności biologicznej [szt.]	5	5
		Liczba działań podjętych na rzecz zmniejszenia zanieczyszczeń powietrza i ograniczenia hałasu [szt.]	5	5
IV.5.2: Edukacja ekologiczna	Większa świadomość ekologiczna mieszkańców oraz wzrost postaw prośrodowiskowych	Liczba działań podnoszących świadomość ekologiczną mieszkańców gminy [szt.]	5	5
V.1.1: Wdrażanie nowoczesnych technologii w administracji	Poprawa dostępności usług publicznych	Liczba nowych e-usług, e-zasobów publicznych lub wdrożonych systemów [szt.]	1	1

		Liczba podmiotów wspartych w zakresie cyberbezpieczeństwa i wykorzystania TIK [szt.]	1	1
V.1.2: Podnoszenie kompetencji, kwalifikacji i umiejętności kadr administracji	Profesjonalizacja kadr administracji samorządowej Poprawa jakości usług publicznych Rozwój elektronicznej administracji	Liczba pracowników administracji publicznej, którzy podnieśli kwalifikacje, umiejętności i kompetencje [os.]	40	40
V.2.1: Budowanie i zacieśnienie współpracy partnerskiej na rzecz rozwoju gminy	Trwała współpraca między samorządową i międzysektorową	Liczba podjętych działań partnerskich i międzysektorowych [szt.]	4	4
V.2.2: Kreowanie pozytywnego wizerunku gminy	Bardziej rozpoznawalna gmina	Liczba inicjatyw na rzecz promocji gminy [szt.]	10	10
V.3.1: Kompleksowe gospodarowanie przestrzenią gminną	Spojne gospodarowanie przestrzenią	Liczba nowych lub zmienionych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego [szt.]	5	5
		Liczba przedsięwzięć zwiększających atrakcyjność przestrzeni publicznej [szt.]	4	4
V.3.2: Rozwój gospodarki mieszkaniowej	Rozwój terenów i zabudowy mieszkaniowej Dostosowanie zasobu mieszkaniowego do istniejących potrzeb Efektywne wykorzystanie budynków gminnych	Liczba lokali mieszkaniowych w zasobach gminy [szt.]	10	10
		Liczba mieszkań oddanych do użytku [szt.]	10	10

Źródło: opracowanie własne

4. MODEL STRUKTURY PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ

4.1. OBECNA POLITYKA PRZESTRZENNA GMINY BARANÓW – ANALIZA DOKUMENTÓW PLANISTYCZNYCH

Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej określono na podstawie opracowanego modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz analizy uwarunkowań przestrzennych w Gminie, której dokonano na podstawie obowiązujących dokumentów wskazujących kierunki polityki rozwoju przestrzennego, w tym miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Baranów przyjęto w drodze uchwały nr LVII/299/2018 Rady Gminy Baranów z dnia 8 maja 2018 roku. Ostatnia zmiana SUiKZP została uchwalona w 2021 roku, natomiast w następnym - 2022 roku - przystąpiono do kolejnej zmiany studium.

Głównymi funkcjami gminy wskazanymi w studium są: mieszkalnictwo z towarzyszącymi usługami, usługi handlu, zdrowia, kultury, oświaty i sportu, administracji, rekreacja i wypoczynek, natomiast do funkcji uzupełniających zaliczono rzemiosło, produkcję i rolnictwo.

Aktami korespondującymi z obowiązującym Studium oraz tworzącymi szczegółowe rozwiązania planistyczne są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

Tabela 16. Zestawienie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Lp.	Miejscowość	Numer uchwały
1.	Baranów	– Uchwała nr XXVI/129/2004 z dnia 20 grudnia 2004 r., – Uchwała nr XII/86/2008 z dnia 3 marca 2008 r., – Uchwała nr XXXIV/225/2010 z dnia 23 kwietnia 2010 r., – Uchwała nr XXVII/189/2012 z dnia 28 grudnia 2012 r., – Uchwała nr V/29/2015 z dnia 18 lutego 2015 r.³, – Uchwała nr XXVI/142/2016 z dnia 15 lipca 2016 r., – Uchwała Nr LIV/282/2018 z dnia 7 lutego 2018 r., – Uchwała nr LXI/320/2018 z dnia 2 października 2018 r., – Uchwała nr XXXII/261/2022 z dnia 4 marca 2022 r.
2.	Jankowy	– Uchwała nr XX/130/2012 z dnia 14 maja 2012 r., – Uchwała nr LXI/322/2018 z dnia 2 października 2018 r., – Uchwała nr XVII/131/2020 z dnia 7 kwietnia 2020 r.
3.	Donaborów	– Uchwała nr XX/129/2012 z dnia 14 maja 2012 r., – Uchwała nr VIII/49/2015 z dnia 21 maja 2015 r., – Uchwała nr II/19/2018 z dnia 17 grudnia 2018 r.
4.	Słupia pod Kępem	– Uchwała nr XIX/121/2012 z dnia 30 marca 2012 r., – Uchwała nr LXI/324/2018 z dnia 2 października 2018 r., – Uchwała nr XVII/130/2020 z dnia 7 kwietnia 2020 r.,

³ obejmuje również fragment wsi Mroczeń

		– Uchwała nr XXVII/229/2012 z dnia 14 września 2021 r., – Uchwała nr XL/329/2022 z dnia 12 grudnia 2022 r.
5.	Grębanin	– Uchwała nr VII/49/2011 z dnia 29 czerwca 2011 r., – Uchwała nr LXI/321/2018 z dnia 2 października 2018 r., – Uchwała nr XVII/129/2020 z dnia 7 kwietnia 2020 r.
6.	Mroczeń, Łęka Mroczeńska, Marianka Mroczeńska, Żurawiniec	– Uchwała nr LXI/323/2108 z dnia 2 października 2018 r., – Uchwała nr XXXIV/284/2022 z dnia 12 maja 2022 r., – Uchwała nr XL/330/2022 z dnia 12 grudnia 2022 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Aktualizacji Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Baranów oraz Raportu o stanie gminy w 2022 roku

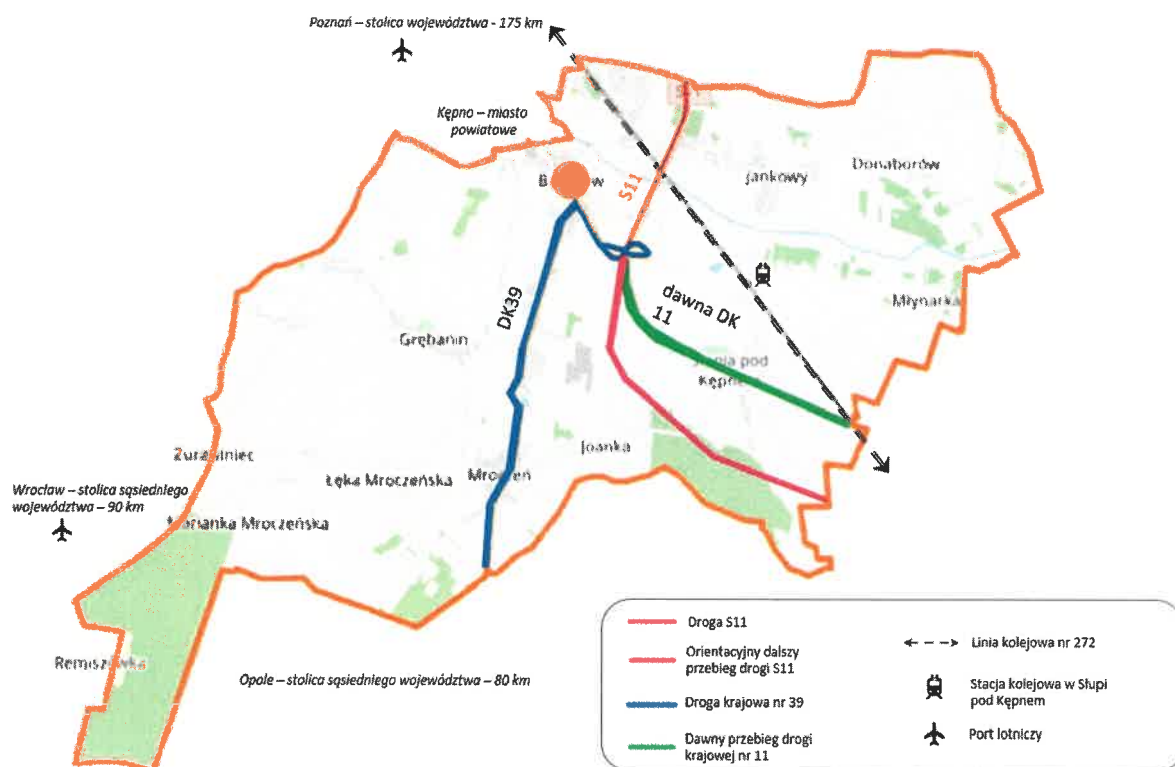
4.2. KLUCZOWE UWARUNKOWANIA ROZWOJOWE GMINY BARANÓW

Gmina Baranów jest średniej wielkości gminą wiejską. Szkielet komunikacyjny gminy stanowią linia kolejowa nr 272 (z przystankiem osobowym w Słupi pod Kępem), droga krajowa nr 39, droga szybkiego ruchu S11 (obwodnica Kępna), której dalszy przebieg planowany jest w kierunku południowym gminy. Miejscowość Baranów pełni rolę ośrodka administracyjno-usługowego i gospodarczego o znaczeniu lokalnym. Do miejscowości, które zaopatrują mieszkańców w podstawowe usługi lokalne (placówki oświatowe, obiekty handlowe), zaliczyć można Słupię pod Kępem i Mroczeń. Ponadpodstawowe obiekty usługowe prowadzące działalność handlową, gastronomiczną, kulturalną, zlokalizowane są w sąsiadującym z sołectwem Baranów Kępnie.

Gmina posiada charakter rolniczy z dobrze rozwiniętym rzemiosłem, ponieważ istotną rolę w jej rozwoju odgrywa przemysł meblarski. Duże zakłady produkcyjne z branży meblarskiej znajdują się na terenie miejscowości Baranów, Jankowy, Donaborów, Grębanin, Mroczeń i Łęka Mroczeńska.

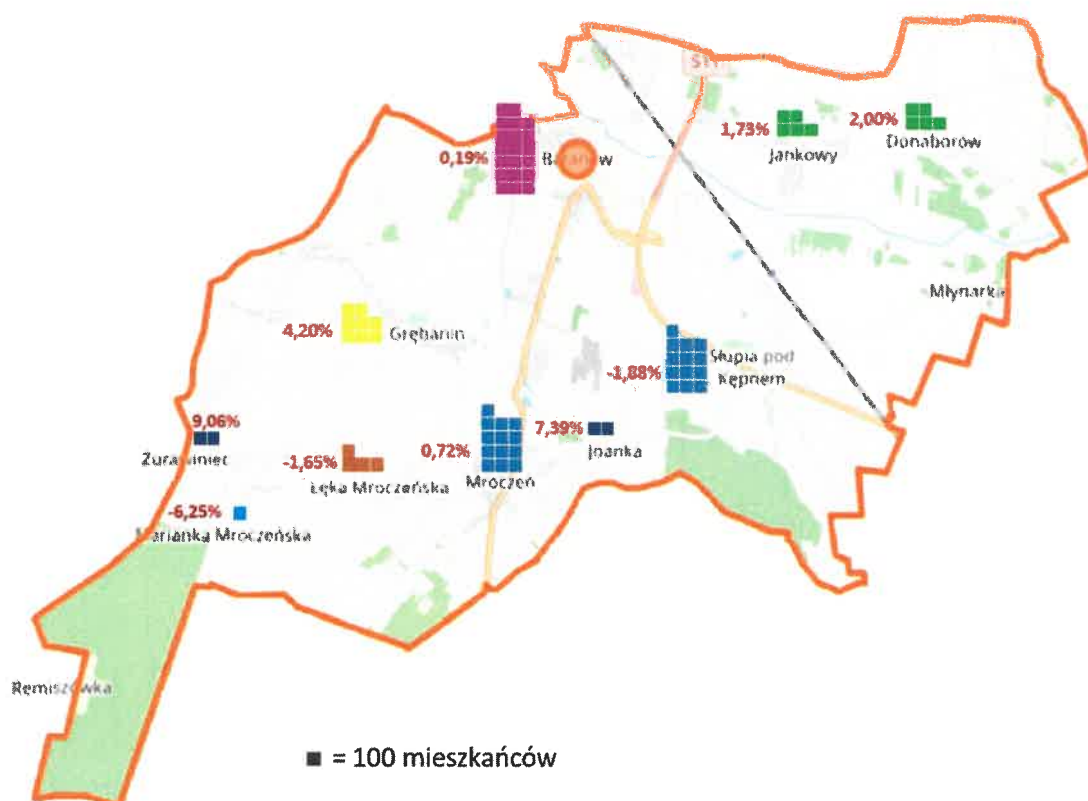
Gmina Baranów charakteryzuje się stosunkowo niską lesistością. Nieliczne zwarte kompleksy leśne położone są w południowej oraz wschodniej części gminy, w miejscowościach Marianka Mroczeńska, Słupia pod Kępem, Donaborów. W północnej części gminy wyznaczono natomiast obszar Natura 2000 PLH300035 - kompleks łąk wilgotnych, szuwarów, zarośli oraz zadrzewień położonych w dolinie Jamicy. Gmina znajduje się w obszarze objętym Leśnym Kompleksem Promocyjnym Lasy Rychtałskie.

Mapa 2. Układ komunikacyjny Gminy Baranów

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.openstreetmap.org/>

Mapa 3. Demografia Gminy wraz z ukazaniem dynamiki zmian demograficznych w latach 2016-2021

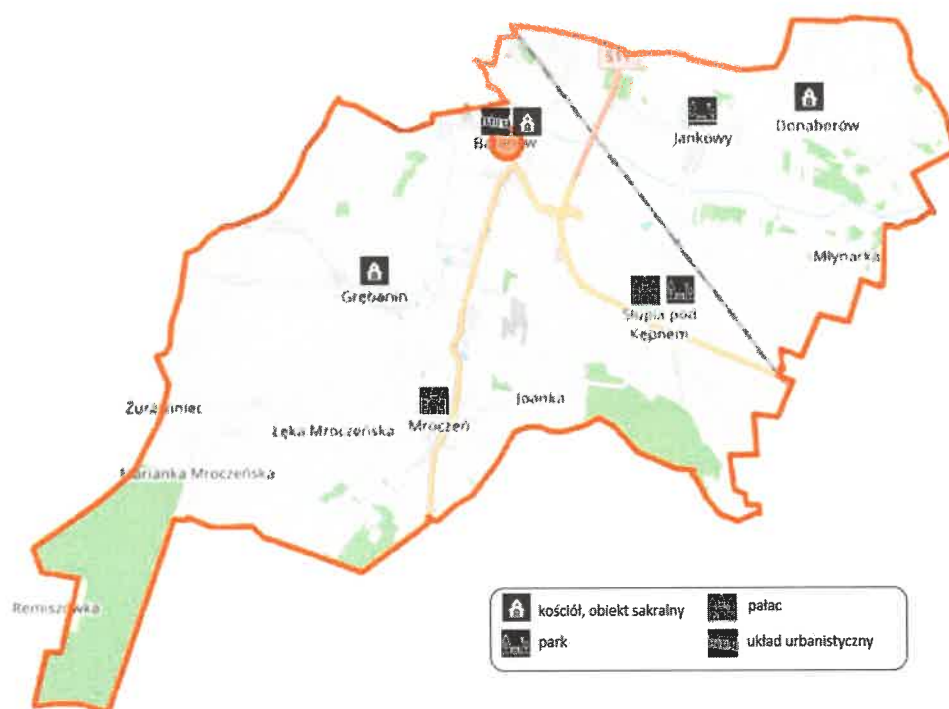

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.openstreetmap.org/>

Obszar Natura 2000 Baranów

Pomnik przyrody

Mapa 5. Zasoby dziedzictwa kulturowego na terenie Gminy Baranów

54

4.3. MODEL STRUKTURY PRZESTRZENNO-FUNKJONALNEJ GMINY BARANÓW

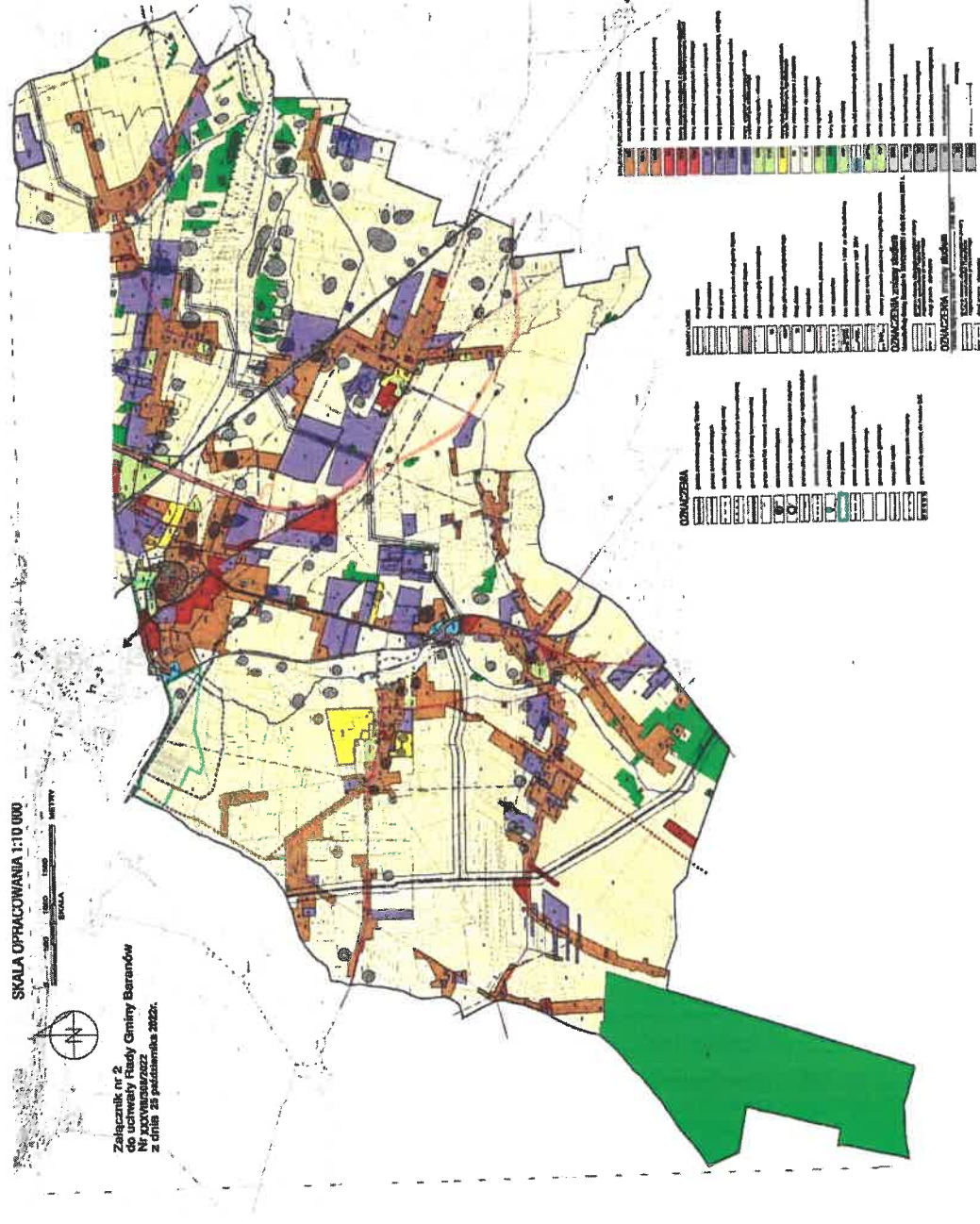
Zaplanowany rozwój strategiczny Gminy Baranów nie wpłynie na zmianę istniejącego modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy. Zachowane zostaną dotychczasowe funkcje poszczególnych obszarów oraz zasady kształtowania ładu przestrzennego.

Rozwój przestrzenny Gminy Baranów jest uporządkowany dzięki obowiązującym miejscowym planom zagospodarowania przestrzennego. Planowane działania rozwojowe w perspektywie roku 2033 nie wywołają radykalnych zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej. Zachowana zostanie funkcja Gminy jako ośrodka o charakterze lokalnym, w którym podstawowe jednostki zachowają swoje główne funkcje określone w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Funkcje poszczególnych obszarów Gminy Baranów i jej docelowy model funkcjonalno-przestrzenny zostały zaprezentowane na mapie nr 6.

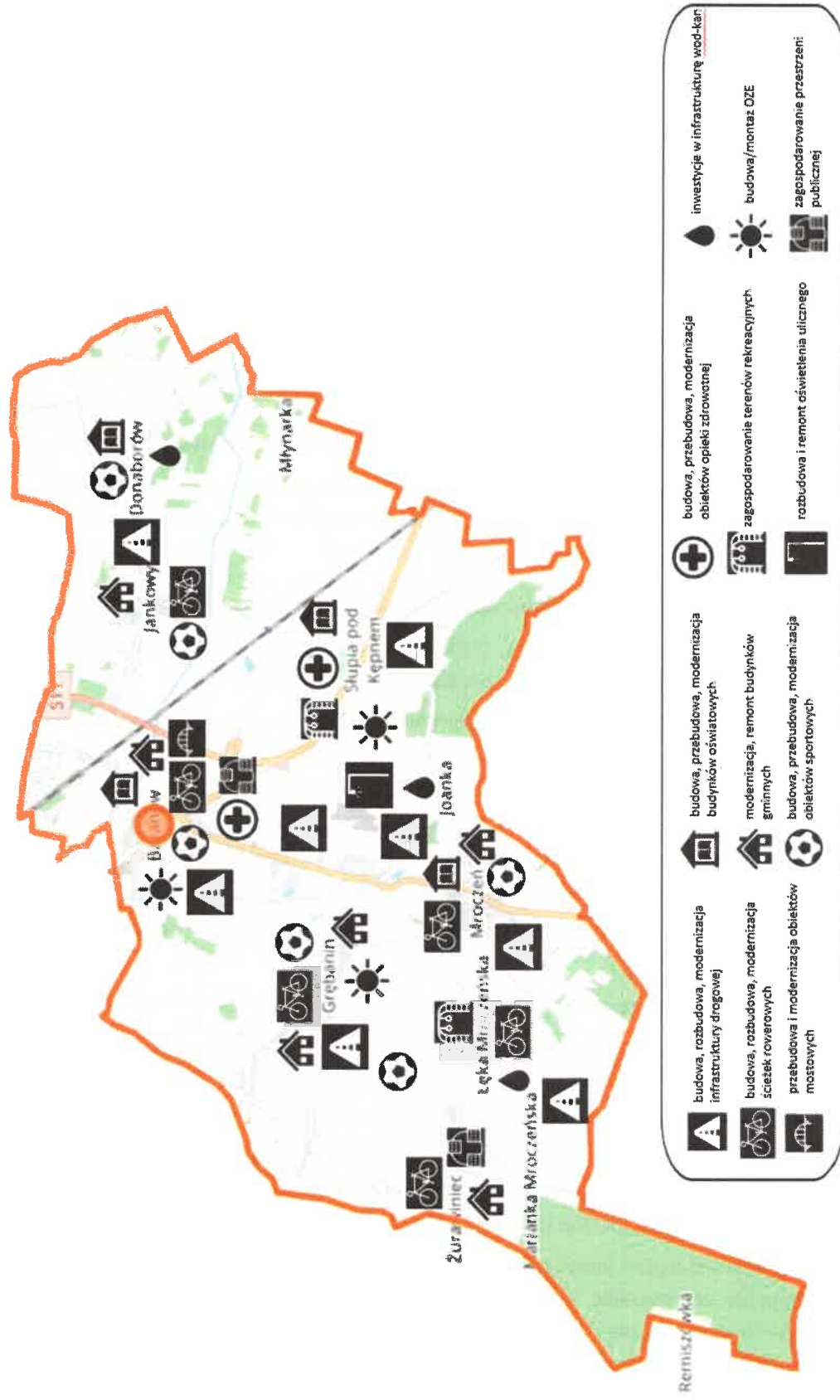
Na mapie nr 7 przedstawiono rozmieszczenie planowanych działań inwestycyjnych w podziale na poszczególne sołectwa. Część inwestycji ma dokładnie sprecyzowaną lokalizację, zaś pozostała część została umiejscowiona w wybranych lub we wszystkich miejscowościach Gminy ze względu na świadomość konieczności podjęcia interwencji w określonych obszarach. Przedstawione działania inwestycyjne, stanowiące o kierunkach planowanych do podjęcia interwencji w wymiarze infrastrukturalnym, mają swoje uzasadnienie w diagnozie strategicznej.

Mapa 6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Baranów

Źródło: Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Baranów

Mapa 7. Rozmieszczenie zadań inwestycyjnych infrastrukturalnych ujętych w ramach założeń strategicznych

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.openstreetmap.org/>

4.4. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE BARANÓW

Prace nad Strategią Rozwoju Gminy, w tym przeprowadzona diagnoza społeczno-gospodarcza oraz zidentyfikowane braki i problemy, pozwoliły przyjąć założenie, że dotychczasowy model funkcjonalno-przestrzenny Gminy nie wymaga znaczących zmian. Cel i kierunki rozwoju, jakie wyznaczono w perspektywie roku 2033, nie wymuszają konieczności wprowadzenia modyfikacji w dotychczasowej strukturze przestrzennej. Jednocześnie przy takim założeniu bardzo istotne jest zachowanie i uwzględnianie zasad zrównoważonego rozwoju i zachowania ładu przestrzennego, w związku z planowanymi do realizacji inwestycjami.

Przestrzenny rozwój Gminy prowadzony będzie w sposób zrównoważony oraz przemyślany. Realizowane będą obowiązujące standardy i normy zarówno w ujęciu technicznym oraz funkcjonalnym, przy jednoczesnym zachowaniu spójności i estetyki zabudowy i krajobrazu.

Elementy struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Baranów nie ulegną zmianie w planowanym okresie strategicznym. Natomiast będą podejmowane inicjatywy rozwijające dotychczasowe funkcje i główne elementy przestrzeni gminnej m.in.:

- zachowane zostaną dotychczasowe funkcje poszczególnych obszarów Gminy,
- zabudowa, w tym zabudowa mieszkaniowa, będzie rozwijana w sposób harmonijny, z zachowaniem wymaganego oddalenia od terenów chronionych,
- osadnictwo rozwijać się będzie w kierunku dopełnienia i intensyfikacji istniejących terenów zabudowy lub powiększania o tereny bezpośrednio przyległe do granic zabudowanych układów osadniczych, przy jednoczesnym unikaniu wydłużania ciągów zabudowy wzdłuż głównych tras komunikacyjnych,
- teren dolin rzecznych pozostanie niezabudowany i zachowany w formie łąk z zespołami zadrzewień i zakrzewień,
- obszary cenne przyrodniczo i ciągłość korytarza ekologicznego doliny rzek będą podlegały dalszej ochronie,
- zachowane zostaną grunty rolne o najwyższej przydatności dla rolnictwa,
- przy zalesianiu gruntów rolnych należy dążyć do wyrównania granicy rolno-leśnej i łączenia izolowanych enklaw leśnych,
- będzie następował dalszy rozwój terenów zielonych,
- eksploatacja złóż surowców naturalnych, w tym surowców mineralnych oraz rozwój działalności produkcyjnych będzie prowadzona w oparciu o dostępne surowce, a także wyrobiska po eksploatacji kruszyw i surowców mineralnych podlegać będą rekultywacji,
- podnoszona będzie jakość przestrzeni publicznych z dostosowaniem do potrzeb mieszkańców poprzez wyposażenie w infrastrukturę społeczną, edukacyjną, zdrowotną, rekreacyjną, sportową istotną dla społeczności lokalnej,
- będą podejmowane działania na rzecz rewitalizacji zabytków, ochrony zabytkowych zespołów pałacowych i dworsko-parkowych,

- w sposób zrównoważony będzie prowadzony rozwój mieszkalnictwa oraz terenów usługowych i przeznaczonych pod działalność gospodarczą, w tym zapewniających usługi ponadlokalne,
- wprowadzenie uzupełniających funkcji gospodarczych umożliwiających rozwój wielofunkcyjny (np. agroturystyka, przetwórstwo rolno-spożywcze) odbywać się będzie z uwzględnieniem ochrony środowiska kulturowego,
- aktywizacja i zainwestowanie terenów wzdłuż dróg krajowych i powiatowych jako strefy aktywności gospodarczych z lokalizacją usług komercyjnych,
- będzie rozbudowywana sieć ścieżek rowerowych, szlaków turystycznych, pieszych i modernizowana infrastruktura szlaków już istniejących,
- będzie modernizowana i rozwijana infrastruktura techniczna i komunikacji, w tym drogowa, wodno-kanalizacyjna, gazowa oraz energetyczna,
- na wyznaczonych terenach urządzeń wytwarzających energię z OZE możliwe jest lokalizowanie obiektów i urządzeń dla potrzeb wytwarzania energii z ogniw fotowoltaicznych o mocy nieprzekraczającej 2 MW,
- będą podejmowane inne działania mające na celu podniesienie jakości życia mieszkańców i atrakcyjności Gminy.

Na terenie Gminy Baranów znajdują się tereny zamknięte – tereny kolejowe – dla których nie ma konieczności ustalania stref ochronnych.

5. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

Zgodnie z zapisami Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) kluczowymi obszarami problemowymi z punktu widzenia rozwoju kraju są miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, obszary zagrożone trwałą marginalizacją, Śląsk i wschodnia Polska. Uszczegółowieniem SOR jest Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030), która kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów – zarówno miejskich, jak i wiejskich. Wsparcie będzie ukierunkowane na obszary zmagające się z trudnościami adaptacyjnymi i restrukturyzacyjnymi, zarówno na poziomie regionalnym (wschodnia Polska, Śląsk), jak i ponadlokalnym (obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze z otaczającymi obszarami wiejskimi). OSI wyznaczone w KSRR 2030 to Śląsk, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, obszary zagrożone trwałą marginalizacją oraz Polska Wschodnia.

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku identyfikuje następujące obszary strategicznej interwencji, które – jak wskazuje dokument – wynikają z kompilacji podejścia regionalnego i krajowego:

- Miejskie obszary funkcjonalne (MOF): Poznański Obszar Metropolitalny, Aglomeracja Kalisko-Ostrowska, Gnieźnieński Obszar Funkcjonalny, Koniński Obszar Funkcjonalny, Leszczyński Obszar Funkcjonalny, Piłski Obszar Funkcjonalny,
- Obszary funkcjonalne szczególnego zjawiska w skali regionalnej: Wschodni Obszar Funkcjonalny, Północno-zachodni Obszar Funkcjonalny, Południowo-zachodni Obszar Funkcjonalny,

- Krajowe obszary strategicznej interwencji: miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją leżące w województwie wielkopolskim.

W tabeli przedstawiono spójność celów strategicznych i operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Baranów na lata 2023-2033 ze Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku:

Tabela 17. Zestawienie założeń strategicznych województwa wielkopolskiego i Gminy Baranów

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku	Strategia Rozwoju Gminy Baranów na lata 2023-2033
1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców 1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy	I: Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo I.1: Wysoka jakość kapitału ludzkiego I.3: Aktywne włączenie społeczne i zawodowe III: Wzmocniony potencjał lokalnej gospodarki III.1: Aktywny rozwój przedsiębiorczości III.2: Zrównoważone i rozwinięte rolnictwo
2. Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu 2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu	I: Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo I.1: Wysoka jakość kapitału ludzkiego I.2: Nowoczesna polityka senioralna i zdrowe społeczeństwo I.3: Aktywne włączenie społeczne i zawodowe II: Ożywiona kultura, sport i rekreacja II.1: Zagospodarowana przestrzeń kulturalno-rekreacyjna II.2: Atrakcyjna oferta spędzania czasu wolnego, rekreacji i sportu II.3: Zachowane dziedzictwo kulturowe i historyczne IV: Czyste środowisko, zagospodarowana przestrzeń i rozwinięta infrastruktura techniczna IV.1: Uporządkowana przestrzeń publiczna V: Dostępny i sprawny samorząd V.3: Uporządkowana i zrównoważona gospodarka planistyczna
3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski 3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej	III: Wzmocniony potencjał lokalnej gospodarki III.2: Zrównoważone i rozwinięte rolnictwo IV: Czyste środowisko, zagospodarowana przestrzeń i rozwinięta infrastruktura techniczna IV.2: Spójny układ transportowy i ekologiczny system komunikacyjny IV.3: Wysoka jakość i dostępność infrastruktury komunalnej IV.4: Zwiększona efektywność energetyczna i wykorzystanie OZE

	IV.5: Skuteczna ochrona zasobów naturalnych
4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem	IV: Czyste środowisko, zagospodarowana przestrzeń i rozwinięta infrastruktura techniczna
4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług	IV.1: Uporządkowana przestrzeń publiczna
4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju	V: Dostępny i sprawny samorząd
	V.1: Efektywna i profesjonalna administracja publiczna
	V.2: Skuteczna promocja i współpraca samorządowa oraz międzysektorowa

Źródło: opracowanie własne

Obszary Strategicznej Interwencji na poziomie lokalnym

Zgodnie z zapisami ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) to takie obszary, które charakteryzują się szczególnymi warunkami społecznymi, gospodarczymi bądź przestrzennymi, w tym także istnieniem barier rozwoju lub potencjałów rozwojowych. Wyznaczenie OSI na poziomie lokalnym ma charakter fakultatywny i jest należącą do władz danej gminy. Potrzeba wyznaczenia OSI na poziomie lokalnym zależy od uwarunkowań i sytuacji społecznej, gospodarczej oraz przestrzennej, jak również od określonych założeń strategicznych. Ocena celowości wyznaczenia takiego obszaru jest oceniana indywidualnie. Przykładem gminnego OSI mogą być:

- obszar rewitalizacji wyznaczony w ramach obszaru zdegradowanego w gminie,
- obszar określony pod strefę aktywności gospodarczej lub inwestycyjnej,
- nowe centrum miejscowości,
- obszar występowania/wydobywania surowców naturalnych,
- zbiornik wodny, np. po wyrobiskach kopalnianych, wraz z otoczeniem zagospodarowanym w kierunku strefy rekreacji i sportu,
- określony obszar krajobrazu kulturowego oraz wyróżniające się krajobrazowo tereny z zabytkami nieruchomymi, charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej.

Analiza uwarunkowań i sytuacji społeczno-gospodarczej oraz przestrzennej Gminy Baranów wykazała brak konieczności wyznaczania na obszarze Gminy obszarów strategicznej interwencji na poziomie lokalnym.

6. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII

6.1. ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA REALIZACJĘ STRATEGII

Od odpowiedzialność za wdrożenie i realizację założeń Strategii należy do gminy Baranów i jej jednostek organizacyjnych, jak również instytucji i podmiotów wyznaczonych do realizacji, uczestnictwa w realizacji oraz monitorowania postępu rzeczowego. Interesariuszami strategii ze strony realizacyjnej nie powinny być wyłącznie władze lokalne, ponieważ Strategia obejmuje zdania stanowiące wyzwania dla całej społeczności lokalnej oraz podmiotów działającej na terenie gminy. Dopiero zaangażowanie

tych podmiotów w realizację może mieć realny wpływ na efektywne wykonanie strategii. W proces wdrażania i realizacji włączeni są również mieszkańcy gminy jako bezpośredni interesariusze prowadzonych działań na rzecz rozwoju lokalnego. Pojawiające się potrzeby są dostrzegane przez mieszkańców, dlatego Strategia wskazuje, iż poza instytucjonalnym systemem realizacji, istotnymi podmiotami są również mieszkańcy oraz ich przedstawiciele, inicjatywy lokalne, organizacje pozarządowe, rolnicy, przedsiębiorcy.

Z kolei w ramach zinstytucjonalizowanego systemu wdrażania i realizacji Strategii, wyodrębnienie odpowiednich komórek organizacyjnych, odpowiedzialnych za podejmowanie poszczególnych celów strategicznych i operacyjnych uzasadnione jest zasobami wiedzy i kompetencji. Ponadto rozkład odpowiedzialności wynika także z dokumentów regulujących ustrój gminy, jej podział strukturalny oraz kompetencyjny.

Do podmiotów zaangażowanych w proces zarządzania wdrażaniem Strategii należą:

- Wójt Gminy Baranów,
- Rada Gminy Baranów,
- Komórki organizacyjne Urzędu Gminy Baranów i jednostki organizacyjne,
- Referat Rozwoju Gminy, Kultury, Promocji i Sportu.

Tabela 18. Zakresu zadań podmiotów zaangażowanych w proces zarządzania wdrażaniem Strategii

Wójt Gminy Baranów	– stymulacja i koordynacja działań podejmowanych przez różne podmioty i środowiska biorące udział we wdrażaniu Strategii, – mobilizacja i integrowanie zasobów do realizacji celów i kierunków działań określonych w strategii.
Rada Gminy Baranów	– wsparcie merytoryczne w celu osiągnięcia założonych w strategii celów, jej ewaluacji i podejmowania decyzji strategicznych dla realizacji zapisów Strategii, np. podejmowanie uchwał dot. aktualizacji Strategii, – bieżące uzgadnianie działań realizujących cele i kierunki wskazane w Strategii.
Komórki organizacyjne Urzędu Gminy Baranów i jednostki organizacyjne	– wsparcie merytoryczne i organizacyjne oraz realizacja zadań wpisujących się w kierunki działań, – poszukiwanie źródeł finansowania poszczególnych kierunków i zadań.
Referat Rozwoju Gminy, Kultury, Promocji i Sportu	– koordynacja realizacji kierunków działań, – zapewnianie zgodności działań zapisanych w strategii z innymi dokumentami strategicznymi i wykonawczymi, – monitoring i ewaluacja Strategii oraz przygotowywanie zmian w dokumencie, – podejmowanie działań informacyjno-promocyjnych nt. Strategii.

Źródło: opracowanie własne

Dla każdego z kierunków działań przyporządkowane są trzy grupy podmiotów, których obecność zapewni sprawne i rzetelne wykonanie oraz skuteczność i efektywność działań. Dla każdego celu operacyjnego przyporządkowano podmioty odpowiedzialne za realizację zadania, uczestniczące w realizacji oraz monitorujące:

Tabela 19. Podmioty zaangażowane w realizację założeń Strategii

Cel operacyjny	Podmioty odpowiedzialne za realizację	Podmioty uczestniczące w realizacji	Podmioty monitorujące
Cel strategiczny I: Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo			
I.1. Wysoka jakość kapitału ludzkiego	Wójt Gminy Baranów Centrum Usług Wspólnych Referat Gospodarki Przestrzennej i Inwestycji Referat Rozwoju Gminy, Kultury, Sportu i Promocji Referat Finansowy	Zespoły szkół, szkoły podstawowe, ośrodki wychowania przedszkolnego z terenu Gminy Baranów	Referat Rozwoju Gminy, Kultury, Promocji i Sportu
I.2. Nowoczesna polityka senioralna i zdrowe społeczeństwo	Wójt Gminy Baranów Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Centrum Usług Wspólnych Referat Gospodarki Przestrzennej i Inwestycji Referat Rozwoju Gminy, Kultury, Sportu i Promocji Referat Organizacyjny Referat Finansowy	Podmioty wykonujące działalność leczniczą, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Inicjatywy senioralne, Pełnomocnik ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Referat Rozwoju Gminy, Kultury, Promocji i Sportu
I.3. Aktywne włączenie społeczne i zawodowe	Wójt Gminy Baranów Referat Gospodarki Przestrzennej i Inwestycji Centrum Usług Wspólnych Pełnomocnik ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Koordinator ds. Dostępności Referat Finansowy	Żłobki i pozostałe miejsca opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Jednostki organizacyjne gminy, Powiatowy Urząd Pracy w Kępnie, Przedsiębiorcy i organizacje pozarządowe z terenu gminy	Referat Rozwoju Gminy, Kultury, Promocji i Sportu
I.4. Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego	Wójt Gminy Baranów	Ochotnicze Straże Pożarne z terenu gminy,	Referat Rozwoju Gminy, Kultury, Promocji i Sportu

	Referat Gospodarki Przestrzennej i Inwestycji Referat Finansowy	Powiatowy Zarząd Dróg w Kępnie, Jednostki organizacyjne gminy	
Cel strategiczny II: Ożywiona kultura, sport i rekreacja			
II.1. Zagospodarowana przestrzeń kulturalno- rekreacyjna	Wójt Gminy Baranów Referat Gospodarki Przestrzennej i Inwestycji Referat Rozwoju Gminy, Kultury, Sportu i Promocji Referat Finansowy	Lokalne inicjatywy prowadzone na rzecz rozwoju sportu, turystyki, rekreacji i kultury, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania Wrota Wielkopolski, Gminna Biblioteka Publiczna, Sołtysi, Podmioty prowadzące oferę noclegową, turystyczną na terenie gminy	Referat Rozwoju Gminy, Kultury, Promocji i Sportu
II.2. Atrakcyjna oferta spędzania czasu wolnego, rekreacji i sportu	Wójt Gminy Baranów Referat Rozwoju Gminy, Kultury, Sportu i Promocji Referat Finansowy	Lokalne inicjatywy prowadzone na rzecz rozwoju sportu, turystyki, rekreacji i kultury, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania Wrota Wielkopolski, Gminna Biblioteka Publiczna	Referat Rozwoju Gminy, Kultury, Promocji i Sportu
II.3. Zachowane dziedzictwo kulturowe i historyczne	Wójt Gminy Baranów Referat Rozwoju Gminy, Kultury, Sportu i Promocji Referat Gospodarki Przestrzennej i Inwestycji Referat Finansowy	Właściciele i zarządcy obiektów zabytkowych	Referat Rozwoju Gminy, Kultury, Promocji i Sportu
Cel strategiczny III: Wzmocniony potencjał lokalnej gospodarki			
III.1. Aktywny rozwój przedsiębiorczości	Wójt Gminy Baranów Referat Rozwoju Gminy, Kultury, Sportu i Promocji	Przedsiębiorcy z terenu gminy, Inwestorzy, Inicjatywy zrzeszające pracodawców i przedsiębiorców,	Referat Rozwoju Gminy, Kultury, Promocji i Sportu

	Referat Gospodarki Przestrzennej i Inwestycji Referat Finansowy	Sołtysi	
III.2. Zrównoważone i rozwinięte rolnictwo	Wójt Gminy Baranów Referat Gospodarki Przestrzennej i Inwestycji	Rolnicy z terenu Gminy, Sołtysi, Inicjatywy zrzeszające producentów w sektorze rolno-spożywczym	Referat Rozwoju Gminy, Kultury, Promocji i Sportu
Cel strategiczny IV: Czyste środowisko, zagospodarowana przestrzeń i rozwinięta infrastruktura techniczna			
IV.1. Uporządkowana przestrzeń publiczna	Wójt Gminy Baranów Referat Gospodarki Przestrzennej i Inwestycji Referat Organizacyjny Referat Finansowy	Jednostki organizacyjne gminy Sołtysi Organizacje pozarządowe Inicjatywy lokalne Inicjatywy senioralne	Referat Rozwoju Gminy, Kultury, Promocji i Sportu
IV.2. Spójny układ transportowy i ekologiczny system komunikacyjny	Wójt Gminy Baranów Referat Gospodarki Przestrzennej i Inwestycji Referat Organizacyjny Referat Finansowy	Powiat Kępiński Powiatowy Zarząd Dróg w Kępnie Sąsiednie gminy Inicjatywy lokalne Placówki edukacyjne z terenu gminy	Referat Rozwoju Gminy, Kultury, Promocji i Sportu
IV.3. Wysoka jakość i dostępność infrastruktury komunalnej	Wójt Gminy Baranów Referat Gospodarki Przestrzennej i Inwestycji Referat Finansowy	„Wodociągi Kępińskie” Sp. z o.o. Zakład Zagospodarowania Odpadów Olszowa Sp. z o.o. Mieszkańcy gminy	Referat Rozwoju Gminy, Kultury, Promocji i Sportu
IV.4. Zwiększona efektywność energetyczna i wykorzystanie OZE	Wójt Gminy Baranów Referat Gospodarki Przestrzennej i Inwestycji Referat Finansowy	Jednostki organizacyjne gminy	Referat Rozwoju Gminy, Kultury, Promocji i Sportu
IV.5. Skuteczna ochrona zasobów naturalnych	Wójt Gminy Baranów Referat Gospodarki Przestrzennej i Inwestycji Referat Finansowy	Placówki edukacyjne z terenu gminy Organizacje pozarządowe Inicjatywy lokalne	Referat Rozwoju Gminy, Kultury, Promocji i Sportu

		Mieszkańcy gminy	
Cel strategiczny V: Dostępny i sprawny samorząd			
V.1. Efektywna i profesjonalna administracja publiczna	Wójt Gminy Baranów Referat Organizacyjny Administrator Systemów Informatycznych Koordynator ds. dostępności Referat Finansowy	Jednostki organizacyjne gminy	Referat Rozwoju Gminy, Kultury, Promocji i Sportu
V.2. Skuteczna promocja i współpraca samorządowa oraz międzysektorowa	Wójt Gminy Baranów Referat Rozwoju Gminy, Kultury, Sportu i Promocji Referat Finansowy	Jednostki organizacyjne gminy Organizacje pozarządowe Inicjatywy lokalne Mieszkańcy	Referat Rozwoju Gminy, Kultury, Promocji i Sportu
V.3. Uporządkowana i zrównoważona gospodarka planistyczna	Wójt Gminy Baranów Referat Gospodarki Przestrzennej i Inwestycji Referat Finansowy	Mieszkańcy Gminy, Przedsiębiorcy, Inwestorzy, Rolnicy, Inicjatywy lokalne	Referat Rozwoju Gminy, Kultury, Promocji i Sportu

Źródło: opracowanie własne

Dla zapewnienia skutecznej realizacji Strategii zdefiniowano również reguły i mechanizmy, w oparciu o które odbywać się będzie wdrażanie i dalsza realizacja rzeczowa przyjętych założeń strategicznych. Realizacja Strategii będzie opierała się m.in. na następujących zasadach:

– **Partycypacji i dialogu**

Założenia strategiczne realizowane będą poprzez zapewnienie współpracy i partnerstwa pomiędzy instytucjami publicznymi, podmiotami prywatnymi oraz w ramach partnerstwa mieszanego. Strategia zapewnia powszechną dostępność i równe traktowanie wniosków i opinii reprezentantów różnorodnych środowisk z sektora publicznego, prywatnego oraz społecznego, jak również pozwala na swobodę dyskusji i możliwość zgłaszania uwag podczas konsultacji społecznych.

– **Otwartości i transparentności prowadzenia działań**

Strategia rozwoju jest dokumentem o charakterze otwartym, ukazującym kierunki działań, niezbędne do podjęcia z perspektywy dążenia do rozwoju lokalnego. Przyjęte założenia wynikają wprost ze stanu zastanego, przedstawionego w diagnozie strategicznej. Otwartość i transparentność prowadzonych przez Gminę działań wyraża się również w zaangażowaniu w opracowanie kierunków rozwoju jak największej grupy osób i organizacji, co zapewnia kompleksowe podejście do realizacji strategii. W przygotowaniu i realizacji Strategii zapewniono właściwe formy komunikacji pomiędzy podmiotami głównymi odpowiedzialnymi za realizację poszczególnych działań, podmiotami uczestniczącymi w realizacji celów, jak również podmiotami monitorującymi proces wdrażania i realizacji Strategii.

– ***Zaangażowania i dążenia do osiągnięcia wspólnego celu***

System realizacji Strategii oparty został na podmiotach i komórkach organizacyjnych Gminy Baranów, jak również na organizacjach pozarządowych – licznie i aktywnie współdziałających na rzecz sektorowego rozwoju lokalnego oraz lokalnych przedsiębiorcach i ogóle mieszkańców – jako na najważniejszych grupach interesu. Wyrazem zaangażowania jest poczucie odpowiedzialności za powierzone zadania oraz determinacja w ich zrealizowaniu, a także współpraca wraz z aktywną postawą, uwzględniającą elastyczne i kreatywne podejście do zmieniających się warunków wewnętrznych i zewnętrznych.

– ***Elastyczności reagowania***

Przewidziano możliwość modyfikacji i dostosowania strategii w przypadku zmian zachodzących w gminie i jej otoczeniu.

– ***Priorytetu finansowania dla zadań wpisanych do strategii lub z niej bezpośrednio wynikających***

Koncentracja aktywności finansowej gminy na zadaniach wskazanych w strategii lub bezpośrednio wynikających z wyznaczonych celów i kierunków. Zadania te uzyskują priorytet w finansowaniu z środków własnych gminy, jak również z funduszy zewnętrznych, co wskazuje na ich spójność z europejską i krajową polityką rozwoju.

Instrumenty Strategii Rozwoju

Strategia rozwoju wyraża i opisuje zakres kierunków, których realizacja wpisuje się w ogólne cele rozwoju lokalnego, dlatego niezbędne jest określenie instrumentów, przy pomocy których możliwa będzie przełożenie ogólnej wizji na realne działania urzeczywistniające przyjęte założenia, uwzględniając cele i założenia modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej. Instrumentem realizacji Strategii mogą być m.in.:

- gminne strategie sektorowe/branżowe, plany, procedury czy projekty, uszczegóławiające priorytety oraz strategie postępowania w ramach konkretnych obszarów rozwojowych itp.,
- regulaminy referatów i jednostek, itp.,
- uchwały budżetowe i inne dokumenty finansowe określające krótko- i długookresowe kierunki koncentracji i przeznaczenia środków finansowych, ujmujące również budżety zadań inwestycyjnych realizowanych przy współudziale środków pochodzących z funduszy europejskich itp.
- dalsze zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,
- inicjatywy społeczne z zakresu edukacji, promocji, konsultacji wewnętrznych, konsultacji społecznych, stron internetowych, profili w mediach społecznościowych itp.,
- instrumenty koordynacyjne, np. partnerstwa lokalne, regionalne, krajowe, międzynarodowe, uwzględniające współpracę międzysektorową (w ujęciu samorządowym, prywatnym i społecznym), a także partnerstwo publiczno-prywatne, zespoły zadaniowe i wdrożeniowe itp.
- instrumenty kontrolne.

6.2. WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH

Założenia Strategii Rozwoju wdrażane będą z wykorzystaniem różnorodnych instrumentów realizacji m.in. poprzez realizację planów, programów funkcjonujących w Gminie, ze względu na ustawowe obowiązki ich opracowania bądź inicjatywy własne władz samorządowych. Sprawna realizacja założeń strategicznych określonych w niniejszym dokumencie, dla kompleksowego oddziaływania i realizacji przewidywanych założeń wymagać będzie opracowania (w przypadku braku dokumentów) lub aktualizacji już istniejących dokumentów wykonawczych (ze względu na brak ich aktualności).

Tabela 20. Korelacja założeń strategicznych z dokumentami wykonawczymi

Obszar tematyczny	Dokument/uchwała	Komentarz/wytyczne dla aktualizacji lub sporządzania dokumentu
Planowanie przestrzenne	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, uchwała nr LVII/299/2018 Rady Gminy Baranów z dnia 8 maja 2018 roku	Model przestrzenno-funkcjonalny opracowany został na bazie istniejących uwarunkowań wynikających z obowiązującego SUIKZP. Założenia przyjęte dla dalszego rozwoju Gminy, ujęte w ramach kierunków działań pozostają zgodne z kierunkami polityki przestrzennej Gminy Baranów. Studium podlega cyklicznej ocenie i zmianom w aspekcie zgodności z istniejącym potencjałem i zapotrzebowaniem lokalnym.
	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	Miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego pokryte jest 6 822 ha, co stanowi ponad 90% powierzchni gminy. Na bazie cyklicznej oceny, podejmowane są działania dotyczące opracowania zmian oraz nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
Polityka społeczna	Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Baranów na lata 2017-2023, uchwała nr LI/254/2017 Rady Gminy Baranów z dnia 29 listopada 2017 r.	Okres obowiązywania dokumentu kończy się w 2023 roku. Rekomendowane jest więc sporządzenie Gminnego Programu Rewitalizacji, który zostanie opracowany na podstawie ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r.
	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Baranów na lata 2023-2027, uchwała nr XL/335/2022 Rady Gminy Baranów z dnia 12 grudnia 2022 r.	Wyznacza cele i sposoby rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i związanych z tą sferą życia problemów rodzinnych i społecznych na terenie gminy Baranów. Dokument uchwalany jest przez Radę Gminy na okres nie dłuższy niż 4 lata. Po zakończeniu obowiązywania należy sporządzić nowy dokument.
	Strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Baranów na lata 2021- 2027, uchwała nr XXII/162/2020 Rady Gminy Baranów z dnia 4 grudnia 2020 r.	Strategia skupia się nie tylko na rozwiązywaniu problemów z zakresu pomocy społecznej, ale obejmuje obszary polityki społecznej, które mają istotny wpływ na poprawę funkcjonowania lokalnej społeczności. Stanowi doprecyzowanie zawartych w niniejszej Strategii założeń i kierunków dalszego rozwoju Gminy. Ze względu na koniec obowiązywania dokumentu w 2027 roku rekomenduje się jego aktualizację lub przyjęcie nowej strategii po tym okresie.

	Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Baranów na lata 2022-2024, uchwała nr XXIX/240/2021 Rady Gminy Baranów z dnia 30 listopada 2021 r.	Zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich programów wspierania rodziny. Określa zadania w zakresie wspierania rodziny oraz zapobiegania jej dysfunkcji. Dokument powinien być spójny ze Strategią, zwłaszcza w zakresie celu operacyjnego I.3. Aktywne włączenie społeczne i zawodowe.
	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Baranów na lata 2022-2024, uchwała nr XXIX/241/2021 Rady Gminy Baranów z dnia 30 listopada 2021 r.	Program określa szczegółowe zadania do realizowania, ukierunkowane m.in. na rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej, zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy domowej, edukację i profilaktykę mieszkańców. Dokument powinien być spójny ze Strategią, zwłaszcza w zakresie celów operacyjnych I.2. Nowoczesna polityka senioralna i zdrowe społeczeństwo oraz I.3. Aktywne włączenie społeczne i zawodowe.
	Program współpracy Gminy Baranów z organizacjami pozarządowymi na rok 2023, uchwała Nr XXXVIII/318/2022 Rady Gminy Baranów z dnia 25 października 2022 r.	Program przyjmowany jest co roku. Wskazuje m.in. priorytetowe zadania publiczne Gminy. Koresponduje z założeniami wynikającymi ze Strategii Rozwoju Gminy.
Kultura	Gminny program opieki nad zabytkami gminy Baranów na lata 2019 – 2022, uchwała nr VIII/60/2019 Rady Gminy Baranów z dnia 21 maja 2019 r.	Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, wójt jest odpowiedzialny za opracowanie gminnego programu opieki nad zabytkami. Program sporządza się na okres 4 lat. Ze względu na zakończony okres obowiązywania dokumentu wymaga on aktualizacji.
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2024 – 2026, uchwała nr XLIV/379/2023 Rady Gminy Baranów z dnia 9 maja 2023 r.	Obowiązek sporządzenia planu wynika z przepisów ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków. Plan jest opracowywany przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne. Musi być on zgodny z kierunkami rozwoju gminy określonymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, uchwalony przez Radę Gminy. Wśród kierunków działań i zadań wskazano w Strategii inwestycje dotyczące rozwoju sieci wodno-kanalizacyjnej.
	Program Ochrony Środowiska dla Gminy Baranów na lata 2023-2026 z perspektywą do 2030 roku, uchwała nr XLIV/378/2023 Rady Gminy Baranów z dnia 9 maja 2023 r.	Ramy czasowe obowiązują do roku 2030, co wskazuje, iż w okresie obowiązywania niniejszej strategii konieczna będzie aktualizacja bądź opracowanie nowego dokumentu traktującego o szczegółowych założeniach dla prowadzenia długofalowej polityki działań

		adaptacyjnych i kierunkowych w aspekcie ochrony środowiska. Zakres obowiązującego Programu koresponduje z założeniami rozwoju ustalonymi w Strategii.
	Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze Gminy Baranów, uchwała nr XXII/168/2020 Rady Gminy Baranów z dnia 4 grudnia 2020 r.	Zgodnie z ustawą Prawo energetyczne z dnia 10 kwietnia 1997 roku Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe sporządza się dla obszaru gminy co najmniej na okres 15 lat i aktualizuje co najmniej raz na 3 lata. Zakres opracowania został określony w ww. ustawie. Założenia strategiczne korespondują z dokumentem branżowym.
	Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Baranów na lata 2019-2032, uchwała nr XII/83/2019 Rady Gminy Baranów z dnia 24 września 2019 r.	Ramy czasowe obowiązywania dokumentu sięgają roku 2032, co wskazuje na korespondowanie z okresem obowiązywania niniejszej Strategii. Przedmiotowa Strategia uwzględnia kwestię konieczności podejmowania działań na rzecz ograniczenia azbestu, ujmując ten aspekt w ramach kierunków działań. Założenia strategiczne korespondują z dokumentem branżowym.
	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Baranów, uchwała nr XXII/117/2016 Rady Gminy Baranów z dnia 11 kwietnia 2016 r.	Dokument wyznaczał kierunki rozwoju gospodarki niskoemisyjnej do 2020 roku. Rekomenduje się opracowanie nowego dokumentu branżowego na kolejne lata. Powinien być spójny ze strategią i stanowić jej uszczegółowienie w zakresie celu strategicznego IV. Czyste środowisko, zagospodarowana przestrzeń i rozwinięta infrastruktura techniczna.
Finanse publiczne	Uchwała Nr XLI/342/2022 Rady Gminy Baranów z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie budżetu gminy na 2023 rok oraz uchwała Nr XLIV/366/2023 Rady Gminy Baranów z dnia 9 maja 2023 r. w sprawie zmian budżetu gminy na 2023 rok	Uchwała przyjmowana corocznie i aktualizowana zgodnie z bieżącymi potrzebami. Odzwierciedla cele i kierunki działań określone w Strategii, zintegrowana z wieloletnią prognozą finansową.
	Uchwała Nr XLI/343/2022 Rady Gminy Baranów z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Baranów na lata 2023-2027 oraz uchwała Nr XLIV/367/2023 Rady Gminy Baranów z dnia 9 maja 2023 r. w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Baranów na lata 2023-2027	Dokument aktualny, zgodny z zapisami strategii. Aktualizacja zgodnie z bieżącymi potrzebami lokalnymi.
Rozwój lokalny	Sołecka Strategia Rozwoju Wsi Baranów w gminie Baranów na lata 2021-2025, uchwała nr XLIII/361/2023 Rady Gminy Baranów z dnia 30 marca 2023 r.	Dokumenty określają kierunki rozwoju poszczególnych miejscowości na lata 2021-2025. Jest to dokument pomocniczy przy podejmowaniu decyzji dotyczących rozwoju wsi. Jego zapisy, w tym planowane działania, korespondują z założeniami niniejszej strategii.
	Sołecka Strategia Rozwoju Wsi Łęka Mroczeńska, uchwała nr XXXIII/278/2022 Rady Gminy	

	Baranów z dnia 29 kwietnia 2022 r.	
	Sołecka Strategia Rozwoju Wsi Jankowy, uchwała nr XXXIII/277/2022 Rady Gminy Baranów z dnia 29 kwietnia 2022 r.	
	Sołecka Strategia Rozwoju Sołectwa Mroczeń, uchwała nr VI/45/2019 Rady Gminy Baranów z dnia 6 marca 2019 r.	Są to dokumenty pomocnicze przy podejmowaniu decyzji dotyczących rozwoju wsi. Ich zapisy, w tym planowane działania, korespondują z założeniami niniejszej strategii.
	Sołecka Strategia Rozwoju Sołectwa Słupia pod Kępem, uchwała nr VI/44/2019 Rady Gminy Baranów z dnia 6 marca 2019 r.	
	Sołecka Strategia Rozwoju Sołectwa Marianka Mroczeńska, uchwała nr VI/43/2019 Rady Gminy Baranów z dnia 6 marca 2019 r.	
	Sołecka Strategia Rozwoju Sołectwa Donaborów, uchwała nr V/36/2019 Rady Gminy Baranów z dnia 19 lutego 2019 r.	
Inne	Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Baranów w 2023 roku, uchwała nr XLIII/360/2023 Rady Gminy Baranów z dnia 30 marca 2023 r.	Dokument opracowywany jest co roku. Zadania w programie częściowo korespondują z kierunkami działań wskazanymi w celu Cel operacyjny IV.5: Skuteczna ochrona zasobów naturalnych.

Źródło: opracowanie własne

W przypadku opracowania dokumentów mających charakter wykonawczy i wdrażających założenia rozwojowe określone w Strategii, podstawową zasadą jest ich spójność i synergiczne oddziaływanie. Dokumenty wykonawcze, poza zachowaniem zgodności z założeniami Strategii, powinny również diagnozować i wnioskować w zakresie stanu obecnego, definiować cele strategiczne i kierunki służące ich realizacji wraz ze wskazywaniem możliwych i skwantyfikowanych wskaźników i określeniem ich ram finansowych oraz wskazaniem potencjalnych źródeł, z których ich finalizacja może dojść do skutku.

6.3. SYSTEM MONITOROWANIA, EWALUACJI I AKTUALIZACJA STRATEGII

Monitoring

Monitoring Strategii Rozwoju będzie prowadzony w celu sprawdzenia skuteczności podejmowanych działań zdefiniowanych w ramach poszczególnych celów strategicznych i operacyjnych. Monitorowanie postępów wdrażania pozwoli zweryfikować czy Strategia Rozwoju jest realizowana zgodnie z przyjętymi założeniami. Monitoring będzie zatem prowadzony poprzez weryfikację osiąganych rezultatów i odpowiadających im wskaźników, o których informacja będzie pochodziła z poszczególnych zadań.

Za prowadzenie monitoringu realizacji Strategii Rozwoju, w tym osiąganych rezultatów oraz uzyskiwanych wskaźników odpowiedzialny będzie wyznaczony podmiot zarządzający procesem wdrażania Strategii Rozwoju, wyznaczony w ramach struktur Urzędu Gminy Baranów, a nadzór nad jego działaniami będzie sprawował Wójt Gminy Baranów.

Wśród najważniejszych zadań w ramach prowadzonego monitoringu można wymienić:

- monitorowanie stopnia wdrażania poszczególnych celów/kierunków działań, jak również ocenę efektywności i skuteczności wdrażania;
- ocenianie postępów wdrażania konkretnych kierunków działań zaplanowanych w Strategii,
- tworzenie rekomendacji i opinii dla podmiotów biorących udział we wdrażaniu strategii;
- zapewnienie odpowiedniej komunikacji z podmiotami uczestniczącymi we wdrażaniu Strategii Rozwoju oraz pozostałych interesariuszy Strategii;
- zbieranie danych i ich analizę na potrzeby tworzenia raportów o stopniu wdrażania Strategii,
- opracowanie, przyjmowanie i prezentację raportów z wdrażania Radzie Gminy,
- inne, istotne dla realizacji założeń strategicznych.

Prowadzony właściwie monitoring pozwala na zgodną z zamierzeniami realizację zamierzonych celów. Monitoringowi podlegają wskaźniki ujęte w Strategii Rozwoju przypisane poszczególnym kierunkom działań, wskaźniki ujęte w opracowanych na podstawie Strategii dokumentach, planach, koncepcjach. W wyniku prowadzenia monitoringu możliwa będzie ocena poziomu realizacji celów strategicznych, operacyjnych oraz kierunków działań. Weryfikacji podlegać będzie w jaki sposób założenia i zdefiniowane w Strategii cele są realizowane przez przyjęte działania, czy występują zagrożenia dla osiągnięcia celów oraz czy wymagana będzie aktualizacja (korekta/uzupełnienie) dokumentu, ponieważ wymagana jest modyfikacja działań lub podmiotów realizujących dane działanie.

Źródłami danych do monitorowania będą własne dane i informacje, statystyka publiczna (pochodząca m.in. z danych GUS oraz danych Urzędu Gminy i jednostek organizacyjnych gminy), jak również danych innych podmiotów uczestniczących w realizacji Strategii Rozwoju, w tym realizatorów i partnerów. Jednym ze źródeł danych na potrzeby monitorowania realizacji Strategii będą raporty o stanie gminy – stanowią one podsumowanie działalności władz samorządowych w roku poprzednim, w realizacji polityk, strategii, programów i uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego (na podstawie art. 28aa ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym). Prowadzony w ten sposób monitoring pozwoli na identyfikację zaistniałych nieprawidłowości, a następnie rozwiązanie oraz zapobieganie ich negatywnym skutkom w przyszłości. Ponadto dane do monitoringu będą pochodziły również z raportów z realizacji poszczególnych działań, który będzie przygotowywany przez osobę/osoby/jednostkę nadzorującą dane działanie – w tym celu jednostki organizacyjne gminy oraz komórki Urzędu Gminy odpowiedzialne za realizację danego zadania przekazują osobie

odpowiedzialnej za przygotowanie raportu informację m.in. o stanie realizacji projektów, uzyskanych wskaźników, aktualnych wartości wskaźników oraz trudnościach i problemach w realizacji zadań w terminie do końca września.

Dodatkowym narzędziem wspomagającym monitorowanie wdrażania Strategii będzie tabela ewaluacyjna. W tabeli monitorowaniu podlegać będzie realizacja kierunków działań, jak i przyczyn braku ich realizacji. Tabela stanowić będzie narzędzie oceny stopnia osiągnięcia celu operacyjnego i strategicznego. Monitorowaniu podlegać będą również wskaźniki przypisane do działań i określone dla danych celów operacyjnych.

Sprawozdawczość w ramach monitoringu będzie prowadzona systematycznie, a wnioski z niej płynące będą opracowane w formie raportu z monitoringu Strategii Rozwoju, który będzie przedstawiany Radzie Gminy.

Monitoring Strategii Rozwoju Gminy Baranów odbywał się będzie raz na 2 lata i będzie realizowany do końca maja.

Ewaluacja

Oprócz monitoringu zaplanowano również ewaluację, która dostarcza praktycznych wniosków i rekomendacji, które służą udoskonaleniu bieżącej lub przyszłej interwencji. Przewiduje się przeprowadzenie ewaluacji ex-ante, on-going oraz ex-post „Strategii Rozwoju Gminy Baranów na lata 2023-2033”, by zapewnić wysoką jakość działań.

Na potrzeby przeprowadzenia ewaluacji ex-ante stosuje się metodę desk research – analizie poddano raporty o stanie powiatu, dane ogólnodostępne - dane statystyczne dotyczące jednostki udostępniane przez Główny Urząd Statystyczny oraz dane zbierane przez poszczególne jednostki gminy.

Ewaluacja on-going przeprowadzona zostanie w okresie obowiązywania strategii (w połowie okresu obowiązywania), natomiast ewaluacja ex-post na koniec 2033 roku. W wyniku przeprowadzenia ewaluacji on-going możliwa będzie ocena poziomu realizacji celów strategicznych, celów operacyjnych oraz kierunków działań. Celem ewaluacji bieżącej jest weryfikacja w jaki sposób założenia i zdefiniowane w Strategii Rozwoju cele są realizowane przez przyjęte działania, czy występują zagrożenia dla osiągnięcia celów oraz czy wymagana będzie aktualizacja (korekta/uzupełnienie) dokumentu, ponieważ wymagana jest modyfikacja zadań lub podmiotów realizujących dane zadanie. Jednym z źródeł danych do ewaluacji on-going będą raporty o stanie gminy – stanowią one podsumowanie działalności władz samorządowych w roku poprzednim, w realizacji polityk, strategii, programów i uchwał rady gminy. Wykorzystywane będą również dane zbierane przez Urząd Gminy, jednostki organizacyjne gminy, GUS (BDL).

Po zakończeniu okresu obowiązywania Strategii Rozwoju przeprowadzona zostanie ewaluacja ex-post w formie raportu końcowego zawierającego analizę podjętych działań, efektywności wydatkowania środków finansowych. Raport końcowy ma na celu odpowiedź w jakim stopniu osiągnięte zostały założone cele, do czego służyć będzie m.in. analiza osiągnięcia wskaźników założonych dla działań.

Aktualizacja

W związku z tym, że Strategia Rozwoju Gminy Baranów jest dokumentem obejmującym okres 11-letni, niezbędne jest wzięcie pod uwagę, że zmiany będą ulegały zarówno uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne, zmieniały będą się oczekiwania społeczności lokalnej itd. Ponadto w takiej perspektywie

czasu trudno jest przewidzieć z całkowitą pewnością jak będzie kształtował się budżet gminy i dostępność środków zewnętrznych, wspierających realizację przedsięwzięć strategicznych.

Uwzględniając ww. przesłanki, jak również inne okoliczności trudne obecnie do przewidzenia, ale które mogą pojawić się w przyszłości, oraz wyniki prowadzonego monitoringu i ewaluacji Strategii Rozwoju, możliwe będzie podjęcie decyzji o aktualizacji dokumentu.

Strategia Rozwoju będzie mogła podlegać aktualizacji w każdym czasie, gdy będzie to uzasadnione. Koordynacja aktualizacji Strategii Rozwoju będzie należała do wyznaczonego podmiotu w ramach struktur Urzędu Gminy. Wprowadzenie aktualizacji będzie wymagało określenia zakresu aktualizacji i uzasadnienia konieczności jej wprowadzenia.

7. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA REALIZACJI STRATEGII

Osiągnięcie założonych celów wymaga podjęcia działań inwestycyjnych oraz nieinwestycyjnych, na które niezbędne jest posiadanie środków finansowych. Określając działania strategiczne wzięto pod uwagę możliwości finansowe Gminy Baranów, jak również obecne i planowane możliwości pozyskania środków zewnętrznych, w tym bezzwrotnych form wsparcia.

Ramy finansowe realizacji strategii zostały określone w odniesieniu do celu strategicznego, kumulującego cele operacyjne oraz kierunki działań. Ze względu na ponad 10-letni okres, który obejmują założenia strategiczne oraz na jedynie przykładowe wskazanie poszczególnych inwestycji, ramy finansowe realizacji strategii mają charakter szacunkowy. Takie podejście podyktowane jest również czynnikami gospodarczymi, takimi jak inflacja, przez co nie ma możliwości dokładnego oszacowania kosztów. Ponadto, przepisy prawne nie wskazują w jaki sposób należy oszacować koszty realizacji Strategii, pozostawiając samorządom dowolność w zakresie wyboru właściwej metodyki.

Pomimo to, ze względu na konieczność oszacowania możliwości wykonania poszczególnych działań konieczne było dokonanie szacunków. Szacuje się, że ogólny budżet niezbędny do realizacji wskazanych założeń strategicznych wynosi 43 000 000,00 zł. Ramy finansowe Strategii przedstawiono w tabeli:

Tabela 21. Szacunkowe ramy finansowania realizacji Strategii

Cel strategiczny	Szacunkowy budżet	Lata realizacji
Cel strategiczny I: Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo	1 000 000,00	2023-2033
Cel strategiczny II: Ożywiona kultura, sport i rekreacja	20 000 000,00	2023-2033
Cel strategiczny III. Wzmocniony potencjał lokalnej gospodarki	1 000 000,00	2023-2033

Cel strategiczny IV: Czyste środowisko, zagospodarowana przestrzeń i rozwinięta infrastruktura techniczna	20 000 000,00	2023-2033
Cel strategiczny V: Dostępny i sprawny samorząd	1 000 000,00	2023-2033

Źródło: opracowanie własne

Do potencjalnych źródeł finansowania działań wpisujących się wyżej wskazane cele strategiczne zaliczają się: budżet Gminy, budżet Państwa, środki UE, inne środki zewnętrzne. Finansowanie Strategii będzie odbywało się z wykorzystaniem:

- środków budżetowych Gminy Baranów, jak również innych jednostek samorządowych tj. regionalnych oraz powiatowych,
- środków z Budżetu Państwa w dyspozycji poszczególnych ministerstw, z dedykowanych programów i funduszy,
- środków z funduszy celowych będących w dyspozycji różnych instytucji m.in. Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu, Banku Gospodarstwa Krajowego, Funduszu Pracy, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej i innych,
- środków pochodzących z UE w ramach funduszy unijnych, w tym głównie z Funduszy Europejskich dla Wielkopolski 2021-2027,
- środków pochodzących z innych niż europejskie fundusze finansowe, w tym m.in. funduszy norweskich,
- środków pochodzących z sektora prywatnego,
- finansowania przez banki i inne instytucje finansujące,
- innych dostępnych źródeł finansowania umożliwiających realizację założeń strategicznych.

Wskazane potencjalne źródła finansowania realizacji Strategii nie stanowią katalogu zamkniętego, Gmina będzie starała się wykorzystywać wszystkie możliwości współfinansowania przedsięwzięć. W tym celu konieczne będzie bieżące monitorowanie w możliwości pozyskiwania środków finansowych. W tym zakresie szczególne możliwości upatruje się w środkach finansowych planowanych do udostępnienia w ramach perspektywy finansowej UE na lata 2021 – 2027.

SPIS TABEL, WYKRESÓW I MAP WYKORZYSTANYCH W STRATEGII

Tabela 1. Odpady komunalne wytwarzane na terenie gminy Baranów w latach 2016-2021.....	10
Tabela 2. Struktura demograficzna gminy Baranów w latach 2016-2021	11
Tabela 3. Ludność gminy Baranów pod względem przynależności do ekonomicznych grup wieku w latach 2016-2021.....	13
Tabela 4. Prognoza ludności gminy Baranów według ekonomicznych grup wieku do roku 2030.....	13
Tabela 5. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w latach 2019-2022 w poszczególnych szkołach na terenie gminy Baranów.....	14
Tabela 6. Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych, parlamentarnych, do Parlamentu Europejskiego oraz wyborach prezydenckich	16
Tabela 7. Liczba osób i gospodarstw domowych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	16
Tabela 8. Liczba osób pozostających bez pracy w gminie Baranów, gminach sąsiednich oraz powiecie kępińskim i województwie wielkopolskim w latach 2016-2021	18
Tabela 9. Stopa bezrobocia w gminie Baranów, powiecie kępińskim, województwie wielkopolskim i kraju w latach 2016-2021	19
Tabela 10. Wyposażenie mieszkań w gminie Baranów w instalacje – w % ogółu mieszkań	23
Tabela 11. Długość dróg dla rowerów na terenie gminy Baranów w latach 2016-2021	26
Tabela 12. Długość dróg dla rowerów w gminie Baranów na tle porównywanych gmin	26
Tabela 13. Analiza SWOT.....	30
Tabela 14. Układ celów strategicznych i operacyjnych.....	34
Tabela 15. Matryca monitorowania postępu realizacji Strategii	45
Tabela 16. Zestawienie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	51
Tabela 17. Zestawienie założeń strategicznych województwa wielkopolskiego i Gminy Baranów.....	61
Tabela 18. Zakresu zadań podmiotów zaangażowanych w proces zarządzania wdrażaniem Strategii	63
Tabela 19. Podmioty zaangażowane w realizację założeń Strategii.....	64
Tabela 20. Korelacja założeń strategicznych z dokumentami wykonawczymi	69
Tabela 21. Szacunkowe ramy finansowania realizacji Strategii	75
Wykres 1. Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej w gminie Baranów i gminach ościennych.....	8
Wykres 2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w gminie Baranów i porównywanych jednostkach w latach 2016-2021.....	12
Wykres 3. Liczba organizacji społecznych na 1000 mieszkańców w gminie Baranów i porównywanych gminach w latach 2016-2020	15
Wykres 4. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności	17
Wykres 5. Liczba osób pozostających bez pracy na terenie gminy Baranów w latach 2016-2021 (stan na 31 grudnia)	18
Wykres 6. Przestępstwa i wykroczenia na terenie gminy Baranów w latach 2016-2021	19
Wykres 7. Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane i wyrejestrowane w gminie Baranów w latach 2016-2021.....	20
Wykres 8. Podmioty gospodarki narodowej w gminie Baranów i sąsiednich gminach w 2021 roku ...	21
Wykres 9. Przeciętna powierzchnia 1 mieszkania w gminie Baranów, gminach sąsiednich, powiecie kępińskim i województwie wielkopolskim w 2020 roku	23
Wykres 10. Wyposażenie budynków mieszkalnych w wodociąg i kanalizację w gminie Baranów, gminach sąsiednich, powiecie kępińskim i województwie wielkopolskim w 2021 roku	24
Wykres 11. Długość sieci kanalizacyjnej w relacji do długości sieci wodociągowej w gminie Baranów, gminach sąsiednich, powiecie kępińskim i województwie wielkopolskim w latach 2016-2021.....	25

Mapa 1. Zasięg terytorialny gminy Baranów.....	5
Mapa 2. Układ komunikacyjny Gminy Baranów	53
Mapa 3. Demografia Gminy wraz z ukazaniem dynamiki zmian demograficznych w latach 2016-2021	53
Mapa 4. Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Baranów z lokalizacją pomników przyrody.....	54
Mapa 5. Zasoby dziedzictwa kulturowego na terenie Gminy Baranów	54
Mapa 6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Baranów.....	56
Mapa 7. Rozmieszczenie zadań inwestycyjnych infrastrukturalnych ujętych w ramach założeń strategicznych.....	57
Mapa 8. Obszary strategicznej interwencji w Wielkopolsce o indykatywnym zasięgu	60

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY**

[Signature]
Marian Kremer